

آیت الله مشکینی همزمان با تحصیل و تدریس و نیز فعالیت های سیاسی و مسئولیت های مهم، هیچ گاه قلم را بر زمین نگذاشتند و آثار بسیاری تالیف کردند. عمده کتاب های ایشان در چهار بخش فقه، اصول، اخلاق و علوم قرآنی قابل دسته بندی است. این مدرس سطح عالی حوزه علمیه قم در کنار تفسیر سوره ص و تفسیر سوره آل عمران، کل قرآن کریم را به زبان فارسی ترجمه کرده اند که این ترجمه با توجه به دقت و تسلط ایشان در علوم قرآنی از مهم ترین و پر ارزش ترین آثار به شمار می رود. علاوه بر آثار قرآنی ایشان از کتاب های «اصطلاح الاصول»، «مصطلحات الفقه»، «الرسائل الجدید» و «حاشیه توضیحی بر کتاب مضاربه عروۃ الوثقی» به عنوان آثاری در موضوعات فقه و اصول می توان نام برد که برخی از آنها به زبان عربی تالیف و منتشر شده است.

۶

زنگ کتاب در مدارس

۷ **♦ براساس طرح جدید، دانش آموزان ساعاتی از برنامه درسی خود را به مطالعه آزاد می پردازند**

کتابخانه

شنبه ۱۳ مرداد ۱۳۸۶
۲۰ رجب ۱۴۲۸، ۲۴ آگوست ۲۰۰۷
شماره ۹۲، پیاپی ۷۴۳
۳۲ صفحه، ۱۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدرام پاک آیین
نشانی: خیابان قائم مقام فراهانی
اول فجر (جم)، شماره ۹، طبقه دوم
تلفن: ۸۸۸۶۱۳۲۲، ۸۸۳۱۸۶۵۹
چاپ: ایران چاپ

www.ketabehafteh.ir

طنین نی مولانا در تبریز

همزمان با هشتصدمین سال تولد مولوی، کنگره بین المللی بزرگداشت این شاعر و عارف ایرانی در دانشگاه تبریز برگزار می شود. خلیل حدیدی، دبیر این کنگره، نقد و بررسی آثار و منابع مولوی شناسی، تبیین و تشریح افکار و سیره مولوی، معرفی وی به عنوان نماینده حقیقی از جانب اسلام به جهانیان، گسترش فرهنگ اسلامی از طریق آثار وی و نام گذاری امسال را به نام سال مولانا از سوی سازمان یونسکو، از جمله اهداف و دلایل برگزاری این کنگره خواند.

۲

مشاور اجرایی خانه کتاب:

بانک کتاب شبانه روزی اطلاعات می دهد

۲

«گام اول» به شهرستان ها می رود

خانه کتاب و معاونت فرهنگی آن با زیر عنوانی به نام «جایزه گام اول» چنین اهدافی را پیش رو دارد: جایزه گام اول با این هدف ایجاد شده است که در طیفی وسیع، به دور از دغدغه های مغلّ مرکز و شهرستان نشینی، با یک نگاه سالم به دور از غرض و مرض، تمام آثاری را که در سال های ۸۴ و ۸۵ به چاپ رسیده و جزو اولین آثار نویسندگانشان است در چهار عرصه داستان کوتاه بزرگسال و کودک و نوجوان و همچنین شعر بزرگسال و کودک و نوجوان توسط داوران صاحب نام کشور مورد بررسی و ارزشیابی قرار داده و به بهترین آثار این رشته ها جوایزی درخور اهدا و برگزیدگان را به جامعه ادبی معرفی کند.

۲۳

بزرگداشت سهروردی در سرای اهل قلم

ضیافت اشراق

مکان دائمی سرای اهل قلم که به تازگی افتتاح شده است هفته گذشته پذیرای اساتید، دانشجویان و علاقه مندان فیلسوف بزرگ ایرانی شهاب الدین سهروردی بود؛ فیلسوفی که به گمان بسیاری، پس از گذشت قرن ها از زمانه وی، هنوز هم باید مورد بازخوانی قرار گیرد. در ابتدای این مراسم علی اوجبی، معاون فرهنگی خانه کتاب در سخنانی کوتاه به ذکر پاره ای از ویژگی های شیخ اشراق پرداخت و سپس از اساتید دعوت کرد تا درباره این شخصیت بزرگ به بحث و گفت و گو بپردازند.

دکتر سید یحیی یشری سخنان خود را با این گلایه آغاز کرد: «یکی از آفت هایی که در جامعه ما وجود دارد این است که به تجلیل شخصیت ها زیاد پرداخته می شود و به تحلیل آنها کمتر.»

۸

فهرست ملی
۶۰۰ نکته کاربردی
برای مطالعه و ترویج

۶۰۰ نکته کاربردی برای مطالعه

منتشر کرد

ظرافت های معلمی

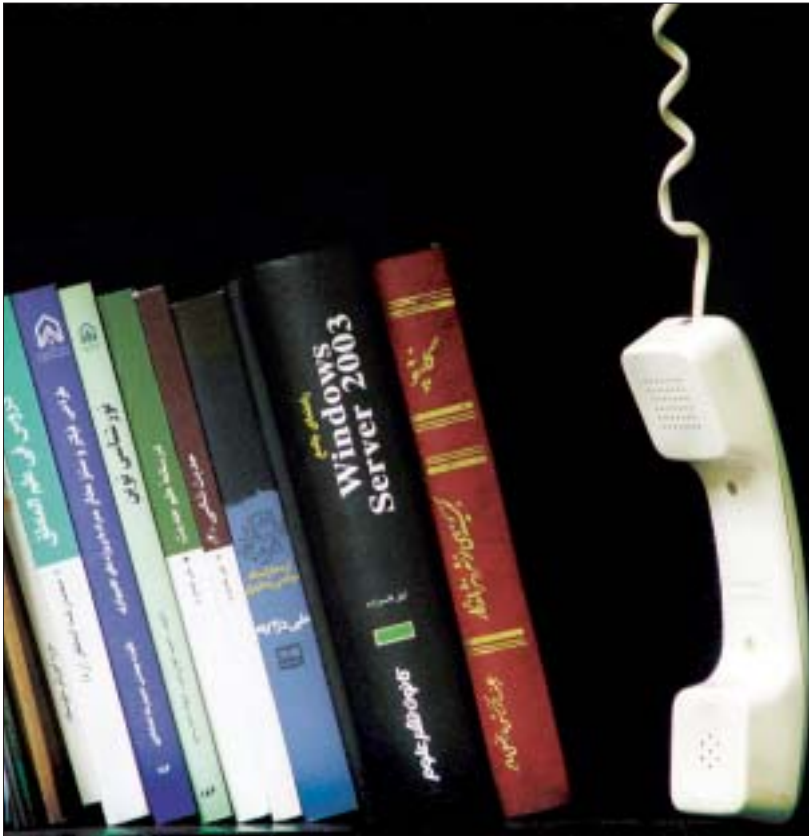
عنوان کتاب

گاج

WWW.GAJ.IR
SMS:1000425

این نشر آزمون های درون و بیرونی توانمندسازی بین المللی ISO 9001:2000 و تایید صلاحیت از طرف TÜV NORD آلمان

بانک کتاب شبانه روزی اطلاعات می دهد

مشاور اجرایی خانه کتاب گفت: بانک اطلاع رسانی تلفنی کتاب راه اندازی شد. سید غلامرضا فلسفی افزود: علاقه مندان در طول هفته، به جز روزهای تعطیل و در ساعات اداری می توانند با شماره ۹۰۰۹۰۰۳۰۰۰ به بانک اطلاعات کتاب وصل شوند و از کارشناسان و متصدیان این بانک اطلاعات مورد نظر خود را پرسش کنند.

فلسفی با اشاره به این که، این سرویس هزینه ای برای تماس گیرنده نخواهد داشت، افزود: هزینه ارتباط برعهده خانه کتاب خواهد بود. وی اظهار امیدواری کرد: در صورت استقبال علاقه مندان، این بانک اطلاعاتی به صورت شبانه روزی فعال خواهد شد.

مشاور اجرایی خانه کتاب تاکید کرد: پیش از این، شماره ۹۰۰۹۰۰۰ برای این بانک در نظر گرفته شده بود، ولی از این پس علاقه مندان برای استفاده از بانک اطلاعات کتاب باید با شماره جدید تماس بگیرند.

وی درباره نحوه کار این بانک گفت: تماس گیرنده مستقیماً به اپراتور داخلی خانه کتاب وصل می شود و با گرفتن شماره مربوط به واحد اطلاع رسانی اطلاعات مورد نظر خود را دریافت خواهد کرد.

فلسفی ابراز امیدواری کرد که به زودی و با رفع اشکالات، امکان ارتباط مستقیم مخاطبان با بانک فراهم شود.

اما در اولویت اول بگردید کتاب های سیاسی، کتاب های ادبی، کتاب های هنری، کتاب هایی که برای ذهن جوانان جاذبه دارد اینها را جمع کنید. اصلاً شما اعلان کنید و از مترجمان و مولفان بخواهید، تا ترجمه و تالیف خود را به شما بدهند و شما چاپ کنید.

فرض بفرمایید امروز در صحنه جهانی مشخص بشود که کدام مسئله از مسائل انقلاب هست که اگر ما آن را در دنیا گفتیم، به حقانیت انقلاب توجه بیشتری خواهد شد و کشتش بیشتری نسبت به انقلاب ایجاد خواهد شد. پیدا کردن این گونه مطالب، خودش هنری است. در سایه مسافرت، مطالعه، خواندن کتاب ها، خواندن مجلات و خواندن تبلیغات بنشینند مسائل اساسی در چه یک دنیا را پیدا کنند، بعد که مشخص شد، همین اندیشمندان به کمک اندیشمندان دیگر، مطالب و محتوایی را که برای پر کردن این خلأ لازم است، مشخص و فراهم کنند بعد آن مطالب لازم را به دست هنرمند، به دست نقاش، به دست فیلمساز، به دست شاعر، به دست کتاب نویس، به دست نمایشنامه نویس، به دست قصه نویس بدهند و بگویند اینها را شما بسازید.

از بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم هفتمین سالگرد تأسیس سازمان تبلیغات اسلامی (۱۳۶۷/۴/۱)

نشست ربع قرن کتاب دفاع مقدس

روز کتاب و کتاب خوانی برگزار می شود، به بررسی کتاب های منتشر شده ی دفاع مقدس در سال ۱۳۸۵ می پردازد.

سنجری که مدت هادر سازمان برنامه ریزی و تألیف کتب درسی فعالیت داشته، دو دوره دبیر علمی جایزه ی انتخاب بهترین کتاب سال دفاع بوده و کتاب هایی را نیز درباره ی دفاع مقدس به مخاطبان ارائه کرده است. در دهمین دوره از جایزه ی انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس که دبیری آن را سنجری برعهده داشت، نه کمیته ی اصلی و دو کمیته ی فرعی وجود داشت. در این جشنواره، بخش های «شعر»، «داستان»، «خاطره»، «زندگی نامه ی داستانی»، «کودک و نوجوان»، «هنر»، «جنگ و زندگی نامه»، «تحقیق و پژوهش ادبی» و «تحقیق و پژوهش نظامی» کمیته های اصلی را شامل می شدند و بخش «گرافیک» و «انتخاب ناشر نمونه» دو کمیته ی فرعی را در دهمین دوره از جایزه ی انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس تشکیل می داد.

اعضای شورای سیاستگذاری این جشنواره عبارتند از: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، بنیاد شهید و امور ایثارگران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، بنیاد فرهنگی روایت فتح، سازمان حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس سپاه، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، انجمن قلم و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان.

جشنواره ربع قرن کتاب نمونه دفاع مقدس در واقع «جشنواره جشنواره های» جایزه کتاب سال دفاع مقدس است که همه ساله از سوی معاونت ادبیات و انتشارات بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و همزمان با روز کتاب و کتابخوانی برگزار می شود

سنجری دبیر جایزه کتاب سال دفاع مقدس شد

در عین حال محمدرضا سنجری دبیر علمی یازدهمین جایزه ی کتاب سال دفاع مقدس شد. این جایزه که در آبان ماه سال جاری و هم زمان با

نشست شورای سیاستگذاری «ربع قرن کتاب دفاع مقدس» برگزار می شود.

اولین نشست از سلسله نشست های شورای سیاستگذاری جشنواره «ربع قرن کتاب نمونه دفاع مقدس» با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس سازمان صدا و سیما برگزار می شود.

این نشست صبح امروز (۱۳ مرداد) در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود.

در این نشست که راهکارهای اجرایی هر چه بهتر جشنواره ربع قرن کتاب نمونه دفاع مقدس مورد بررسی قرار می گیرد، عزت الله ضرغامی رئیس سازمان صدا و سیما، حسن بنیانیان مدیر حوزه هنری و جمعی دیگر از مسئولان و مدیران فرهنگی کشور حضور خواهند داشت.

شورای سیاستگذاری جشنواره ربع قرن کتاب نمونه دفاع مقدس، وظیفه راهبرد و تعیین خط مشی کلی جشنواره ربع قرن کتاب نمونه دفاع مقدس را برعهده خواهد داشت.

دل نوشته های جوانان برای رهبر معظم انقلاب

جشنواره سراسری «مخلص دل» یا «دل نوشته های جوانان به رهبر انقلاب» با هدف تعمیق اندیشه های جوانان با ولایت برگزار می شود.

این جشنواره سعی دارد با تقویت پیوند روحی و روانی جوانان با رهبر معظم انقلاب و همچنین ارائه آثار، سخنرانی ها، مکتوبات و رسالات مقام معظم رهبری در قالب یک نمایشگاه در برنامه های جانبی این جشنواره بستر آشنایی بیش از پیش جوانان را با برکات رهبر انقلاب فراهم آورد.

بر این اساس جوانان می توانند آثار دل نوشته های خود را برای رهبر معظم انقلاب به صورت پست نامه و یا پست الکترونیک به دبیرخانه و ستاد مرکزی جشنواره ارسال کنند. این جشنواره در خاتمه به برگزیدگان جوایزی اهدا می کند. جوانان می توانند نوشته های خود را به دبیرخانه جشنواره واقع در خیابان انقلاب، نبش بهار جنوبی، مجتمع فرهنگی و هنری اسوه ارسال کنند. ضمناً دبیرخانه مجازی جشنواره به نشانی www.mokhallas.ir طی چند روز آینده آماده دریافت دل نوشته ها از سراسر کشور است.

حمایت ارشاد از نشر کتاب های وحدت بخش

وزارت ارشاد از چاپ و نشر کتاب هایی با موضوعات «وحدت ملی و انسجام اسلامی» و تاریخ سوء استفاده استعمار از نزاع شیعه و سنی حمایت می کند.

به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با توجه به نامگذاری سال ۱۳۸۶ به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی و لزوم فعالیت های موثر فرهنگی در این زمینه، معاونت فرهنگی این وزارتخانه ضمن حمایت از طرح ها و پژوهش های مختلف فرهنگی در حوزه های کتاب و کتاب خوانی، از این دو موضوع حمایت می کند.

بنابر همین گزارش در صورت تایید کتاب با موضوعات یاد شده، بخشی از شمارگان کتاب توسط هیئت خرید کتب خریداری می شود.

هر هفته کتاب هفته در سطح کشور

جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی های تبلیغاتی در کتاب هفته با شماره تلفن های زیر تماس حاصل فرمایید

واحد بازرگانی خانه کتاب تهران: ۲۱۷-۲۱۶-۶۶۹۶۶۲۱۵-۶۶۴۶۵۶۲۵

نماینده گی استان قم: ۰۲۵۱-۲۹۱۰۷۰۵-۶

جشن چاپ؛ شهریور ماه

مدیر کل دفتر امور چاپ وزارت ارشاد از پیگیری های جدی ارشاد و وزارت دارائی برای معافیت مالیاتی چاپخانه داران خبر داد.

جلال ذکائی، درباره معافیت مالیاتی چاپخانه داران گفت: پیگیر مسئله هستیم و با سازمان امور مالیاتی مکاتبات زیادی انجام داده ایم که به نتیجه برسیم.

وی ادامه داد: مکاتباتی از طرف وزیر اقتصاد و امور دارائی با وزیر ارشاد مبنی بر معرفی نماینده از سوی وزارت ارشاد انجام شده که این نماینده هم معرفی شده است.

ذکائی گفت: تاکنون جلساتی تشکیل شده و هفته آینده نیز جلسه دیگری برگزار می شود.

وی درباره هفتمین جشنواره صنعت چاپ نیز گفت: ظرف یکی دو روز آینده داوران جشنواره صنعت چاپ معرفی می شوند.

هفتمین جشنواره صنعت چاپ کشور از سوی دفتر امور چاپ معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در شهریور ماه سال جاری برگزار می شود.

مدیر کل دفتر امور چاپ وزارت ارشاد همچنین درباره صدور مجوز برای ایجاد چاپخانه های جدید نیز گفت: ایجاد چاپخانه جدید الان منعی ندارد و کسانی که می خواهند می توانند درخواست خود را بدهند و بر اساس ضوابط اگر بتوانند شرایط را تأمین کنند می توانند چاپخانه دایر کنند.

ذکائی گفت: اخیراً ما قصد داشتیم در دستورالعمل ایجاد چاپخانه های جدید تعدیل ها و تغییراتی انجام دهیم که اتحادیه چاپخانه داران تهران با صدور دستورالعمل جدید مخالفت کرد و اعطای مجوز را جزء اختیارات وزارتخانه دانست.

وی در گفت و گو با فارس ادامه داد: پیشنهاد اتحادیه چاپخانه داران تهران پیشنهاد مناسبی بود و ما هم پیشنهادی را به وزیر ارشاد داده ایم که اگر

فراخوان نمایشگاه های کتاب استانی

مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران برای نمایشگاه های بزرگ کتاب استان های کرمان و آذربایجان غربی فراخوان ثبت نام داد.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران، یکصد و هشتمین و یکصد و نهمین نمایشگاه های کتاب استانی شهریور امسال به ترتیب در دو استان کرمان و آذربایجان غربی برگزار می شود.

ناشران سراسر کشور برای شرکت در این دو نمایشگاه می توانند تا ۸۶/۵/۲۱ برای دریافت فرم ثبت نام به محل مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی واقع در خیابان انقلاب، شماره ۱۱۷۸ مراجعه کنند و یا با شماره های ۶۶۴۶۷۶۱۵ - ۶۶۴۶۶۲۹۰ تماس بگیرند. یکصد و ششمین نمایشگاه کتاب استانی از تاریخ ۱۱ تا ۱۷ مرداد در استان همدان برگزار می شود.

تصویب شود برابر همان دستورالعمل قبل که ملاک عمل اداره چاپ ارشاد و تمام اداره کل های استان ها است عمل می کنیم که خود ارشاد این مجوزها را با شرایط بسیار آسان صادر کند.

دستورالعمل صدور مجوز چاپخانه ها لغو می شود؟

مدیرکل دفتر چاپ در عین حال گفت: در صورت اعلام نظر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دستورالعمل صدور مجوز چاپخانه ها از سوی دفتر امور چاپ این وزارتخانه لغو می شود.

مدیر دفتر امور چاپ وزارت ارشاد افزود: به استناد ماده ۱۸ دستورالعمل جدید صدور مجوز برای واحدهای صنعت چاپ در فروردین ماه، هر سال دفتر امور چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اقدام به بازنگری در این دستورالعمل می کند و از تمامی اتحادیه های صنفی و فعالان و دست اندرکاران در خصوص نحوه اجرای آن کسب نظر می کند که

در آبان ماه به صورت بین المللی برگزار می شود

طنین نی مولانا در تبریز

همزمان با هشتادمین سال تولد مولوی، کنگره بین المللی بزرگداشت این شاعر و عارف ایرانی در دانشگاه تبریز برگزار می شود. خلیل حدیدی، دبیر این کنگره، نقد و بررسی آثار و منابع مولوی شناسی، تبیین و تشریح افکار و سیره مولوی، معرفی وی به عنوان نماینده حقیقی از جانب اسلام به جهانیان، گسترش فرهنگ اسلامی از طریق آثار وی و نام گذاری امسال را به نام سال مولانا از سوی سازمان یونسکو، از جمله اهداف و دلایل برگزاری این کنگره خواند.

او همچنین گفت: در این کنگره علاوه بر عارفان، شاعران و محققان مولوی شناس داخلی، بیش از ۲۰ محقق و مولوی شناس خارجی شرکت خواهند داشت. عارفان، شاعران و محققان مولوی شناس آمریکا، فرانسه، انگلیس، آلمان، هند، چین، اردن، مالزی، اندونزی، ترکیه، آذربایجان، افغانستان، پاکستان و کانادا از جمله مهمانان خارجی شرکت کننده در این کنگره هستند.

شاعران و محققان مولوی شناس داخلی، بیش از ۲۰ محقق و مولوی شناس خارجی شرکت خواهند داشت. عارفان، شاعران و محققان مولوی شناس آمریکا، فرانسه، انگلیس، آلمان، هند، چین، اردن، مالزی، اندونزی، ترکیه، آذربایجان، افغانستان، پاکستان و کانادا از جمله مهمانان خارجی شرکت کننده در این کنگره هستند.

انتصاب اعضای انجمن کتابخانه های عمومی تهران

اعضای انجمن کتابخانه های عمومی استان تهران منصوب شدند. سرانجام پس از دو سال از تشکیل نشدن جلسات انجمن کتابخانه های عمومی استان تهران، اعضای این انجمن با حکم استاندار منصوب شدند.

یوسف عباسی - مسئول امور انجمن های کتابخانه های عمومی استان تهران، با اعلام خبر انتصاب اعضای حقیقی این انجمن گفت: آقایان مرتضی طلائی (عضو کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران)، محسن فضلی (رئیس کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان تهران)، لاله افتخاری (نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی) و حسین روحانی نژاد (رئیس سازمان تبلیغات اسلامی استان تهران) با حکم استاندار تهران به این سمت منصوب شدند. وی در گفت و گو با مهرافزود: استاندار، مدیرکل ارشاد، رئیس سازمان آموزش و پرورش، رئیس شورای اسلامی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان نیز اعضای حقوقی انجمن کتابخانه های عمومی این استان را تشکیل می دهند.

دکتر احمد تمیم داری:

بازنویسی متون کهن خلاقیت می خواهد

دکتر احمد تمیم داری مدیریت و برنامه ریزی علمی، بکار بستن ذوق و خلاقیت و نیز شناخت مقتضیات و مختصات زمانه را لازمه بازسازی متون نثر و نظم کهن دانست.

این محقق ادبی و مدرس دانشگاه، با اعلام این مطلب گفت: در حال حاضر بیش از یک میلیون نسخه از متون کهن در دست است که تنها ده درصد آنها مورد بازبینی و بازشناسی قرار گرفته و به چاپ رسیده اند و باقی مکتوم و مهجور مانده و به آن شکلی که باید به آنها پرداخته نشده است.

وی افزود: می توان به این نتیجه رسید که در بازآفرینی متون کهن چندان موفق نبوده ایم. در حالی که این بازسرای به کرات، در فرهنگ غربی انجام شده است. به عنوان مثال غربی هاروی شخصیت هایی چون هملت یا بسیاری از آثار شکسپیر و تطبیق آنها با خواسته های بشر امروز تلاش کرده اند. اما قهرمانان متون ما مثل رستم یا دیگر شخصیت های شاهنامه در این میان سهم اندکی داشته اند.

این مترجم تصریح کرد: نباید فراموش کرد که بازسرای متون کهن چه در نظم و چه در نثر، اساسا ذوق و درک مختصات زمان را می طلبد و به هر حال محتاج مدیریت و قراردادهای فرهنگی است. همچنین ایجاد رشته های جدید در دانشگاه نیز می تواند در ترمیم و بازآفرینی این متون نقش داشته باشد.

وی در گفت و گو با مهر ادامه داد: هر چند آثاری مانند کلیله و دمنه، هزار و یک شب یا شاهنامه در ابعاد خلاصه تر برای مخاطبان امروز رمزگشایی و بازسرای شده اند اما هنوز بسیاری از کتاب های کلاسیک ما نیازمند بازآفرینی است؛ مثل مرزبان نامه که شخصیت های آن را حیوانات تشکیل می دهند و جای کار زیادی در دنیای مدرن امروز دارد.

۶۶۵۵۳۲۹۶ - ۶۶۵۱۵۱۳۳ - ۶۶۵۱۳۱۱۷

طراحی پوستر
طراحی جلد کتاب
طراحی و ساخت وب سایت و مالتی مدیا
ارائه سازدهای نمایشگاهی
تایپ فارسی و لاتین

دایرة المعارف قرآنی

کودکان و نوجوانان در دست انتشار

دایرة المعارف های قرآن کریم ویژه کودکان و نوجوانان و زنان و نیز جلد های دوم و سوم اعلام قرآن از سوی مرکز فرهنگ و معارف قرآن منتشر می شوند.

توزیع ۱۰۰ هزار جلد کتاب در مراسم اعتکاف

حجت الاسلام حسین روحانی نژاد معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی گفت: «امسال در روزهای اعتکاف بیش از ۱۰۰ هزار جلد کتاب، جزوه و نشریه که احکام و آداب و مراسم اعتکاف را تبیین می کرد در بین معتکفان توزیع شد.»

چهاردهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، چهاردهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی را در کلیه رشته های دانشگاهی در هفته کتاب برگزار می کند. علاقه مندان می توانند برای اطلاعات بیشتر به نشانی اینترنتی www.isba.ir مراجعه کنند.

زندگی بوعلی سینا نوشته شد

زندگی بوعلی سینا در زمانی با نام آی کاش شیخ رئیس نبودی نوشته منیره آرمین از سوی نشر کتاب همشهری وارد بازار کتاب می شود. منیره آرمین درباره این کتاب گفت: بعد از پیشنهاد ناشر برای نوشتن این رمان، سراغ منابعی که اطلاعاتی درباره ابوعلی سینا و زندگی اش داشت رفتم و سعی کردم داستان به شکل مستند ارائه شود. نکته جالب توجه در این منابع وجود زندگی

نامه داستانی بوعلی سینا بود که می توان از درون آن چندین رمان برای جوانان تالیف کرد.

«تاریخ نقد جدید» در شهر کتاب

نشست هفتگی شهر کتاب در هفته گذشته به بررسی کتاب «تاریخ نقد جدید» نوشته رنه ولک با ترجمه سعید ارباب شیرانی و جایگاه او در نقد و نظریه ادبی اختصاص داشت. در این نشست رضا سیدحسینی و حسین کریمی نیز حضور داشتند.

راه اندازی بزرگترین کارخانه چاپ خاورمیانه در گیلان

بزرگ ترین کارخانه چاپ خاورمیانه با مساحت ۳۰ هزار متر مربع در گیلان در حال بهره برداری است.

به گفته محمدعلی حقی مدیرعامل این شرکت این کارخانه قابلیت چاپ بر روی هر نوع وسیله اعم از کاغذ، پلاستیک و ... را داراست.

طرح پیک کتاب در تابستان

طرح پیک کتاب با هدف ترویج فرهنگ مطالعه و ترغیب شهروندان به کتابخوانی در مراکز فرهنگی غرب تهران اجرا می شود.

این طرح تا پایان تابستان اجرایی شود و هم اکنون در کتابخانه استاد معین منطقه ۲۱ و کتابخانه پندار منطقه ۲۲ آغاز شده است.

نمایشگاه کتاب در اسلامشهر

به مناسبت ایام رجب نمایشگاه کتابی به مدت یک ماه در مصلاهی نماز جمعه شهر چهار دانگه اسلامشهر برگزار شد. این نمایشگاه با همکاری کانون فرهنگی - هنری اتحاد ملی در این شهر برپا شد.

تدوین جامع ترین معجم موضوعی قرآن

مجموعه فرهنگ قرآن به عنوان جامع ترین معجم موضوعی قرآن کریم در جهان اسلام از سوی مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم تدوین شد.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران در این اثر سعی شده معارف قرآن تنها از منظر واژه های قرآنی روزآمد شود و زمینه های مناسب برای پژوهش های نو در معارف قرآن نیز فراهم شود.

نمایشگاه کتاب «ولایت حق» در گچساران

نمایشگاه کتاب «ولایت حق» به مناسبت میلاد حضرت علی (ع) به مدت پانزده روز در شهرستان گچساران برپاست.

در این نمایشگاه ۳ هزار جلد کتاب در ۵۰ عنوان ارائه شده است.

دیدار دانش آموزان از کتابخانه ملی

بنا بر اعلام روابط عمومی کتابخانه ملی ایران گروه های دانش آموزی در ایام تابستان می توانند از این کتابخانه بازدید کنند.

به گزارش مهر در تابستان سال گذشته حدود ۳ هزار و ۸۰۰ دانش آموز از مقاطع مختلف تحصیلی از کتابخانه ملی بازدید کردند.

فرهنگ داستان نویسی افغانستان

بررسی شد

«فرهنگ داستان نویسی افغانستان» شامل کتاب شناسی داستان ها، سال شمار ادبیات و شرح حال نویسندگان افغان با حضور کارشناسان (محمدحسین محمدی، حسن انوشه، محمدابراهیم شریعتی و حمیرا قادری) هفتم مردادماه در خبرگزاری مهر معرفی و بررسی شد.

جشنواره جوانه های شعر رضوی

دومین جشنواره ی ملی جوانه های شعر رضوی به منظور آشنایی جوانان و نوجوانان با زندگی، صفات و فضایل برجسته ی حضرت امام رضا (ع) و ترویج فرهنگ و ارزش های ولایتی در خراسان جنوبی برگزار می شود.

این جشنواره از سری برنامه های پنجمین جشنواره ی فرهنگی - هنری امام رضا (ع) با هدف اشاعه و ترویج فرهنگ منور رضوی و شناسایی، معرفی و تجلیل از پدیدآورندگان آثار فرهنگی مرتبط با سیره آن حضرت هم زمان با ایام ولادت آن امام همام در روزهای ۲۷ و ۲۸ آبان ماه سال جاری در بیرجند برگزار می شود.

عضویت رایگان استادان

در کتابخانه آستان قدس

محمود سالاری رئیس کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی گفت: «در استای بهره وری از منابع غنی اطلاعاتی و فضای مطالعاتی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، اعضای هیئت علمی و اساتید دانشگاه های سراسر کشور می توانند به طور رایگان به عضویت این کتابخانه در آیند.»

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش «اطلاع رسانی» خانه کتاب و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات «خانه کتاب» ارائه می شود.

از تاریخ شنبه ۱۳۸۶/۴/۳۰ تا چهارشنبه ۱۳۸۶/۵/۳ ۷۰۴ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. فهرست و مشخصات کتابشناختی کتابها در صفحات میانی همین شماره به چاپ رسیده و در بخش حاضر گزارش آماری آنها ارائه می گردد. این کتابها را ۳۸۴ ناشر منتشر نموده اند. متأسفانه در شناسنامه حدود ۱۱۱ عنوان کتاب قیمت درج نشده است.

در میان کتابهای هفته گذشته، بیشترین کتابها با ۱۰۸ عنوان، در موضوع دین بوده است و پس از آن به ترتیب کودک و نوجوان، علوم عملی، ادبیات، آموزشی و کمک درسی و سایر موضوعات قرار دارند.

شاخص های آماری کتاب های هفته گذشته

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	تعداد کتابهای منتشر شده	
										عنوان	بیشترین
۱	کلیات	۲۶	۲۲	۴	۹	۱۷	۲۲	۴	۳۳۴۴	۲۳۳	دعای عهد (با پروردگار) - نماز نافله شب - دعای عهد (با امام زمان عج) - دعای توبه، گردآورنده: اسماعیل پزشکیان نژاد، خطاط: غلامرضا مجد، ناشر: پزشکیان نژاد و پسران، چاپ ۲، ۱۶ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ ریال.
۲	فلسفه و روان شناسی	۲۱	۳	۱۸	۱۰	۱۱	۲۰	۱	۲۹۷۶	۲۴۵	گزارش آماری کتاب: Ronald Miller. نویسنده: Ronald Miller. ناشر: موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده، طبیب، چاپ ۲، ۹۱۸ صفحه، ۵۰۰ نسخه، قیمت دوره چهار جلدی: ۱۲۹۲۰۰۰ ریال.
۳	دین	۱۰۸	۸۱	۲۷	۲۷	۳۲	۸۸	۲۰	۶۵۸۹	۲۵۳	دکتر برنامه ریزی به روش قلم چی، نویسنده: کاظم قلم چی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، چاپ ۲، ۲۰۲، ۱۸۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۵۰۰۰ ریال.
۴	علوم اجتماعی	۵۳	۳۵	۱۸	۳۳	۲۰	۴۹	۴	۲۰۲۱	۲۵۲	۱-دعای ماه مبارک رمضان، مترجم: مهدی الهی قمشه ای، خطاط: مصطفی اشرفی، ناشر: حفظی، چاپ ۷، ۶۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۲۰۰۰ ریال.
۵	زبان	۲۴	۲۰	۴	۱۰	۱۴	۲۴	۰	۳۲۷۱	۳۲۶	۲-شرح و تحقیق زیارت آل یاسین، نویسنده: محمدهادی شیخ الاسلامی، گردآورنده: محمدجواد طبیبی حائری، ناشر: سبب النبی، چاپ ۱، ۸۶ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۷۰۰۰ ریال.
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۱۹	۱۲	۷	۸	۱۱	۱۹	۰	۳۲۷۱	۲۹۷	شاخص قیمت تولید کننده بخش معدن سال ۱۳۸۴، ناشر: مرکز آمار ایران، چاپ ۱، ۳۸ صفحه، ۲۵۰ نسخه، ۵۰۰۰ ریال.
۷	علوم عملی	۹۱	۵۲	۳۹	۴۵	۴۶	۹۰	۱	۲۶۲۰	۲۴۹	کلیات مفاتیح الجنان: با علامت وقف، مصحح: منصور ابوبی، نویسنده: عباس قمی، مترجم: رضا مرندی، خطاط: عباس ولی زاده، ناشر: مهشاد، چاپ ۹، ۱۴۶۴ صفحه، ۲۳۰۰ نسخه، ۳۸۰۰۰ ریال.
۸	هنر	۴۳	۲۳	۲۰	۲۴	۲۴	۱۹	۱	۲۹۳۷	۱۷۱	پنج کتاب با موضوع کودک و نوجوان از انتشارات هیرید، هر کدام در ۸ صفحه به چاپ رسیده است.
۹	ادبیات	۸۸	۵۸	۳۰	۳۸	۵۰	۸۵	۳	۳۰۶۷	۲۸۹	
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۶۰	۵۲	۸	۴۴	۱۶	۵۹	۱	۲۵۰۰	۴۲۷	
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۷۸	۷۴	۴	۱۶	۶۲	۷۷	۱	۳۱۰۲	۲۵۶	
۱۲	کودک و نوجوان	۹۳	۵۳	۴۰	۳۸	۵۵	۹۱	۲	۴۳۶۱	۶۸	
	جمع بندی	۷۰۴	۴۸۵	۲۱۹	۳۰۷	۳۹۷	۶۶۶	۳۸	۳۲۹۲	۲۵۶	

گزارش آماری کتاب های منتشر شده به تفکیک موضوع

شنبه ۱۳۸۶/۴/۳۰ تا چهارشنبه ۱۳۸۶/۵/۳

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	متوسط صفحه
۱	کلیات	۲۶	۲۲	۴	۹	۱۷	۲۲	۴	۳۳۴۴	۲۳۳
۲	فلسفه و روان شناسی	۲۱	۳	۱۸	۱۰	۱۱	۲۰	۱	۲۹۷۶	۲۴۵
۳	دین	۱۰۸	۸۱	۲۷	۲۷	۳۲	۸۸	۲۰	۶۵۸۹	۲۵۳
۴	علوم اجتماعی	۵۳	۳۵	۱۸	۳۳	۲۰	۴۹	۴	۲۰۲۱	۲۵۲
۵	زبان	۲۴	۲۰	۴	۱۰	۱۴	۲۴	۰	۳۲۷۱	۳۲۶
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۱۹	۱۲	۷	۸	۱۱	۱۹	۰	۳۲۷۱	۲۹۷
۷	علوم عملی	۹۱	۵۲	۳۹	۴۵	۴۶	۹۰	۱	۲۶۲۰	۲۴۹
۸	هنر	۴۳	۲۳	۲۰	۲۴	۲۴	۱۹	۱	۲۹۳۷	۱۷۱
۹	ادبیات	۸۸	۵۸	۳۰	۳۸	۵۰	۸۵	۳	۳۰۶۷	۲۸۹
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۶۰	۵۲	۸	۴۴	۱۶	۵۹	۱	۲۵۰۰	۴۲۷
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۷۸	۷۴	۴	۱۶	۶۲	۷۷	۱	۳۱۰۲	۲۵۶
۱۲	کودک و نوجوان	۹۳	۵۳	۴۰	۳۸	۵۵	۹۱	۲	۴۳۶۱	۶۸
	جمع بندی	۷۰۴	۴۸۵	۲۱۹	۳۰۷	۳۹۷	۶۶۶	۳۸	۳۲۹۲	۲۵۶

* منظور از «تالیف» انواع آثار، به جز ترجمه (از جمله: تالیف، گردآوری، تلخیص، تحقیق، تصحیح، تنظیم، شعر و ...) است.

** منظور از موضوع «آموزشی و کمک درسی» کلیه کتاب هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی مربوط هستند و مخاطبان آنها دانشجویان و دانش آموزان از پیش دبستانی تا دانشگاهی هستند.

تعداد ناشران	تعداد پدیدآورندگان: ۷۳۰			
	مؤلف*		مترجم	
۳۸۴	زن	مرد	زن	مرد
		۶۷	۴۳۸	۵۶
تعداد کتابهای افسست	تعداد کتابهای بدون قیمت		تعداد کتابهای افسست	
۳	۱۱۱		۳	

* منظور از «مؤلف» پدیدآورندگان به جز مترجم (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و ...) است

قصه نویسی با پیام کوتاه

دوست نزدیک خوزه مورینیو به نگارش درآمد است. نکته جالب این که دیالوگ های کتاب مربوط به گذشته است چرا که این دو اخیرا روابط بسیار حسنه ای با یکدیگر یافته اند اما مردم انگلیس موضوع را جدی گرفته اند و کتاب ها پشت سرهم فروش می رود.

جشنواره شبیه ترین ها به همینگوی

هرسال و همزمان با سالروز تولد همینگوی؛ نویسنده مشهور و صاحب نام «پیرمرد و دریا»، مسابقه ای در محل زندگی همینگوی برگزار می شود که در آن شبیه ترین فرد به همینگوی معرفی و جایزه می گیرد.

در مراسم امسال اما یک مامور بیمه اهل فلوریدا سرانجام توانست با غلبه بر ۱۲۲ رقیب خود برنده جایزه این دوره از رقابت های شبیه ترین فرد به ارنست همینگوی شود. جشنواره شبیه ترین ها به همینگوی، امسال همزمان با صد و هشتمین سالروز تولد «ارنست همینگوی»، برگزار شد و ۱۲۳ نفر در این جشنواره شرکت کردند و در نهایت لری آستین، برنده جایزه این دوره از رقابت ها شد.

آستین که خود را شیفته آثار همینگوی بالاخص «پیرمرد و دریا» می داند، نزدیک به ده سال است که کاندیدای جایزه شبیه ترین فرد به همینگوی می شود. این جشنواره به ریاست لورین همینگوی، نوه ارنست همینگوی که خود نیز یک نویسنده است برگزار می شود.

کتابفروشی های انگلیس جمع آوری شده و کسانی هم که از جمع کردن آن خودداری کرده اند با شکایت شهروندان انگلیسی مواجه شده اند. به تازگی کتابی حاوی گفت و گوی نامحترمانه مالک و سرمربی باشگاه فوتبال چلسی انگلستان که با لحنی خصمانه درباره خرید ستاره های بزرگ دنیا به هم فحاشی می کنند، بازار کتاب های انگلیس را اشغال کرده است. این گفت و گو هادر کتابی توسط لوییس لورنکو

واکنش شدید بسیاری از اهالی ادب و نامداران داستان کوتاه روبرو شد. در این فهرست نام بزرگان داستان کوتاه به چشم نمی خورد و به قول یک روزنامه نگار ادبیاتی انگلستان انگار تعمداً حذف شده اند!

در فهرست نامزدان این جایزه که در حدود ۴۰ میلیون تومان ارزش مادی دارد، نام نویسندگانی نه چندان مشهور و نه چندان صاحب سبک به چشم می خورد. سیمون رابینسون با کتاب «قلب جدا»، اولاف اولافسون با کتاب «ولنتاین»، اتکار کرک با کتاب «کسینجر گمشده»، میراندا جولای با «هیچ کس اینجا بیش از تو صاحب اختیار نیست»، شارلوت شاو با «فرصت» و مانوئل مونوز با «شغابخش» در فهرست این جایزه قرار گرفته اند. از میان این شش تن تنها دو نفر نویسنده حرفه ای و معتبر هستند در حالی که بنا به اعتراض بسیاری از نویسندگان نام هنرپیشه معروف انگلیسی رابینسون هم در این لیست دیده می شود.

سومین جایزه بین المللی جایزه داستان کوتاه فرانک اوکانر در سپتامبر امسال با حضور نویسندگان ۱۱ کشور مختلف در ایرلند برگزار می شود.

در همین حال در همین کنفرانس وزرای فرهنگ آمریکای لاتین که در شیلی به کار خود پایان داد، جایزه شعر پابلو نرودا به شاعر و نویسنده ای کوبایی تعلق گرفت. فیثا گارسیا ماروز که از شاعران برجسته و قدیمی کوبا است در سال ۱۹۲۴ در هاوانا متولد شد و در دهه ۴۰ اولین مجموعه شعر خود را با نام «منشأها» به چاپ رساند. اشعار وی به زبان های مختلفی ترجمه شده و تاکنون چندین جایزه را نیز دریافت کرده است. «سفر به نیکاراگوئه» و «عیادت» از جمله آثار این نویسنده است. جایزه نرودا بیشتر جایزه ای فرهنگی است و اعتبار بین المللی دارد.

توهین در لندن و کنگو

انتشار کتاب «تن تن در کنگو» به تازگی با فروش فوق العاده ای در کشور کنگو روبه رو شده است به ناگاه با توجه به مضامین آن مورد تحریم ناشران کنگویی قرار گرفته است.

چندی پیش «تن تن در کنگو» که یکی از توهین آمیزترین کتاب ها به سیاه پوستان عنوان شد به همین جهت فروش آن در انگلستان ممنوع شد اما پس از ممنوعیت کتاب از سوی کمیسیون برابری نژادی انگلیس فروش اثر ۳۸ برابر رشد داشت و به همین دلیل ناشران آفریقایی تبار بر آن شدند تا از انتشار کتاب خودداری کنند. این کتاب از تمام

سرانجام با اتمام نگارش اولین رمان دیجیتال به وسیله تلفن همراه توسط یک علاقه مند و نویسنده دائم السفر، یک ناشر ایتالیایی در اقدامی جالب آن را به صورت چاپی عرضه کرد.

روبرت برنوجو نویسنده ایتالیایی که دائم در سفر است بر روی موبایل خود زمانی ۳۸۴ صفحه ای نوشت. نویسنده بعد از نوشتن هر بخش از کتاب در قطار یا اتوبوس آن را در رایانه شخصی خود در خانه ذخیره می کرده است. او در طول ۱۷ هفته توانست این رمان را به اتمام برساند.

«مسافران همدم» قبل از این که یک رمان باشد، نشان دهنده چگونگی مدیریت زمان است. این رمان نشان می دهد کسی که متخصص فناوری اطلاعات است و اصلاً وقت نوشتن کتاب ندارد چگونه به راحتی توانسته زمان را در اختیار خود بگیرد و رمان بنویسد. دلیل اصلی ناشر برای چاپ این کتاب نیز همین بوده است. او با قبول این که این اثر ارزش ادبی چندانی ندارد، آن را تحویلی نو در عرصه مدیریت زمان خواند.

رؤسای جمهور جهان و نگارش کتاب

عبدالكلام رئیس جمهور فعلی هندوستان که به زودی صندلی ریاست را ترک کرده و جای خود را برای نخستین بار به یک زن واگذار می کند، به تازگی اعلام کرده است که کتاب جدیدی در دست انتشار دارد. این کتاب که با عنوان «هر کسی برای ثمر دادن به دنیا می آید»، توضیح می دهد که هر انسانی با همدی آسمانی زاده شده است و نویسنده در این اثر از مردم می خواهد که علت تولد خود را کشف کرده و با توجه به استعدادهای خود در زندگی عمل کنند.

وی که پیش تر کتاب های «بال های آتش»، اذهان روشن»، «ارواح راهنما» و «هند رویای من» را منتشر کرده است، در کتاب جدید خود ضمن بیان این که او فرزند یک فقیر ماهیگیر بوده است به مخاطبان خود تذکر می دهد که هدف از زندگی را دریافته و در جهت رسیدن به اهداف خود مصمم باشند. نیکولا سارکوزی رئیس جمهوری فرانسه نیز به تازگی کتاب ادبی سیاسی خود را با عنوان «گواهی؛ فرانسه در قرن بیستم» منتشر کرد. سارکوزی در این کتاب که به صورت خاطره نوشته است مسائل سیاسی و ادبی معاصر فرانسه را تشریح کرده و در مورد بسیاری از نویسندگان و آثار آنها به تحلیل پرداخته است.

او تاثیر گذاری ادبیات را در سیاست یک کشور مهم خوانده و در کتاب خود از نویسندگان و روشنفکران به ویژه ژان پل سارتر بارها نقل قول آورده است. این کتاب به جنبه های دیگری از مشکلات فرانسه هم می پردازد که ارتباطی با ادبیات ندارد. رشد اقتصادی، عدالت اجتماعی و مدرنیته از جمله مضامین دیگر «گواهی؛ فرانسه در قرن بیستم» است. این در حالی است که طاهر بن جلون، نویسنده مشهور مراکشی نیز طی هفته گذشته، جایزه ویژه فرانسه را از سارکوزی دریافت کرد. در این مراسم همچنین جلون درجه «کنت» خود را از رئیس جمهوری فرانسه گرفت. جلون که در سال ۱۹۸۷ برای کتاب «شب قدر» توانسته بود جایزه ویژه ادبیات فرانسه را از آن خود کند، شهرت زیادی در میان خوانندگان اروپایی به ویژه فرانسوی دارد. جلون پیش تر و در سال ۱۹۸۸ نیز درجه شوالیه را از فرانسوا میتران، رئیس جمهوری وقت فرانسه دریافت کرده بود.

جای خالی مشاهیر

نامزدهای سومین دوره جایزه بین المللی داستان کوتاه «فرانک اوکانر» در حالی معرفی شدند که با

فراخوان

جایزه ی ادبی «پروین اعتصامی»

Invitation for "Parvin Etesami" Literary Prize

سومین دوره ی جایزه ی ادبی «پروین اعتصامی» با مشارکت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مؤسسه خانه کتاب، ۲۵ اسفند ماه سال جاری همزمان با روز بزرگداشت «پروین اعتصامی» برگزار می شود. این جایزه ویژه ی بانوان اهل قلم در عرصه آثار ادبی است که در دو رده سنی بزرگسال و کودک و نوجوان اعطا می شود. در رده سنی بزرگسال موضوعات: شعر، داستان بلند، مجموعه داستان، نقد و پژوهش، نمایش نامه، ترجمه و پایان نامه در دستور کار داوری و ارزیابی قرار دارد و در رده سنی کودک و نوجوان آثار نالیفی در حوزه داستان و شعر مورد نظر است. لذا از تمامی بانوان اهل قلم در حوزه ادبیات اعم از مؤلفان، شاعران، پژوهشگران و منتقدان زن ایرانی و مسلمان خارجی که آثارشان برای نخستین بار در سال های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به زبان فارسی و دیگر زبان های زنده ی دنیا چاپ و منتشر گشته است، دعوت می شود و دو نسخه از آثار خویش را به دبیرخانه ی دائمی این جایزه ارسال نمایند.

مهلت ارسال آثار: ۳۰ مهرماه ۱۳۸۶

نشانی دبیرخانه: تهران، خ انقلاب، بین فلسطین جنوبی و براهان مظفر، پلاک ۱۷۸، طبقه اول، تلفن: ۶۶۴۶۱۲۶

www.parvin.ir
E-mail: info@parvin.ir

چراغ عرفان و اخلاق

مختلف، همواره به عنوان عالمی موثر در میانه میدان جریان های مختلف حضور داشتند و ضمن روشنگری افکار عمومی، مردم را راهنمایی می کردند. مدیر حوزه علمیه قم با اشاره به رابطه پدرانه آیت الله مشکینی با طلاب علوم دینی می افزاید: «آیت الله مشکینی فقیهی وارسته، متخلق به اخلاق اسلامی و از اساتید برجسته حوزه علمیه بودند که چه در تدریس سطوح عالی و چه در درس خارج به عنوان یک چهره اخلاقی متعهد و تاثیر گذار در میان طلاب شناخته شده بودند.»

حجت الاسلام بی ریا، مشاور رئیس جمهوری در امور روحانیون نیز درباره آیت الله مشکینی می گوید: «ایشان از سابقین یاران حضرت امام خمینی (ره) بود که از همان ابتدای مبارزات جزو یاران و همراهان امام (ره) محسوب می شد و مورد اذیت و آزار و شکنجه رژیم طاغوت قرار گرفت و من اولین بار در زمانی که ایشان در شهر کاشمر تبعید بود، خدمت ایشان رسیدم.»

وی درباره شخصیت علمی آیت الله مشکینی می گوید: «ایشان از مدرسان، مولفان و اساتید بنام حوزه علمیه چه قبل و چه بعد از انقلاب بود و آثار ارزشمند علمی از این مجتهد مسلم بر جای مانده است که از آن جمله می توان به «مختصر المعالم»، «مختصر الرسائل» و «المواعظ العدویه» اشاره کرد.»

حجت الاسلام بی ریا با اشاره به حضرت آیت الله مشکینی در صحنه های مختلف انقلاب و ریاست مجلس خبرگان رهبری تصریح می کند: «ایشان نزدیک به بیست سال امام جمعه استان قم بود و از آنجا که فعالیت های سیاسی در سال های قبل از انقلاب در حوزه علمیه یک امر منفی بود و فقها و علمای حوزه در قبل از انقلاب به این گونه فعالیت ها نمی پرداختند، آیت الله مشکینی با شجاعت کامل و با وجود شخصیت علمی والایی که داشت در تمام عرصه های سیاسی هم حضور فعالی داشت.»

مشاور رئیس جمهوری معتقد است که آیت الله مشکینی از معدود شخصیت های اخلاقی بودند که سیاست، فقه، علمیت و اخلاق را با هم جمع کرده بود و در دوران هشت ساله دفاع مقدس نیز حضوری ارزشمند و تاثیر گذار داشت.

علاوه بر تلاش علمی، مبارزات و تلاش های سیاسی آیت الله مشکینی نیز بسیار قابل توجه است. ایشان از نخستین افرادی بود که به نهضت امام خمینی (ره) پیوست و در جلسات مخفی مبارزان شرکت می کرد. به همین دلیل حدود چهار ماه در تهران پنهان شده بود و سپس ایران را به مقصد عراق ترک کرد.

با بازگشت به قم در همان روز اول دستگیر شد و ساواک از او خواسته بود تا ۴۸ ساعت بعد از قم خارج شود، از این رو به مشهد رفت و پانزده ماه در آنجا مشغول تدریس شد و بار دیگر به قم آمد و مبارزه را پی گرفت. اما پس از مدتی به همراه ۲۷ نفر از استادان و فضیای حوزه از قم تبعید شد. از این رو به زادگاه خود رفت ولی پس از سه ماه ساواک او را دستگیر و به ماهان کرمان و گلپایگان تبعید کرد. او پس از دو سال نیز به کاشمر تبعید شد.

آیت الله مشکینی از اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بوده و پس از پیروزی انقلاب مسئولیت های گوناگونی مانند عضویت در خبرگان تدوین قانون اساسی، ریاست مجلس خبرگان رهبری، امامت جمعه قم و ریاست شورای بازنگری قانون اساسی را بر عهده داشت.

بیکر آیت الله مشکینی هفته گذشته در میان حزن و اندوه مردم قم در جوار حرم مطهر حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

۹- تحریر المواعظ (در اخلاق و عقاید).
۱۰- تحریر المعالم و مقالات بسیاری در نشریاتی مانند نور علم، پاسدار اسلام و....

تعدد آثار مکتوب آیت الله مشکینی در کنار همه مشغله های دیگر، خودگواه علاقه و جدیت ایشان به علم آموزی و تعلیم و تربیت مردم است که بدون جهاد علمی و عزمی راسخ امکان پذیر نخواهد بود.

آیت الله سید احمد خاتمی از شاگردان آیت الله مشکینی درباره استاد خود این چنین می گوید: «اینجانب که به عنوان طلبه و شاگرد ناچیز از آغاز با درس تفسیر و دروس اخلاقی این بزرگمرد محشور بودم از نزدیک شاهد رفتار و خلقیات شان بودم و می توانم بگویم ایشان مصداق این روایت هستند که از حضرت مسیح بیان شده است: از آن حضرت سوال شد که با چه کسی نشست و برخاست داشته باشیم و حضرت فرمودند با کسی که با دیدنش به یاد خدا بیفتید، سخنش باعث افزایش علمتان شود و عملش شما را ترغیب به آخرت نماید و ما به حق این سه ویژگی را در حضرت آیت الله مشکینی مشاهده می کردیم. ایشان فردی خودساخته و بزرگ بود که از بن جان به ولایت فقیه و انقلاب اسلامی ایمان داشت.»

سید احمد خاتمی درباره آثار آیت الله مشکینی می گوید: «این اواخر از ایشان سوال کردم به چه کاری مشغول هستید؟ جواب دادند در حال نگارش تفسیر قرآن برای جوانان هستم و تا آنجا که خود ایشان اعلام کردند پانزده جزء از قرآن را تفسیر کرده اند.»

خاتمی درباره ترجمه قرآن آیت الله مشکینی نیز می گوید: «من به عنوان کسی که تاکنون ۱۹ سال در حوزه علمیه قم درس تفسیر داده ام می توانم بگویم ایشان جامع ترین ترجمه را ارائه داده اند که همراه با تفسیری موجز، کوتاه و گویاست.»

آیت الله خاتمی با اشاره به این که بیشتر تالیفات آیت الله مشکینی در حوزه حدیث، فقه و اصول بوده است یادآور می شود: «ایشان فقیهی بودند که در مسائل سیاسی نیز بسیار روشن بودند، دشمن را می شناختند و در برابر هجمه دشمنان واکنش نشان می دادند؛ واکنشی به موقع و سریع.»

شخصیتی مبارز و زاهد

حجت الاسلام والمسلمین حسینی بوشهری؛ مدیر حوزه علمیه قم نیز درباره شخصیت آیت الله مشکینی بر این باور است که: «ایشان از شخصیت های بسیار تاثیر گذار در کشور بودند و چه در دوران مبارزه علیه طاغوت و چه در دوران پیروزی انقلاب و در برهه های

به عنوان آثاری در موضوعات فقه و اصول می توان نام برد که برخی از آنها به زبان عربی تالیف و منتشر شده است.

آیت الله مشکینی کتاب «الفقه الماثور» را با توجه به مقتضیات زمان و به عنوان یک دوره فقه با روشی نوین و جذاب عرضه کرده است و کتاب های «المنافع العامه»، «واجب و حرام احکام الزامی» و «رسائل خمس» نیز از دیگر آثار ایشان در حوزه فقه است.

آیت الله علی مشکینی به عنوان یکی از اساتید اخلاق حوزه علمیه قم که سال ها به تربیت اخلاقی طلاب مشغول بود آثار گرانبایی را نیز در حوزه اخلاق اسلامی بر جای نهاده که مروری بر آنها خالی از لطف نخواهد بود. کتاب هایی چون «از دواج در اسلام»، «درس فی الاخلاق و مسلکنا فی العقاید و الاخلاق و العمل» نمونه ای از کتاب های اخلاقی این عالم ربانی است و دروس فی الاخلاق، یک دوره اخلاق اسلامی به زبان عربی است.

توجه ایشان به قرآن از جمله نکاتی است که در همان نگاه اول به مجموعه آثار ایشان، نظر همه را به خود جلب می کند و در کنار پرداختن به نهج البلاغه و کتب حدیث به تدوین نهج البلاغه به صورت موضوعی پرداختند که این اثر هم اکنون در اختیار علاقه مندان است و سبک تنظیم و تدوین آن، دسترسی به مطالب این گنجینه معارف اسلامی را بسیار آسان کرده است.

علاوه بر انتشار نهج البلاغه موضوعی، کتاب «الهدی الی موضوعات نهج البلاغه» و «قصار الجمل» نیز از جمله کتاب های ایشان است که در موضوع نهج البلاغه و حدیث تالیف شده است.

سه کتاب «تلخیص المکاسب»، «تفسیر روان برای نسل جوان» و ترجمه و شرح فارسی کتاب های مضاربه، مزارعه و شرکت در عروه الوتقی نیز در دست چاپ است و به زودی ارائه خواهد شد.

غیر از کتاب های مذکور آثار دیگری نیز از آیت الله مشکینی می توان نام برد:

- ۱- مفتاح الجنان (کتاب دعا).
- ۲- المواعظ العدویه.
- ۳- المسبوط (تفسیر).
- ۴- واجبات و محرمات (در احکام و فقه).
- ۵- بحث تکامل از نظر قرآن (عقاید).
- ۶- زمین و آنچه در آن است.
- ۷- تقلید چیست؟ (احکام).
- ۸- رساله خمس (در موضوع فقه).

آیت الله علی مشکینی، رئیس مجلس خبرگان رهبری دوشنبه گذشته در پی یک دوره طولانی بیماری به دعوت حق لبیک گفت.

آیت الله مشکینی که از اساتید برجسته حوزه علمیه قم به شمار می رود در سال ۱۳۰۰ شمسی در روستایی از توابع بلوک مشکین در خانواده ای روستایی، متدین و اهل علم و دانش به دنیا آمد.

پدر آیت الله مشکینی در کسوت روحانیت به تحصیل علم و رسیدگی به امور مردم می پرداخت.

آیت الله مشکینی در دوران کودکی و در زمانی که با پدرش در نجف اشرف به سر می برد فراگیری علم را از مکتبخانه آغاز کرد اما پس از درگذشت پدر و به توصیه ایشان برای تحصیل علوم دینی به اردبیل سفر کرد و دروس مقدماتی حوزه مانند صرف و نحو را در آنجا آموخت. سپس به همراه عالم بزرگواری که از مصدومان حادثه مسجد گوهرشاد مشهد در زمان رضاخان بود، به شهر قم هجرت کرد و در این شهر تحصیل علوم دینی را ادامه داد.

در آن زمان سایه رژیم منحوس پهلوی بر کشور مستولی بود و تحصیل در حوزه های علمیه امری دشوار، با این همه آیت الله مشکینی دروس سطح را با موفقیت به پایان برد و سپس برای تکمیل تحصیلات در درس خارج فقه و اصول اساتید مشهور حضور یافت.

ایشان محضر بزرگانی چون آیت الله بروجردی و آیت الله محقق داماد را درک کرد و حدود هفت ماه نیز در درس حضرت امام خمینی (ره) در نجف حاضر شد اما به دلیل هوای گرم نجف و ضعف مزاج بار دیگر مجبور به ترک نجف و بازگشت به ایران شد.

آیت الله علی اکبر مشکینی در دوران تحصیل خود به محضر عالمان و اساتید بسیاری شرفیاب شد و نیز با بسیاری از بزرگان و اساتید فعلی همچون آیت الله جوادی آملی و آیت الله امینی رابطه ای نزدیک و صمیمی داشت و بسیاری از اساتید برجسته حوزه علمیه از شاگردان ایشان به شمار می روند که ثمره سال ها تدریس آیت الله مشکینی در دوره های مقدمات، سطح و خارج فقه و اصول هستند.

دروس تفسیر و اخلاق آیت الله مشکینی از دروس مشهور این عالم روحانی در حوزه علمیه قم بود که زهد و تقوای این استاد اخلاق، طلاب بسیاری را به جلسه درس اخلاق ایشان می کشاند.

آثار آیت الله مشکینی

امام جمعه قم همچون بسیاری از علما و اهل علم از همان ابتدا سعی و تلاش فراوانی برای ترویج علوم دینی به کار می بستند به نحوی که ایشان با تأسیس موسسه «الهادی» زمینه لازم برای چاپ و نشر کتب مفید و اسلامی را فراهم کردند که آثار فراوان و بسیار ارزشمندی توسط این موسسه نشر و در دسترس علاقه مندان قرار گرفته است.

آیت الله مشکینی همزمان با تحصیل و تدریس و نیز فعالیت های سیاسی و مسئولیت های مهم، هیچ گاه قلم را بر زمین نگذاشتند و آثار بسیاری تالیف کردند.

عمده کتاب های ایشان در چهار بخش فقه، اصول، اخلاق و علوم قرآنی قابل دسته بندی است.

این مدرس سطح عالی حوزه علمیه قم در کنار تفسیر سوره ص و تفسیر سوره آل عمران، کل قرآن کریم را به زبان فارسی ترجمه کرده اند که این ترجمه با توجه به دقت و تسلط ایشان در علوم قرآنی از مهم ترین و پر ارزش ترین آثار آیت الله مشکینی به شمار می رود.

علاوه بر آثار قرآنی ایشان از کتاب های «اصطلاح الاصول»، «مصطلحات الفقه»، «الرسائل الجدید» و «حاشیه توضیحی بر کتاب مضاربه عروه الوتقی»

در روزهای پایانی سال گذشته هنگامی که وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم افتتاح ۱۰ هزار نمایشگاه کتاب در مدارس، صحبت از "زنگ کتاب" کرد، بسیاری برای اولین بار بود که چنین عبارتی را می شنیدند و شاید هنوز هم تعداد زیادی از ما به درستی ندانیم که این طرح چیست. طرحی که در برخی از مدارس به صورت داوطلبانه به اجرا در می آید و دانش آموزان ساعتی از هفته را با صلاح حدید و راهنمایی معلمان به مطالعه آزاد می پردازند. اما از آنجا که هنوز این طرح مراحل کارشناسی اش را می گذراند برای تمام مدارس به صورت برنامه ای مدون به اجرا در نیامده است. با توجه به این موضوع به نظر می رسد اکنون زمان مناسبی است تا پیش از قطعی شدن این طرح نظر مسئولان و کارشناسان این حوزه را جویا شویم و به راهکارهایی که ارائه می دهند بیندیشیم.

زنگ کتاب در مدارس

کتاب های مناسب برای دانش آموزان

ذوالفقاری ایجاد کتابخانه مناسب در مدارس را یکی از راه های مهم برای ایجاد انگیزه مطالعه در دانش آموزان می داند که این کار را بدون همکاری خانواده ها و نهادهایی همچون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دشوار تلقی می کند. وی علاقه مندر کردن کودکان را در سنین اولیه سوادآموزی بسیار مهم ارزیابی می کند و معتقد است: «کتاب هایی که برای بچه ها در مدارس انتخاب می شود بدون تنگ نظری ها و جهت دهی های غیر لازم باید دارای شرایط خاصی باشند از آن جمله می توان به سادگی، صمیمیت و جذابیت اشاره کرد. بهتر است واژگان به کار برده شده در کتاب برای هر سنی، بیشتر از واژگان پایه همان مقطع باشد. بحث تصویرگری از مباحث مهمی است که موجب جذابیت کتاب می شود و باید با هوشمندی از آن در جهت تقویت تفهیم متن استفاده کرد.»

توجه به فرهنگ جامعه در کتاب های انتخاب شده برای مدارس و کلاً کتاب های کودکان و نوجوانان از مواردی است که این مولف کتاب های درسی بر آن تاکید می کند. وی می گوید: «گاه دیده می شود که ناشی برای این که هزینه تصویرگری متحمل نشود از تصاویر کتاب های خارجی برای این کار استفاده می کند که هیچ سنخیتی با جامعه و نوع زندگی ما ندارد که باید از این نوع اشتباهات اجتناب کرد.»

ذوالفقاری، فونت، نوع کاغذ و صفحه بندی را از عواملی می داند که در جذب و یا دفع دانش آموز در خواندن کتاب موثر است. وی همچنین توجه به نثر به ویژه در آثار ترجمه را بسیار مهم دانست و توضیح داد: «متأسفانه در آثار ترجمه شده گاه با غلط ها و آشفتگی هایی مواجهیم که خواندن این کتاب ها نه تنها کمکی به بچه ها نمی کند بلکه زبان آنها را برای همیشه خراب می کند.»

اهمیت اجرای درست طرح

نظام آموزشی در طول سال ها طرح های مختلفی را تجربه کرده است که برخی از آنها همچون طرح «کاد» به خاطر کم بازدهی اش پس از مدتی کنار گذاشته شد و برخی دیگر با برنامه ریزی درست تر همچنان در حال اجراست. واهمه بسیاری از دست اندرکاران حوزه فرهنگ خصوصاً بخش کودکان و نوجوانان این است که مبادا طرح زنگ کتابخوانی نیز تبدیل به کلاس های جبرانی ریاضی و علوم و یا فرصت مناسبی برای امتحان گرفتن از دیگر دروس شود.

مصطفی رحماندوست، شاعر و کارشناس کتاب های کودکان و نوجوانان تجربه سال های پیش از انقلاب را از ساعات کتابخوانی، تجربه ای ناموفق ذکر می کند و می گوید: «متأسفانه پایین بودن مطالعه

مدیرکل دفتر آموزش و پرورش ابتدایی و پیش دبستانی در گفت و گو با کتاب هفته درباره اهمیت وارد کردن کتاب غیردرسی به میدان دید و علاقه دانش آموزان می گوید: «هر طرحی که به هر نحو فرهنگ کتابخوانی را در کودکان و نوجوانان ترویج دهد بسیار مفید است اما چگونگی انجام گرفتنش نیاز به کار کارشناسی دقیق و همه جانبه دارد.»

ابوالقاسم جامه بزرگ درباره طرح زنگ کتابخوانی توضیح داد: «تا آنجا که من اطلاع دارم و در حیطه کار من است چنین برنامه ای تا کنون به طور رسمی انجام نگرفته است اما در صورت بررسی درست و رسیدن به مراحل اجرایی حتماً ثمرات زیادی برای جامعه ما و ارتقای دانش کل جامعه خواهد داشت.» اگر چه هنوز این طرح به صورت یک برنامه مدون در نظام آموزشی جا نگرفته است با این حال چند سالی است که در تدوین برخی کتب درسی، تمهیداتی برای علاقه مندر کردن دانش آموزان به مطالعه آزاد اندیشیده شده است.

حسن ذوالفقاری یکی از مولفان کتب درسی از چگونگی و انگیزه تغییراتی که در کتاب فارسی دبستان به وجود آمده می گوید: «در مطالعاتی که در چند سال اخیر انجام گرفت متوجه شدیم که علت بسیاری از عدم مهارت ها در خواندن، املاء و... ناشی از پایین بودن مهارت مطالعه است، از این رو تصمیم گرفتیم دانش آموزان را هر چه بیشتر به خواندن تشویق کنیم. با توجه به این که اگر توصیه می کردیم که کتاب بخردند ممکن بود مشکلاتی برای خانواده ها پیش بیاید در پایان کتاب های ابتدایی فهرستی نزدیک به ۵۰ عنوان کتاب معرفی کرده ایم تا در صورت امکان، مدارس آنها را تهیه کنند و در کتابخانه قرار دهند تا بچه ها از آنها استفاده کنند.»

ذوالفقاری همچنین توضیح می دهد که بر حسب پایه تحصیلی، ساعاتی از درس فارسی به مطالعه آزاد اختصاص داده شده تا از بخش هایی از کتاب فارسی که مربوط به این امر است استفاده کنند. وی توضیح می دهد: «با توجه به این که بیش از ۷۰ درصد مطالعه دانش آموزان را کتاب های درسی تشکیل می دهد یکی از راه های علاقه مندر کردن آنها به مطالعه، استفاده از داستان، افسانه و متون ساده ای است که در لابه لای دروس قرار داده شود از این رو در پایان هر بخش از کتاب فارسی (هر سه یا چهار درس) یک متن روان و خواندنی قرار داده شده است.»

این استاد دانشگاه درباره خصوصیات این متون می گوید: «یکی از نکاتی که در این زمینه مورد توجه قرار گرفته این است که از دانش آموزان به هیچ وجه درسی از این قسمت ها پرسیده نمی شود چرا که با پرسیدن و نمره دادن، این بخش ها نیز حالت درس پیدامی کنند و نوعی واکنش منفی در برخواهد داشت.»

صحبت کردن آنچه خوانده شده داده شود. نیاز به معلمان کتاب آشنا

تمام موافقان و مخالفان این طرح در این امر اتفاق نظر دارند که معلمی که خود اهل مطالعه نیست قادر به اداره مفید ساعت مطالعه نخواهد بود.

ذوالفقاری نیز می گوید: «ما پیش از این که به فکر راه اندازی چنین طرحی باشیم باید درصدد تربیت معلم های کتابخوان باشیم. به اعتقاد من در زنگ مطالعه معلم حرف اول و آخر را می زند؛ اگر معلم خود مشتاق باشد حتی با کمترین امکانات و با کمک خود دانش آموزان و خانواده هایشان می تواند کتابخانه کوچکی درست کند و بچه ها را به خواندن آن تشویق کند.»

فریده حسن زاده، مترجم و پژوهشگر که خود سابقه تدریس دارد خاطره خود را از تلاش های خودجوش چنین می گوید: «زمانی که معلم زبان انگلیسی سال ششم متوسطه بودم کتاب نخواندن بچه ها به قدری غمگینم کرد که به فکر اقدام کاری کنم. با مادرها قرار گذاشتم از طرف مدرسه هر هفته یک بار به کتابفروشی برویم و ساعتی را در آنجا گذشت بزنیم. به بچه ها گفتم هر کس کتابی را که خوانده خوب معرفی کند و اگر بتواند چیزی درباره آن بنویسد در امتحان پنج نمره از من جایزه می گیرد. نشان دادند. انگار کسب نمره از راه عادی کسر شأنشان بود! بچه های زنگ تر که هم که فقط کتاب درسی می خواندند به وسوسه نمره بالاتر در کتاب یابی و کتابخوانی سهیم شدند. بعضی پدر و مادرها از خرج کردن برای کتاب غیردرسی ناراضی بودند. آنها را همراه بچه هاشان به خانه ام دعوت کردم و کتاب هایی را که داشتم در اختیارشان قرار دادم. از این راه بچه ها بیشتر به من اعتماد می کردند. کلماتی که بازتاب نیازهای روحی شان بود به شدت مسحورشان کرد. جادوی ادبیات را کشف کردند.»

در جامعه و در دانش آموزان، مشکل بزرگ و ریشه ای است که نیازمند برنامه های دقیق و همه جانبه است و نمی توان با قرص مسکن به سراغش رفت. من نگران این هستم که در مدارس مرفه تر این ساعات به ساعات ریاضی و... تبدیل شود و در مدارس ضعیف تر بچه ها را به حال خود رها کنند یعنی بچه ها در این طرح یا درس بخوانند یا وقتشان را به بیکاری تلف کنند. تغییر سیستم آموزشی به سیستم کارآمدتر که دانش آموز در آن به مطالعه و کنکاش تشویق شود نه به حفظ کردن و نمره گرفتن، می تواند در جنبه های دیگر از جمله مطالعه آزاد آنها تاثیر بگذارد.»

چیستا یثربی، نویسنده و مترجم درباره ساعات مطالعه آزاد در مدارس معتقد است: «به نظر من می توان این ساعات را جزو درس مهارت های زندگی گنجانند. چون مطالعه نیز یکی از مهارت های مهم زندگی محسوب می شود که نیاز به آموزش دارد.» وی زمان مناسب برای زنگ کتابخوانی را ساعات میانی (زنگ وسط) می داند و عقیده دارد بهتر است به دو نوع آزاد و هدایت شده برگزار شود. یثربی توضیح می دهد: «در چنین زنگی می توان با صلاح حدید معلم، بخشی از زمان را به مطالعه بر حسب علاقه دانش آموز اختصاص داده و در بخش دیگر - به پیشنهاد معلم - به مطالعه کتابی خاص پردازند و راجع به آن صحبت کنند.»

این نویسنده که در زمینه روان شناسی نیز دارای تحصیلات است مطالعه در سنین کودکی را یکی از راه های مقابله با افسردگی، پرخاشگری و ناکامی در سنین بالاتر می داند و تاکید می کند برای این که این بخش از کلاس به درس های دیگر اختصاص داده نشود نمره ای برایش در نظر گرفته شود. وی تصریح می کند: «برای این که این امر موجب واپس زدگی در دانش آموز نشود بهتر است این نمره به صورت امتیاز باشد مثل الف، ب و... همچنین به صورت درس پرسیده نشود بلکه این امتیاز به چگونگی بازگویی و

مجموعه نشریات کتاب ماه

کتاب ماه ادبیات، کتاب ماه فلسفه، کتاب ماه علوم اجتماعی، کتاب ماه علوم و فنون، کتاب ماه کلیات، کتاب ماه کودک و نوجوان، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، کتاب ماه هنر، کتاب ماه دین

آگهی می پذیرد

تلفن تماس: ۶۶۶۶۶۶۱۵ داخلی ۲۱۷، ۲۱۶

نشانی: خیابان انقلاب بین فلسطین و صیای جنوبی شماره ۹۱۷۸، موسسه خانه کتاب، طبقه دوم، واحد بازرگانی

E-mail: bazargani@ketab.org.ir

بزرگداشت سهروردی در سرای اهل قلم برگزار شد

ضیافت اشراق

مکان دائمی سرای اهل قلم که به تازگی افتتاح شده است هفته گذشته پذیرای اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان فیلسوف بزرگ ایرانی شهاب الدین سهروردی بود؛ فیلسوفی که به گمان بسیاری، پس از گذشت قرن‌ها از زمانه وی، هنوز هم باید مورد بازخوانی قرار گیرد.

در ابتدای این مراسم علی اوجبی، معاون فرهنگی خانه کتاب در سخنانی کوتاه به ذکر پاره‌ای از ویژگی‌های شیخ اشراق پرداخت و سپس از اساتید دعوت کرد تا درباره این شخصیت بزرگ به بحث و گفت‌وگو بپردازند.

دکتر سید یحیی یثربی که تا کنون چندین کتاب درباره سهروردی نوشته و ده‌ها بار در دانشگاه کتاب «حکمت الاشراق» سهروردی را تدریس کرده است سخنان خود را با این گلابه آغاز کرد: «یکی از آفت‌هایی که در جامعه ما وجود دارد این است که به تجلیل شخصیت‌ها زیاد پرداخته می‌شود و به تحلیل آنها کمتر. تجلیل آسان‌تر و لذت بخش‌تر است اما این تحلیل است که اهمیت دارد.»

وی سپس به زوایای شخصیت علمی و معنوی سهروردی پرداخت و گفت: «سهروردی یکی از سه یا چهار شخصیت فلسفه اسلامی است که آرا و نظراتش بسیار تأمل برانگیز و شایان توجه است.»

یثربی، زندگی و منش فکری سهروردی را بسیار آموزنده توصیف کرد و توضیح داد: «در زندگی سهروردی دو نکته آموزنده مهم وجود دارد؛ یک این که سرش را پایین نینداخت و با جریان موجود حرکت نکرد. در جوامع سنتی رسم بر این است که همه با جریان موجود پیش می‌روند و کمتر خود به عملی اقدام می‌کنند اما سهروردی این گونه نبود. سهروردی حرف خود را زد؛ هم از ارسطو گفت، هم از افلاطون و هم از ایران باستان. شعار سهروردی این بود: مقلد هیچ‌کس نباش ولو من.»

بی‌نیازی از دنیا نکته دیگری است که در زندگی سهروردی به چشم می‌خورد که یثربی به آن اشاره کرد: «مسئله آموزنده دیگر این که این فیلسوف با زندگی‌اش به ما آموخت که حکمت با دنیا دوستی در یک جا جمع نمی‌شود. سهروردی درد حکمت داشت و درد دردم و دینار نداشت. نشئه معرفت او را از دنیا بی‌نیاز کرده بود.»

در ادامه این نشست دکتر نجفقلی حبیبی به شرح

کتاب به فارسی نوشته بود و عین القضاة همدانی نیز همین طور، اما سهروردی زبان فارسی را در متون فلسفی توسعه داد و به آن رنگ و بویی دیگر داد. بعضی از کتب او فلسفه خالصند و برخی دیگر داستان‌های رمزی (سمبولیک) هستند مثل رساله عشق، رساله آواز پر جبرئیل و... که از نظر ادبی شایان توجه‌اند. او با این کار ثابت می‌کند که زبان فارسی نیز ظرفیت زبان علمی را دارد.»

دکتر حبیبی، ماجرای مشکلات سهروردی در حلب را این گونه شرح داد: «آن زمان حلب فضای بسته سیاسی داشت و تحت حکومت ملک ظاهر که پسر صلاح الدین ایوبی بود اداره می‌شد. مذهب رایج در آن منطقه حنفیه بود که نسبت به شیعه از انعطاف کمتری برخوردار بودند. سهروردی وارد حوزه علمیه می‌شود و به بیان عقاید خود می‌پردازد. عده‌ای با او مخالفت می‌کنند اما طلبه‌های جوان به گردش جمع می‌شوند و این مسئله فقهای پیر را بیشتر نگران و ناراحت می‌کند و شکایت پیش ملک ظاهر می‌برند.

در حضور حاکم جوان، سهروردی با علما مباحثه می‌کند و ملک ظاهر از او خوشش می‌آید و از او حمایت می‌کند اما از آنجا که سهروردی شیعه‌اسماعیلی بود با ایجاد حساسیت در صلاح الدین ایوبی بالاخره فتوای قتل وی را صادر می‌کنند و سرانجام او را به قتل می‌رسانند.» دکتر حبیبی سپس به بررسی برخی از جنبه‌های فکری سهروردی پرداخت و گفت: «این فیلسوف عارف معتقد بود زمین خداوند هیچ‌گاه از حجت خالی نیست، گاه این حجت پنهان است و گاه آشکار. شاید همین حرف‌ها که بوی شیعه‌گری از آن به مشام می‌رسید موجب شد که صلاح الدین ایوبی احساس خطر کند و با رنگ و بویی سیاسی فرمان قتل وی را صادر کند.»

سهروردی و احیای زبان فارسی

فیلسوفان زمان سهروردی بیشتر به زبان عربی می‌نوشتند و در واقع زبان عربی زبان علمی آن‌روزگاران محسوب می‌شد. دکتر حبیبی در این زمینه به نکته جالبی اشاره کرد: «ابن سینا قبل از سهروردی یکی دو

کتاب به فارسی نوشته بود و عین القضاة همدانی نیز همین طور، اما سهروردی زبان فارسی را در متون فلسفی توسعه داد و به آن رنگ و بویی دیگر داد. بعضی از کتب او فلسفه خالصند و برخی دیگر داستان‌های رمزی (سمبولیک) هستند مثل رساله عشق، رساله آواز پر جبرئیل و... که از نظر ادبی شایان توجه‌اند. او با این کار ثابت می‌کند که زبان فارسی نیز ظرفیت زبان علمی را دارد.»

دکتر حبیبی در ادامه سخنانش به توجه سهروردی به فرهنگ‌های گذشته از جمله فرهنگ ایران پیش از اسلام اشاره کرد و عنوان کرد: «سهروردی فکر می‌کرد حقیقت یکی است اما جلوه‌های آن متفاوت است. مثل نور خورشید که از شیشه‌های رنگی و هندسی مختلف داخل اتاق می‌تابد و شاید یک بچه تصور کند که ماهیت آنها با هم متفاوت است اما یک آدم عاقل می‌داند که همه آنها از یک خورشید سرچشمه گرفته است.»

این استاد دانشگاه ادامه داد: «سهروردی در پی حقیقت مطلق بود برای همین به همه مکاتب توجه داشت مثل فرهنگ یونانی و فرهنگ ایرانی. وی با توجه به حکمت نوری ایرانیان و با گشودن باب داستان‌های رمزی در ادبیات ایران و جهان به غنای زبان فارسی نیز بسیار کمک کرد.»

وی با اشاره به زبان رمزی سهروردی افزود: «سهروردی می‌گفت فکر نکنید که به کار بردن زبان رمز از ترس گفتن حقیقت است بلکه فیلسوف از چیزی نمی‌ترسد حتی از مرگ زیرا به خوبی درک کرده است که این خاکدان انسان را اسیر خود کرده

است و مرگ او را از این بند می‌رهاند. وی علت این زبان رمزی را فهم ناقص جامعه می‌داند و می‌گوید آنها که اهل راز و رمزند زبانم را خواهند فهمید و آنان که نیستند از ظاهر آن لذت خواهند برد.»

دکتر پرویز عباسی داکانی در دنباله این نشست به جنبه‌های دیگر شخصیت سهروردی پرداخت و عنوان کرد: «سهروردی دو تمدن و فرهنگ یونان و ایران باستان را جدی گرفت و در حکمت آنان عمیق شد.»

دکتر داکانی ادامه داد: «سهروردی به شاهنامه فردوسی چنان نگاه می‌کند که تفسیری عرفانی از شاهنامه ارائه می‌دهد.»

خردگرایی و دوری از تقلید

دکتر اکبر ثبوت از دیگر سخنرانان نشست سرای اهل قلم بود که به جنبه‌های دیگر شخصیت سهروردی پرداخت. وی عنوان کرد: «از نظر سهروردی بدترین عصر زمانی است که بساط اجتهاد در آن گسترده نباشد. اجتهاد یعنی دعوت از عقل و قوای روحانی در جهت ادراک حقایق.»

این استاد دانشگاه ادامه داد: «تاریخ همواره صحنه پیکار عقل‌گرایی و تبعیت کورکورانه بوده است اما از آنجا که عموماً قدرت از سطحی‌نگری، قشری‌نگری و تقلید کورکورانه حمایت می‌کند این جدال همچنان ادامه دارد.»

وی در پایان سخنانش اشاره کرد: «هیچ حکیمی به اندازه سهروردی و از آن بیشتر ملاحظه‌اند علیه تقلید کورکورانه مطلب نوشته است اما متأسفانه واقعیت جامعه چیز دیگری است و آن تأثیر مطلوبی که باید می‌داشتند نتوانستند بگذارند.»

فراخوان بیست و پنجمین دوره کتاب سال

خانه کتاب

کتاب سال جمهوری اسلامی ایران

بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در بهمن ماه ۱۳۸۶ برگزار می‌شود. بر این اساس دبیرخانه «کتاب سال» از کلیه پدیدآورندگان، مترجمان، مصححان و ناشران دعوت می‌کند آثار خود را که برای اولین بار در سال ۱۳۸۵ منتشر کرده‌اند برای شرکت در مسابقه کتاب سال تا پایان شهریورماه به نشانی زیر ارسال کنند.

تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فلسطین و صیای جنوبی، ساختمان شماره ۱۱۷۸، خانه کتاب، طبقه دوم

شماره تماس: ۶۶۹۶۱۳۹

www.Ketabsal.ir

علی اوجبی، معاون فرهنگی خانه کتاب توصیف کرد

سرای اهل قلم بر ستون نقادی

فراموشی سپرده شده است و به کارهای ابن سینا و صدرالمتهلین بسنده می شود و گویا تمامی آنچه در حوزه فلسفه باید گفته شود در آثار این دو بزرگ است. من از این موضوع متاسفم و امیدوارم این موضوع به چالش کشیده شود و افکار و آثار این حکیم اشراقی بار دیگر در درس های فلسفه مطرح شود. در حال حاضر معدود کسانی هستند که بر اندیشه های سهروردی مسلط هستند و قادرند آن را به نسل جدید منتقل کنند اگر این مهم انجام نشود شاید در آینده کسی نباشد این کار را انجام دهد.

اگر بخواهید به صورت خلاصه به شخصیت فکری سهروردی اشاره کنید چه نکات برجسته ای نظر شما را جلب کرده است؟

سهروردی از چند جهت اهمیت دارد یکی این که تا قبل از او بیشترین روشی که در فلسفه بود روش خردگرایانه بود، روشی که از برهان و منطق ارسطویی سرچشمه می گیرد و اوجش در آثار ابن سینا و شاگردانش نمود پیدا می کند و کمتر به عصر کشف و شهود در فلسفه اهمیت داده می شد و شاید بتوان گفت کسی که برای نخستین بار بر این روش تأکید کرد سهروردی بود. سهروردی بر اساس استفاده از عنصر شهود، نظام جدیدی در فلسفه به وجود آورد که به حکمت اشراقی شهرت پیدا کرد؛ هر چند خود متواضعانه معتقد است مبدع این حکمت او نیست بلکه آن را احیا و گسترش داده است.

فلسفه های مختلف اسلامی از نظر موضوع تفاوت های زیادی با هم داشتند و به زحمت می شود آنها را در کنار هم جمع کرد اما تمامشان در یک نکته مشترک بودند و آن این که سعی داشتند اثبات کنند آموزه های عقلانی با آموزه های دینی سازگارند و هیچ منافاتی با هم ندارند. من بر این باورم که موفقیت سهروردی در این عرصه، از بسیاری از فیلسوفان بیشتر بود.

یکی دیگر از جنبه های شخصیتی و فکری سهروردی که کمتر به آن توجه شده، عنصر نقادی است. پس از این که ابن سینا فلسفه مشاء خود را مطرح کرد، تا قرن ها بر افکار اندیشمندان ما سیطره داشت و کسی به خود جرئت نمی داد آن را نقد کند و تصور همه این بود که اینها مثل متون دینی هستند که تردید در آن همانند کفر است. برخی از متکلمین ما از جمله فخر رازی و غزالی سعی کردند نقدهایی در این زمینه انجام دهند که چندان موفق نبودند اما به نظر می رسد در این راه سهروردی خیلی موفق بوده و نظام فلسفی اشراق را پایه ریزی کرد.

نکته بارز در مورد سهروردی این است که حکمت مشاء را خوب فهمیده بود و در معرفی این نظام فکری حتی کتاب هایی نیز تألیف کرد. اما پس از گذار از این مرحله شروع می کند به نقد و ارائه اندیشه خودش. متأسفانه سهروردی از بعضی جهات گمنام واقع شده و برخی سعی دارند نظام فکری سهروردی را به خاطر به کار بردن اصطلاحات نور و ظلمت به ثنویت ربط دهند (ثنویتی که از قرائت نادرست از آیین زرتشت حاصل آمده) و به نحوی سهروردی را مشترک جلوه بدهند که در واقع این شیطنتی بود که فقهای زمانه سهروردی برای نابود کردن او به کار بردند، اما نکته ای که تا کنون در جایی گفته نشده این است که - در مقدمه کتاب «اشراق هیاکل نور» آن را گفته ام - سهروردی می گوید هر ادعایی که در قرآن و روایات نباشد آن ادعا باطل است و این حاکی از این است که او برخلاف نظر دشمنانش تا چه اندازه دغدغه دینی داشته است.

پاتوق های فرهنگی همانند کافه تیر به دلایل مختلف تعطیل شده است. برخی می پندارند این کار به نحوی خارج کردن رقیب از دور بوده است. آیا این امر صحت دارد؟

اگر چه ممکن است کسانی که از منظر سیاسی به قضایا نگاه می کنند حرفم را نپذیرند اما من خیلی صادقانه می گویم که نه، اصلاً این حرف صحت ندارد. شاید مقارن شدن بازگشایی سرای اهل قلم با بسته شدن این مکان ها این شبهه را به وجود آورده باشد اما در واقع این دو مسئله هیچ ارتباطی با هم ندارد. سرای اهل قلم مدتها پیش از این یعنی در زمان وزارت قبلی فرهنگ برای چنین کاری در نظر گرفته شده بود اما به هر علتی راه اندازی نشد و شروع به کار نکرد. نمایشگاه بین المللی امسال با ۲۱۰ نشست در سرای اهل قلم تجربه خوبی بود و این انگیزه را برای دائمی کردن آن در ما بیشتر کرد.

هفته گذشته سرای اهل قلم اولین نشست خود را با عنوان بزرگداشت سهروردی آغاز کرد. چطور شد سهروردی را برای شروع انتخاب کردید؟

در واقع این انتخاب ما نبود بلکه از آنجا که یکی از روزهای هفته گذشته به سهروردی اختصاص داشت گروهی خارج از مجموعه خانه کتاب پیشنهاد برگزاری این نشست را دادند که ما نیز از آن استقبال کردیم.

گویا خود شما نیز تألیفاتی در زمینه سهروردی دارید. اگر ممکن است کمی از خصوصیات سهروردی و ویژگی های فلسفه بگویید.

با توجه به این که عمده علاقه و مطالعه من در حوزه فلسفه است، در مورد سهروردی نیز تحقیقاتی انجام داده ام که برخی از آنها منتشر شده اند و برخی دیگر به زودی منتشر می شوند. من معتقدم وقتی از منظر بیرونی به تاریخ فلسفه نگاه می کنیم از زمان فارابی که به اعتقاد کثیری، مؤسس فلسفه اسلامی بوده تا صدرالمتهلین که اوج تلاش های فکری فیلسوفان مسلمان محسوب می شود حتی تا دوران معاصر، سهروردی در قله های فلسفه قرار دارد.

نظام فلسفی سهروردی از جهات متعددی اهمیت دارد که برخی از این جهات متأسفانه مغفول واقع شده است. در دهه های پیش کتاب های سهروردی در حوزه های فلسفی تدریس می شده است و کسانی بودند که آموزه های حکمت اشراق را به نسل های بعدی منتقل می کردند اما در دهه های اخیر این فیلسوف بزرگ چه در حوزه و چه در دانشگاه به

راحت و مطمئنی برای این عزیزان باشد مسلماً استقبال از آن هر روز زیاد تر خواهد شد.

هماهنگی برای برگزاری نشست ها به چه صورتی انجام می گیرد؟

سرای اهل قلم با برنامه های گسترده ای که دارد نیازمند یک تیم اجرایی قوی است که هم اکنون در حال ریزنی برای تشکیل این تیم هستیم. موقتاً چند نفر مسئولیت اجرایی سرا را به عهده دارند و ناشران و نویسندگان و انجمن های صنفی فرهنگی که تمایل به برگزاری نشست هایی دارند با مسئول مربوطه آقای باباوند هماهنگ می کنند و بدون هیچ شرایط خاصی آن نشست را برگزار می کنند.

علاوه بر نشست ها آیا این مکان به عنوان پاتوقی برای دیدار های دوستانه اهل قلم مورد استفاده قرار می گیرد؟

بله قطعاً. در سرای اهل قلم دو بخش داریم یکی آمفی تئاتر که از قبل هم بوده که برای نشست های خیلی تخصصی و نشست هایی که مخاطبان بیشتری دارند از آن استفاده می کنیم و بخش دیگر طبقه همکف است که از نظر فیزیکی طوری طراحی شده است که محلی برای گپ و گفت و گوست که نویسندگان و اهل قلم می توانند با مخاطبانشان در آنجا قرار بگذارند و دیدار های دوستانه انجام دهند. همچنین قرار شده کتابخانه کوچکی با منابع اصلی لازم که برای هر نویسنده ای ممکن است مورد استفاده قرار گیرد گذاشته شود؛ همین طور چند دستگاه رایانه برای استفاده های مراجع کنندگان برای چک کردن ایمیل و کارهایی از این قبیل. فعلاً به صورت آزمایشی سرای اهل قلم هر روز از ساعت ۳ تا ۷ پذیرای مراجعه کنندگان عزیز است.

همزمان با بازگشایی سرای اهل قلم، برخی از

اگر چه مدت هاست که سرای اهل قلم پذیرای اهالی فرهنگ و هنر بوده اما از آغاز دائمی شدن آن زمان زیادی نمی گذرد. هفته گذشته اولین نشست از دور جدید فعالیت این مرکز به بزرگداشت سهروردی اختصاص داشت. به همین بهانه گفت و گویی با معاون فرهنگی خانه کتاب درباره فعالیت های این سرا انجام دادیم که با توجه به گرایش و فعالیت های پژوهشی وی در حوزه فلسفه، سخن به سهروردی نیز کشیده شد.

آقای اوجبی! مدت کوتاهی است که سرای اهل قلم شکل جدیدی از فعالیت خود را آغاز کرده است، لطفاً کمی درباره این وضعیت جدید بگویید و این که چه اهدافی را دنبال می کنید؟

هدف اصلی ما (خانه کتاب) از بازگشایی سرای دائمی اهل قلم این بود که ارتباط بین مولفان، مخاطبان و ناشران بیش از پیش شود و محلی برای انس و الفت نویسندگان با هم باشد. سعی شده این محیط، محیط آرامش بخشی باشد برای این که بتوانند با هم گفت و گوهای دوستانه انجام دهند و این امکان برای مخاطبان فراهم شود که نویسندگان مورد علاقه شان را از نزدیک ببینند. حتی گفت و گوهای بین مولفان و ناشران برای چاپ کتابشان نیز می تواند در فضای این سرا انجام بگیرد.

یکی از ثمرات این مکان این است که وقتی نویسندگان یا پژوهشگران جمع می شوند، در گفت و گوهایشان با هم گاه مباحث خیلی مهمی مطرح می شود که این امکان را به وجود می آورد که به صورت رسمی تر به یک نشست تبدیل شود.

یکی دیگر از اهداف ما برای راه اندازی سرای اهل قلم اشاعه فرهنگ نقد در جامعه و تضارب افکار است. متأسفانه در جامعه فرهنگی ما هنوز نقد و فرهنگ نقادی آن طور که باید و شاید جایفتاده است. به تعبیر برخی از صاحب نظران در جامعه ما، نقد هم نیاز به نقد دارد. برخی از افرادی که وارد عرصه نقد می شوند هدفشان نقد اثر نیست بلکه هدفشان نقد صاحب اثر است و این مقوله نیاز به یک آسیب شناسی جدی دارد. من معتقدم تا فرهنگ نقد در جامعه ما نهادینه نشود ما شاهد شکوفایی اندیشه نخواهیم بود. در گذشته عالمان ما خود به دنبال نقد می رفتند اما این مسئله امروزه کمتر مشاهده می شود. می توان گفت یکی از اهداف مهم ما در سرای اهل قلم آماده کردن فضای منصفانه نقادی است.

نشست های سرای اهل قلم به چه حوزه هایی می پردازد؟

برخی از صحبت های بعضی از دوستان و مسئولان این برداشت را کرده اند که سرای اهل قلم تنها به نویسندگانی تعلق دارد که در حوزه ادبیات داستانی مشغول فعالیت اند اما این طور نیست. اگر چه حوزه ادبیات داستانی برای ما از اهمیت خاصی برخوردار است اما نشست های این سرا به همه حوزه ها تعلق دارد و در انحصار حوزه خاصی نیست و از آرزوهای ماست که به جایی برسیم که بتوانیم در سرای اهل قلم هر روز نشستی داشته باشیم. اگر چه این کار در آغاز دشوار به نظر می رسد اما تلاش خود را خواهیم کرد تا با پشت سر گذاشتن موانع و کسب اطمینان مخاطبان خود، این نکته را ثابت کنیم که این مکان متعلق به نویسندگان، ناشران و مخاطبان کتاب است و ماتنها میزبان و مجری این طرح هستیم و گردانندگان اصلی، خود ایشان هستند. اگر این مکان بتواند محل

یکی از اهداف ما برای

راه اندازی سرای اهل قلم

اشاعه فرهنگ نقد در جامعه

و تضارب افکار است.

متأسفانه در جامعه فرهنگی

ما هنوز فرهنگ نقادی

جا نیفتاده است

سایر محمدی

«لرزنده» مجموعه سه قصه همراه با یک مقاله از غسان کنفانی نویسنده و شاعر مبارز ادبیات مقاومت فلسطین است که با برگردان غلامرضا امامی اخیراً از سوی انتشارات همشهری به بازار آمد. «قندیل کوچک» اثر دیگر کنفانی همراه با نقاشی هایش پیش از این با ترجمه امامی منتشر شده بود. «من خواب صلح می بینم» مجموعه نوشته های کودکان بوسنیایی که از سوی یونسف منتشر شد. این کتاب که به ۲۳ زبان ترجمه و چاپ شد با برگردان امامی در ایران بر روی پیشخوان کتابفروشی ها جای گرفت. «آی ابراهیم» از جمله آثار تالیفی اوست که با نقاشی های بهرام خائف زندگی یک کفاح شهید را روایت می کند که در جریان جنگ عراق علیه ایران در اهواز به شهادت رسید. غلامرضا امامی حدود ۲۵ سال در ایتالیا در سفارت جمهوری اسلامی ایران به عنوان وابسته فرهنگی و مطبوعاتی فعالیت داشت و آثاری هم در این زمینه آماده چاپ دارد. ضمن این که او از طرف خاندان مادری از خویشاوندان امام موسی صدر محسوب می شود و کتاب «سرو سبز» را در همین مورد تالیف کرده که در آستانه چاپ و انتشار قرار دارد. کتاب «رنگین کمان» یادها و یادبودهایی از مردان بزرگ تاریخ معاصر چون آیت الله طالقانی، استاد شهید مطهری، دکتر شریعتی و ... است که به زودی منتشر خواهد کرد. «تک درخت» زندگینامه حضرت زینب (س) کتاب دیگر اوست که در آستانه انتشار قرار دارد. غلامرضا امامی متولد ۱۳۲۵ ارک و فارغ التحصیل علوم سیاسی است و در کارنامه اش بیش از سی عنوان کتاب منتشر شده اعم از تالیف و ترجمه و حدود ده عنوان کتاب آماده چاپ دارد که «زنده بیدار» برداشتی از قصه حی بن یقظان از آن جمله است.

غلامرضا امامی:

شاعران ایتالیایی بر قالی ایرانی می سرایند

و دیوار» که مفهوم پرواز و رهایی از بند و فلسفه آزادی را بیان می کند. دیوار سمبل استبداد و مانعی برای آزادی است. پرواز هم سمبل رهایی و آزادی است. در این داستان اشاراتی به طبیعت و زایش زمین می شود. یعنی بذری که در دل خاک می کاریم، خاک در نقش مانع و سد عمل می کند، اما همین که این سد و مانع شکسته شد، بذری به بالندگی و رشد می رسد و مراحل بلوغ را طی می کند. یک کتاب دیگر هم دارم که روایت زندگی مردی است که در طول زندگی دو سه بار او را از نزدیک دیده بودم. این مرد را بسیار دوست داشتم و هنوز دوست دارم. گذشته از این که این مرد بزرگ، عضوی از خاندان ماهستند و عضوی موثر و نجیب از خانواده مسلمانان جهان محسوب می شوند. به همین مناسبت کتابی درباره او تالیف کرده ام به نام «سرو سبز» که روایتی مستند و داستانی از زندگی اوست و خاطراتی که از ایشان در ذهن داشتم. **با امام موسی صدر چه نسبتی دارید و چه خاطره ای از او دارید؟**

امام موسی صدر از خاندان مادری من به حساب می آیند. خاطره من از او مربوط به دو دیداری

ابراهیم» خیلی به دلم نشست. چون این کتاب را نیم ساخته نوشتم. واقعیت را هم می گویم. من قصه کفاح را شنیده بودم و سال ها در اهواز زندگی می کردم. خاطرات زیادی از آنجا دارم. بعد شنیدم کفاحی در یکی از محلات اهواز کفاحی می کرد که در حال کار با خمپاره عراقی ها به شهادت می رسد. فضای جنگ در اهواز و صمیمیتی که من در بین بچه ها دیده بودم، مصادف با شبی بود که برای گرفتن جایزه نمایشگاه لایبزیگ عازم خارج از کشور بودم. آن شب حسی در درونم بود که آرام و قرار را از من گرفت، ناگزیر به قلم و کاغذ پناه بردم و شروع به نوشتن کردم. وقتی هم که تمام شد احساس می کردم بار سنگینی را از دوشم زمین گذاشتم. داستان خطابی است به ابراهیم، قصه ای است از ابراهیم و قصه ای است از بچه هایی که در نبرد نابرابر با جبهه دشمن و در دفاع از دین و کشور مردانه ایستادند. **الان چه آثاری در دست نوشتن دارید و چه آثاری را برای چاپ آماده کرده اید؟**

کتاب بعدی من، قصه بلندی است به نام «پرنده

او بود و سال ها قبل منتشر شده، در آستانه تجدید چاپ است. **شما با استفاده از ادبیات عرفانی - اسلامی و ادبیات کلاسیک فارسی آثاری نوشته اید که با استقبال خوبی روبه رو شده اند. این آثار...**

کتاب «آفتاب پرست» را بر اساس قصه ای از کتاب لغت موران شیخ شهاب الدین سهروردی نوشته ام که با نقاشی محمدرضا دادگر منتشر شد. «قصه قلعه» را هم که برگرفته از قصه های مثنوی معنوی و سیدجمال الدین اسدآبادی است، نوشته ام که همان داستان «غار مهمان کش» است که هر کس برای به دست آوردن گنجینه مدفون در غار به آنجا پا می گذارد، جان خود را از دست می دهد. البته سیدجمال الدین اسدآبادی از این قصه یک برداشت اجتماعی دارد که من با تلفیقی از دیدگاه اسدآبادی و مولانا «قصه قلعه» را تالیف کرده ام. نقاشی های این کتاب به قلم محی الدین لباد یک نقاش برجسته فلسطینی است. **خودتان کدام یک از این آثار را بیشتر می پسندید، یعنی بیشتر دوست دارید؟**

از بین سی عنوان کتاب منتشر شده ام، کتاب «آی

آقای امامی، از بین سی عنوان کتاب منتشر شده شما، کدام یک را بیشتر دوست دارید؟

«آی ابراهیم» که کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آن را منتشر کرده است. این کتاب در سال ۶۴ برنده دیپلم افتخار نخستین جشنواره کتاب های کودکان و نوجوانان شد. داستان این کتاب مربوط به زندگی کفاحی است که در دوران جنگ هنگام کار پشت سندان به شهادت می رسد. مرحوم بهرام خائف هم نقاشی های و تصویرسازی های این کتاب را به عهده داشت. البته کتاب دیگری به نام «عبادتی چون تفکر نیست» دارم که زندگی و سخنان پیامبر گرامی اسلام است. این کتاب به انگلیسی هم ترجمه شد و برنده جایزه نمایشگاه لایبزیگ در آلمان شد. از غسان کنفانی نویسنده مبارز فلسطینی که کتاب «لرزنده» شامل سه داستان و یک مقدمه درباره نویسنده توسط انتشارات همشهری منتشر شده، در حال حاضر مجموعه کامل قصه هایش را به فارسی ترجمه کرده ام که تحت عنوان «قصه های فلسطین» از سوی نشر کارنامه منتشر می شود. البته «قندیل کوچک» از غسان کنفانی که نوشته ها و نقاشی های

می شود که من با ایشان داشتم. این دیدارها در ایران اتفاق افتاد. زمانی که من در سن نوجوانی بودم، دیدار با امام موسی صدر و خاطره ای که از این دیدار در ذهن من نقش بسته، روی من بسیار اثر گذاشته است. بعدها در پی ایشان حتی تا بیروت هم رفتم.

در پی اثری که ایشان بر روح و روان من به جا گذاشت مرا مجذوب کرد. به گمان من ایشان نه تنها در جامعه شیعی و نه تنها در جامعه اسلامی، بلکه در جامعه جهانی یگانه ای بود با دانش امروز بشری. از نخستین روحانیونی بود که دانشکده حقوق را سپری کرد و درک درست و بالایی از تحولات جامعه جهانی و رویدادهای منطقه داشت. من وقتی به بیروت رفتم و با مردم آنجا دیدار داشتم، متوجه شدم که چه نفوذی در میان مردم داشت و چه تاثیری بر ذهن و ضمیر آحاد جامعه گذاشت. هر روز که می گذرد نقش او و چهره تاثیرگذار و شخصیت آگاهش بر مردم منطقه نمایان تر می شود.

کتاب (سرو سبز) بر اساس همان چند دیدار شکل گرفت یا به منابع مختلف و روایت های دیگر هم استناد می کنید؟

این کتاب بر اساس همان چند دیدار و خاطره شکل گرفت اما به روایت های مختلفی که در مورد ایشان به جا مانده، توجه داشتم. بعد هم گفته می شد که غیبت ایشان در ایتالیا اتفاق افتاد. اما من طی ۲۵ سالی که در ایتالیا بودم و ماجرا را تعقیب و پی گیری کردم، متوجه شدم که ایشان پایه خاک ایتالیا نگذاشته بود. متأسفانه میزبانان او می دانند که بر او چه رفته است، اما این را به افکار عمومی اطلاع نمی دهند. گویا یک کتاب هم به نام «رنگین کمان» داشتید که هنوز منتشر نکرده اید؟

من سال هاست که روی کتاب «رنگین کمان» کار می کنم. این کتاب حاصل یادها و یادبودهای شخصی همراه با عکس ها و نوشته هایی از مردان بزرگی است که بر نسل ما تاثیر گذاشته اند. انسان های تاثیرگذار جامعه بوده اند و در مسیر تاریخ ما رد پای خود را به جا گذاشته اند. من به زندگی عمومی این افراد هیچ اشاره ای نداشتم چون خیلی ها آن را می دانند. بخشی مربوط به خاطرات شخصی است که من از ایشان داشتم. وقتی این خاطرات و رویدادها را در کنار هم قرار بدهیم مثل پازل یکدیگر را کامل می کنند و تصویری از چهره آنها ترسیم می شود. این کتاب از آیت الله طالقانی شروع می شود، بعد دکتر علی شریعتی، جلال آل احمد، استاد شهید مطهری و ... را دربرمی گیرد.

برای برخی از چهره ها که در این مجموعه آمده اند قبلاً هم مطالبی نوشته ام که در مطبوعات چاپ شده مثل آیت الله سید جلال آشتیانی و م. آزاد شاعر معاصر که سال ها با او بودم و درباره اش نوشته بودم. نام این کتاب را به این خاطر «رنگین کمان» گذاشته ام که ما متأسفانه از این مردان بزرگ تنها یک جلوه شان را می شناسیم. درحالی که شخصیت ها جلوه های دیگری هم دارند؛ جلوه هایی که کمتر مورد توجه ما قرار گرفته، رنگ سبز در زندگی آنها بسیار مشهود است. رنگ آبی نشان از مهر و عطوفت شان می دهد. رنگ سفید هم در زندگی شان بود که نشان پاکی و نشان صلح دوستی آنهاست.

شنیده بودیم زندگینامه حضرت زینب (س) را با روایتی تازه به پایان برده اید.

اسم این کتاب را «تک درخت» یا «جز زیبایی ندیدم» گذاشته ام که زندگینامه حضرت زینب (س) است. این کتاب روایتی مستند و داستانی از زندگی ایشان است که فعلاً در مرحله تصویرسازی و نقاشی است.

برای نوشتن این کتاب بیشتر از منابع تاریخی و اسلامی استفاده کرده ام و منابع عربی اصیل که کمتر مورد توجه قرار گرفته اند. این کتاب را به زبانی ساده و نثری زیبا و پاکیزه برای نسل امروز نوشته ام و روایتی تازه دارد که با روایت هایی که تاکنون شنیده ایم، فرق دارد.

دورانی که در ایتالیا زندگی می کردید، چه کرده اید؟

امسال که از سوی یونسکو سال مولانا نامگذاری شد، کتابی با استفاده از یک داستان مثنوی نوشته ام که «در آینه» نام دارد. کتابی به اسم «سرزمین پدری» شامل قصه هایی می شود که در دوران اقامت در ایتالیا نوشته ام. این قصه ها احساس کسی است که در سرزمین غربت به زادگاه خود دارد. کتاب دیگری هم در آن ایام نوشته ام به نام «ریشه ها» که شامل ده قصه است. این ده قصه، قصه هایی از زندگی خودم است. یک مجموعه به اسم «برگ ها» دارم که دربرگیرنده اشعاری است که به زبان ایتالیایی سروده ام. این شعرها در جغرافیای ایران می گذرد و ریشه در خاک ایران دارد. اما شاخ و برگ هایش بر گستره وسیعی سایه می اندازد و یک شاخه اش به خانه همسایه یعنی ایتالیا می رسد. این مجموعه که ابتدا به ایتالیایی سروده شده، ترجمه فارسی اشعار هم در کنارش آمده است.

وضعیت ترجمه آثار کلاسیک ادبیات ایتالیا و ادبیات معاصر را در کشور ما چگونه ارزیابی می کنید؟ البته تعداد مترجمان زبان ایتالیایی در ایران بسیار کم اند؟

از میان مترجمانی که ادبیات ایتالیایی را ترجمه کرده اند، من ترجمه های آقای رضا قیصریه را خیلی می پسندم. به نظر می رسد که ایشان زبان و فرهنگ ایتالیایی را خیلی خوب و عمیق می شناسد، چون ایشان سال ها در ایتالیا زندگی کرده اند. برای ترجمه یک اثر، صرف دانستن زبان آن اثر کافی نیست، بلکه زندگی در آن محیط هم بسیار ضروری است. مترجم باید با فرهنگ آن زبان آشنا باشد.

ما الان خیلی بیشتر از ترجمه مجدد برخی آثار، به ترجمه آثار معاصر ایتالیا نیاز داریم. مثلاً محسن ابراهیم که همه داستان های کوتاه دینو بوتزاتی را به فارسی ترجمه و منتشر کرده، کار بسیار خوبی است. در زمینه ترجمه شعر معاصر ایتالیا هم خیلی زحمت کشیده است. با این که ترجمه شعر ایتالیایی کار بسیار سختی است، ایشان خیلی خوب از عهده این کار مهم برآمده است. مثلاً خانم لیلی گلستان که مترجم زبان فرانسوی است، آثار ایتالو کالوینو را ترجمه کرده که نمی دانم تا چه حد موفق بوده. ای کاش این دسته از آثار مستقیماً از زبان اصلی به فارسی ترجمه می شدند، کالوینو نویسنده بسیار بزرگی است و ظرافت های زبانی در آثارش وجه بارزی دارد. من فکر نمی کنم ترجمه آثار کالوینو از ایتالیایی به زبان فرانسوی و از زبان فرانسوی به زبان فارسی آن ظرافت های زبانی را حفظ کرده باشد و به زبان فارسی منتقل شده باشد. مثلاً رمان معروف امبرتو اکو «نام گل سرخ» که به فارسی ترجمه شده، وقتی آن را با متن ایتالیایی مقایسه می کنید، متوجه می شوید که چقدر تفاوت دارد. چون این رمان از انگلیسی به فارسی ترجمه شده است.

شما نزدیک به ۲۵ سال در ایتالیا اقامت داشتید، دلیل این اقامت را لطفاً توضیح بدهید.

دلیل این اقامت خیلی روشن است. در واقع یک رویداد ساده سبب شد که به ایتالیا بروم و سال ها در آن کشور ماندگار شوم. سال ۱۳۶۰ که کتاب «هیچ عبادتی چون تفکر نیست» برنده جایزه نمایشگاه لایپزیک شد، آن زمان آلمان شرقی و غربی هنوز متحد نشده بودند و آلمان شرقی به عنوان یک کشور دارای نظام و جغرافیای مستقل بود. این کشور از من دعوت کرد که به لایپزیک بروم و جایزه کتاب خودم را بگیرم. از آنجا که به چک و اسلواکی که همسایه آلمان شرقی بود رفتم و به دیدار یک دوست فرزانه که سال ها همکار من در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بود، شتافتم. ایشان شرح مهاجرتش را به پراگ و جگونگی زندگی اش را برایم حکایت کرد. وقتی من به ایتالیا رفتم، فضای فرهنگی آنجا و فلسفه زندگی مردم را خیلی نزدیک به فرهنگ و زندگی خودمان دیدم. سفیر وقت جمهوری اسلامی در ایتالیا که از دوستان من محسوب می شد از من تقاضا کرد که در آنجا بمانم و من در بخش فرهنگی سفارت و در قسمت

مطبوعاتی مشغول به کار شدم. چیزی که در ایتالیا برای من جذاب و خیلی گیرا بود، شرقی بودن این کشور بود. به گمان من ایتالیا شرقی ترین کشور غرب محسوب می شود. این را در نقد کتاب بسیار خوب «گلدسته ها و فلک» هم متذکر شده ام. این کتاب مجموعه قصه های نویسندگان معاصر ایرانی است که به ایتالیایی ترجمه و منتشر شده است. من در نقد این کتاب نوشتم که هیچ کشور اروپایی نیست که به اندازه ایتالیا به فرهنگ و آداب و رسوم ما نزدیک باشد.

شما در آن کشور در زمینه ادبیات و فرهنگ چه می کردید؟

در زمینه فرهنگ و ادبیات، من بیشتر به ادبیات معاصر ایتالیا توجه داشتم. مثلاً نویسنده ای به نام شاکا که آثارش در ایران منتشر نشده و خودش اهل جنوب ایتالیاست. آثاری که این نویسنده نوشته، داستان هایی که او منتشر کرده بیشتر فضای شمال ایران را تداعی می کند. فضای فرهنگی آثارش بیشتر یادآور فرهنگ مردم شمال کشور است. یا شاعرانی در ایتالیا هستند که در اشعارشان به قالی های ایران توجه دارند. فرهنگ ایتالیا از فرهنگ ایران با احترام و ستایش یاد می کند. فرهنگ ما به قدری در ایتالیا رسوخ کرده که نام بسیار معروف و شهره ای که خیلی از ایتالیایی ها روی فرزندان خود می گذارند، داریوش و کوروش است. ایتالیا گذشته از جنبه ادبی اش، کشور نقاشی و نقاشان است. در خانه هر ایتالیایی که وارد شوید سه چیز را حتماً می بینید، یکی تابلو نقاشی است، دیگر گلدان و گل است و سومین چیز موسیقی است. من بیشتر در آنجا با نقاشان دمخور بودم و حشر و نشر داشتم.

ادبیات کلاسیک فارسی را اغلب کشورهای جهان می شناسند. در ایتالیا چقدر ادبیات معاصر ایران را می شناسند؟

البته ادبیات کلاسیک فارسی در ایتالیا از شهرت بسیار بیشتری برخوردار است، به خاطر این که پروفیسوری به نام الکساندر پاوله زانی بسیاری از آثار کلاسیک فارسی را به ایتالیایی برگرداند. بخش بسیار زیادی از آثار خیام، مولانا، حافظ و ... را به ایتالیایی ترجمه و منتشر کرد. اما در ادبیات معاصر فارسی غیر از آن کتاب «گلدسته ها و فلک» که یک ایتالیایی آن را ترجمه کرد و در مقدمه اش داستان های معاصر فارسی را معرفی کرد و شرح حال نویسندگان معاصر را آورد، کمتر به ادبیات معاصر ایران توجه شد. چون اغلب آثار درجه یک فارسی ترجمه نشده اند. زمانی یک دانشجوی دختر در نوشتن رساله فارغ التحصیلی خود، چندتا از آل احمد را به ایتالیایی ترجمه کرده بود و دیگر هیچ. اما مقدار زیادی شعر معاصر فارسی به ایتالیایی ترجمه شده که با اقبال خوبی هم روبه رو شد.

شما چند اثر از غسان کنفانی به فارسی ترجمه کرده اید؟ علت علاقه شما به کنفانی چیست؟ کلا ادبیات فلسطین را چگونه ارزیابی می کنید؟

من قبل از انقلاب در یک نمایشگاه جهانی در قاهره شرکت کردم. جنب غرفه ما غرفه فلسطین

بود. حین ورق زدن کتاب ها، کتاب «قندیل کوچک» را دیدم. پس از مکتبی روی این اثر متوجه شدم نویسنده ای فلسطینی به نام غسان کنفانی آن را نوشته و خودش هم نقاشی کرده است. از محتوای این کتاب خیلی لذت بردم و در همان قاهره ترجمه اش را شروع کردم. وقتی جویای این نویسنده و زندگی اش شدم، به این نتیجه رسیدم که این نویسنده خواهرزاده ای داشت که هر سال کتابی برایش می نوشت و به او تقدیم می کرد. کتاب «قندیل کوچک» هم به او که قلمس نام داشت تقدیم شده است. از شگفتی روزگار این است که شهادت این دو هم با هم اتفاق افتاده است. یعنی سوار ماشینی شدند که اسرائیلی ها در آن بمب گذاشته بودند. بعدها که آثار دیگر غسان کنفانی را تعقیب کردم دیدم که چقدر آثار زیبایی دارد. آثار کنفانی نوعی ادبیات متعهد بدون شعارپردازی است. این نویسنده و شاعر فلسطینی همسری به نام آناد داشت که هنوز زنده است و اهل دانمارک. آثار کنفانی آنقدر تاثیرگذار بود که اسرائیلی ها ناگزیر در ماشین او بمب کاری گذارند و او را به شهادت می رسانند. در نوشته های او معجون از عشق و آزادی را می بینید. عشق او هم فلسطین است. اتفاقاً کتاب «لرزنده» او را که اخیراً ترجمه و منتشر کرده ام، اولین داستان آن در ایران می گذرد. من برای این نویسنده ارادت و احترام خاصی قائلم.

چه مشابهت ها و چه نوع نزدیکی بین ادبیات مقاومت فلسطین و ادبیات ما می بینید؟ چون هم از ادبیات مقاومت آثاری ترجمه کرده اید و هم در زمینه ادبیات دفاع مقدس آثاری نوشته و منتشر کرده اید.

یک مشابهت بزرگ که بین ادبیات این دو سرزمین می بینم تعلق خاطر مردم به سرزمین خود است. برخی از دوستان سرنا را از سرگشاد می زند. یعنی می خواهند جهانی باشند قبل از این که محلی باشند. حال این که زمین نقش تخته پرش انسان را دارد برای پریدن به میان جامعه جهانی. یعنی اگر در زمین و خاکی که زندگی می کنیم بتوانیم با مردم آن ارتباط درست و صمیمانه داشته باشیم، می توانیم جهانی و فراسرزمینی باشیم. عکس این قضیه درست نیست. دردهایی که امروز دامنگیر غرب شده، دردهای ما نیست. ما دردهای مخصوص خودمان را داریم. تعلق اصلی ما به زمین و خاک خود است. این وجه بارز را در ادبیات مقاومت فلسطین هم می بینیم. با این تفاوت که بزرگ ترین نویسندگان و شاعران و نقاشان فلسطین در سرزمین خود زندگی نمی کنند یعنی در تبعید به سر می برند و همیشه تحت تعقیب اسرائیلی ها هستند.

دومین مشابهت ادبیات مقاومت فلسطین و ادبیات دفاع مقدس در ایران مقوله عشق است. عشق در ادبیات ما و چو گوناگونی دارد. منشوری چند وجهی است که دارای رنگ های گوناگون است. شاعران ما از معشوق زمینی به معشوق آسمانی می رسند. از مجاز به حقیقت می رسند. یعنی مجاز برای آنها پلی به سمت حقیقت است.

فران (زای ظاهری زینب و شکفت رنگین و پامش بر مایه و زرف است، حضرت علی)

در مجموع این کتاب، در صد آن است که جلوه های از فران را به نمایش گذارد و نیز نشان دهد که فران در غن قابل فهم بودن همه عبارات آن چه در بعد ظاهر و چه در بعد باطن کتابی خود آموز نیست و فلاح است اسلامی همچنان که رسول اکرم را فرموده: هر گروهی که رنگ با فران و خوات است.

در مجموع این کتاب، در صد آن است که جلوه های از فران را به نمایش گذارد و نیز نشان دهد که فران در غن قابل فهم بودن همه عبارات آن چه در بعد ظاهر و چه در بعد باطن کتابی خود آموز نیست و فلاح است اسلامی همچنان که رسول اکرم را فرموده: هر گروهی که رنگ با فران و خوات است.

دفتر فروش: خیابان ناصر خسرو، کوچه حاج نایب، پلاک ۲۰، تلفن: ۳۳۱۹۹۹۹، ۳۳۱۹۹۹۰۲۰، ۳۳۱۵۸۹۹۹، ۳۳۱۵۸۹۹۹، ۳۳۱۵۸۹۹۹، دفتر مرکزی: میدان هفت تیر، خیابان آذربایجان، پلاک ۷۲، طبقه سوم، تلفن: ۸۸۲۰۹۵۷۰، ۸۸۲۰۹۵۷۱، آدرس: تهران، وبسایت: WWW.HOJMAHADROE.COM، تلفن: INFO@HOJMAHADROE.COM

تألیف: دکتر سید محسن میر باقری

با علی الله سلیمی درباره «باران جنوب» داستانهای ناگهانی

«باران در شمال و جنوب مفهوم‌های متفاوتی دارد. باران در جنوب، ناکهان می‌بارد و همه چیز را به هم می‌ریزد.» شاید به همین دلیل است که آخرین کتاب علی الله سلیمی «باران جنوب» نام گرفت.

«باران جنوب» مجموعه ۱۴ داستان کوتاه با موضوع جنگ است. گرچه در شناسنامه کتاب به اشتباه چهار داستان کوتاه ذکر شده اما نویسنده تأکید می‌کند: «من کتاب قبلی را هم

به نیت چهارده معصوم در ۱۴ بخش تنظیم کردم.» سلیمی درباره ترتیب داستان‌ها در کتاب خود می‌گوید: «موضوع ما دفاع مقدس بود و داستان‌هایی را در اولویت قرار دادیم که با این فضا هماهنگی بیشتری داشت. داستان‌های اول این مجموعه کوتاه‌تر بودند. به علاوه ترتیب داستان‌ها سلیقه‌ای است. شاید اگر امروز اینها را بچینم متفاوت شود.»

در بین داستان‌های کوتاه «باران جنوب» دو داستان فضاهای متفاوتی دارند. سلیمی در این باره توضیح می‌دهد: «عکس اتاق نایب» در فضای انقلاب است. زیرا ما اعتقاد داریم انقلاب و جنگ از دل هم برآمده‌اند و با هم مرتبطند. «گل‌های قالیچه ایرانی هنوز سبز است» نیز به انقلاب فلسطین برمی‌گردد که احساس کردم با فضای انقلاب ما مرتبط است.»

«باران جنوب» را انتشارات حریر چاپ کرده است و داستان‌هایی را شامل می‌شود که سلیمی از ۱۰ سال گذشته تاکنون در نشریات مختلف به چاپ رسانده است.

نویسنده «زنی شبیه هوا» درباره انتخاب اسامی داستان‌های خود شیوه‌ای متفاوت از بسیاری نویسندگان دارد: «من ابتدا عنوان داستان خود را می‌نویسم، ذهنم با آن درگیر می‌شود، از عنوان، طرح داستان می‌گیرم و برحسب آن داستان را می‌نویسم. اما برخی ابتدا داستان را می‌نویسند و سپس اسم می‌گذارند.»

به گفته وی داستان‌ها بر اساس خاطره یا رویدادی واقعی رقم خورده‌اند. او از داستان «باران جنوب» و «گل‌های قالیچه ایرانی هنوز سبز است» به عنوان دو داستان مستند نام می‌برد که بخش‌هایی از آنها واقعیت دارند: «داستان «باران جنوب» را بر اساس رویدادهایی نوشتم که در نزدیک شهرک حمزه (ع) شهر دزفول اتفاق افتادند. موضوعی درباره داستان «گل‌های قالیچه ایرانی هنوز سبز است» را در کیهان چاپ کردم. دو روز بعد دختر پیرمرد داستان با من تماس گرفت و من توانستم این مرد پیر رنجور را ببینم.» نویسنده «باران جنوب» معتقد است اگر طرح روی جلد را پیش از چاپ می‌دید احتمال داشت تغییری در آن بدهد. او می‌افزاید: «ناشران دولتی، خودشان برای طرح روی جلد تصمیم می‌گیرند. تصور من طرح جلد ساده‌تری بود که اگر از من مشورت می‌خواستند به آنها یادآور می‌شدم، اما به هر حال به سلیقه تصویرگر احترام می‌گذارم.»

او با تأکید بر مخاطبان خاص کتاب آخر خود می‌افزاید: «در این داستان‌ها ساختار اولویت ندارد بلکه موضوع اصل است. یک منتقد می‌تواند درباره این کتاب حرف‌های زیادی بزند؛ اما آنچه این داستان‌ها را به هم مرتبط کرده و تشکیل یک مجموعه می‌دهد همین مضمون مشترک است.»

نگاهی به نشر آثار و اسناد شهدای روحانی

از منبر تا سنگر

بود تا بدون اتلاف وقت به مدارک، اطلاعات و تصاویر متعددی دست یابند.

شعرهایی برگرفته از زندگینامه هر شهید سروده شده که به انتهای برخی از این کتاب‌ها اضافه می‌شود. تولید کتاب‌های داستانی برای شهدای شاخص از دیگر اقدامات کنگره شهدای روحانی سراسر کشور است.

به گفته مسئول اجرایی این کنگره تعدادی کتاب‌های موضوعی که به نقش روحانیت در جنگ می‌پردازد در دست تدوین و انتشار است. عقیلی می‌افزاید: «تأثیر روحانیت قبل از اعزام نیرو، پیش از آغاز عملیات‌ها، هم‌زمان با اجرای عملیات و پس از آن قابل بررسی است؛ حتی مواردی چون خواندن دعای توسل یا مداحی‌ها نیز بر روحیه مردم و رزمندگان تأثیراتی داشت که این اثر را باید از لابه لای خاطرات ایثارگران، آزادگان و جانبازان استخراج کرد.»

کتاب‌هایی با منابع مطمئن

وی اطلاعات مندرج در کتاب‌های تدوین شده توسط کنگره شهدای روحانی را تقریباً کامل و دارای دقت بالا ارزیابی می‌کند و ادامه می‌دهد: «بعد از تکمیل کار هر کتاب و رسیدن آن به مراحل پایانی، اطلاعات به دست آمده را برای کنترل و تایید نهایی به خانواده شهید ارائه می‌کنیم. البته یقیناً در هر مورد اطلاعاتی از محل تحصیل، اشتغال یا جبهه به دست آورده‌ایم که خانواده شهید از آنها مطلع‌اند. این موارد را نیز به طور مستند عرضه می‌کنیم.» کنگره شهدای روحانی برای انجام تحقیقات و تدوین کتاب‌ها اسنادی را از خانواده، دوستان و نزدیکان هر شهید گردآوری می‌کند تا به عنوان یک مدرک در سیستم طبقه‌بندی خود حفظ کند.

عقیلی با بیان این که «این سندها علاوه بر جنبه ملی متعلق به خانواده شهید است» تأکید می‌کند: «مدارکی را که به طور امانت به ما سپرده می‌شوند پس از گرفتن کپی و اسکن به صاحبان آنها بازمی‌گردانیم البته با توجه به طرح‌های بنیاد شهید و امور ایثارگران در حفظ و نگهداری اسناد مرتبط با شهدای روحانی، خانواده‌ها را تشویق می‌کنیم تا مدارک و سندهای خود را به این اداره بسپارند تا در شرایط مناسب نگهداری شوند.»

برنامه بعدی کنگره شهدای روحانی، در شهر فومن و برای گرامیداشت ۱۵ شهید روحانی آن شهر برگزار می‌شود. اخبار کنگره را می‌توان روی پایگاه اطلاع‌رسانی www.jelveisar.ir مشاهده کرد.

حضور روحانیون در جنگ تحمیلی کارکردهای گوناگونی داشت: در وهله اول، موضوع تبیین مشروعیت دفاع از میهن بر عهده آنان بود. زیرا عراق و بسیاری از کشورهای عربی حامی آن، مسلمان بودند و غرب به طور غیر مستقیم و با سیستم تبلیغاتی گسترده موضوع مسلمان‌کشی و برادرکشی را مطرح می‌کرد تا در اراده رزمندگان خلل ایجاد کند.

تقویت بعد معنوی، روحیه و انگیزه مبارزه از دیگر وظایف روحانیون در جبهه‌های نبرد بود. بنابراین آنان در قالب سه فعالیت تبلیغی-رزمی و رزمی-تبلیغی در جبهه‌ها حاضر می‌شدند. در این میان نیز برخی به شهادت می‌رسیدند.

کنگره شهدای روحانی از سال ۱۳۸۰ کار خود را به طور رسمی آغاز کرده و تاکنون بیش از ۱۵ استان و ۳۰ شهرستان را تحت پوشش مطالعات تحقیقی و میدانی خود قرار داده است.

تکمیل آثار و اطلاعات شهدای روحانی

اهداف کنگره شهدای روحانی، شناسایی روحانیان شهید، سرکشی به خانواده‌های آنان، جمع‌آوری آثار به جای مانده از این شهیدان و تدوین و ماندگار کردن اثرهاست.

دبیر کل کنگره شهدای روحانی، تبلیغ در سطح جامعه را رسالت دیگر این کنگره می‌داند تا به این ترتیب برای انتقال فرهنگ ایثار، ایمان و شهادت به نسل جدید گامی برداشته و از فراموش شدن آن فرهنگ ارزشمند جلوگیری شود.

حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنوری با اشاره به آمارهای قبلی ارائه شده درباره تعداد روحانیان شهید می‌گوید: «بر اساس آمار بنیاد شهید انقلاب اسلامی در دوران هشت ساله جنگ تحمیلی ۲ هزار و ۷۷۶ روحانی به شهادت رسیده بودند که با شروع این کنگره و برگزاری آن در شهرهای نیمی از استان‌های کشور به موارد جدیدی از شهدای روحانی برخوردیم.»

ذوالنوری تعداد کل شهدای روحانی را که تاکنون شناسایی شده‌اند، بیش از ۳ هزار و ۵۰۰ نفر ذکر می‌کند و در بیان دلایل بروز این اختلاف می‌افزاید: «رابطان کنگره به دلیل پوشش سراسری آن، به نقاط دور و نزدیک کشور و روستاهای مختلف مراجعه می‌کنند و در همین مطالعات با خانواده روحانیان شهیدی آشنا می‌شوند که نه به عنوان روحانی بلکه به عنوان بسیجی ثبت نام کرده و به جبهه رفته بودند.»

وی پیش‌بینی می‌کند تا زمان فراگیر شدن کنگره در همه کشور تعداد این شهدا بیشتر شود.

به گفته رئیس ستاد حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بنیاد شهید انقلاب اسلامی بر اساس آمار قبلی تعداد شهدای روحانی و درصد آنان را نسبت به جمعیت همین گروه محاسبه و با سایر قشرها مقایسه کرده بود. نتایج اعلام شده حاکی از تعداد ۲/۵ برابر روحانیان شهید در مقایسه با دیگر گروه‌ها بود، اما به نظر می‌رسد تا پایان کنگره و شهیدپژوهی مرتبط با آن این رقم افزایش یابد.

حجت‌الاسلام والمسلمین ذوالنوری این امر را ناشی از ارتباط معنادار و مستحکم مردم و روحانیت در طول تاریخ می‌داند که به دلیل عشق و علاقه متقابل، هر گاه خطری مردم، زندگی و دین آنان را تهدید کرده، روحانیت در دفاع از آنها پیش‌تاز بوده است.

انتشار آثار شهدای روحانی

هم‌زمان با برگزاری هر یادواره شهدای روحانی در شهرستان‌های مختلف، تعدادی محصولات فرهنگی نیز عرضه می‌شود. دبیر کل کنگره شهدای روحانی کمیت محصولات

فرهنگی تولید شده را متناسب با یادواره، تعداد شهید شهرستان و شهدای شاخص آن، متغیر عنوان می‌کند. حجت‌الاسلام والمسلمین ذوالنوری می‌گوید: «با توجه به موارد مذکور تعدادی کتاب مستقل و غیرمستقل پیش‌بینی می‌کنیم. ممکن است چند کتاب درباره شهیدان یک شهر منتشر شود. گاهی نیز فقط چاپ یک کتاب درباره استانی خاص کافی به نظر می‌رسد. به همین نسبت لوح‌های فشرده و سایر نرم‌افزارهای رایانه‌ای حقوقی و تصویری تولید می‌شود.»

این کتاب‌ها درباره زندگینامه، وصیت‌نامه، خاطرات خانواده و نزدیکان شهید، عکس‌ها و آثار قلمی و هنری هستند. از سویی دیگر ممکن است شهیدبروند یک عملیات یا افراد مختلف تأثیر خاصی گذاشته باشند که به گفته رئیس ستاد حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با ملاک قرار دادن مصاحبه همین افراد یا هم‌زمان شهید، این مورد نیز در کتاب ذکر می‌شوند.

ذوالنوری از تولید کتاب‌های داستانی درباره زندگی برخی شهدای روحانی ویژه خبر می‌دهد. کما این که داستان زندگی آنها می‌تواند به فیلم نیز تبدیل شود.

۴۰ کتاب در راه چاپ

مسئول اجرایی کنگره شهدای روحانی سراسر کشور چشم‌انداز این طرح را بین‌المللی ذکر می‌کند. یحیی عقیلی با اشاره به حضور روحانیان از فرانسه، ترکیه، لبنان، پاکستان و حتی عراق که در جریان جنگ تحمیلی به شهادت رسیدند، جمع‌آوری اطلاعاتی از آنان را نیز جزو برنامه کاری کنگره عنوان می‌کند.

کنگره شهدای روحانی سراسر کشور در داخل ایران سه بخش شهدای جبهه جنگ تحمیلی، شهدای انقلاب و شهدای دوران مشروطه تا زمان صفویه را در بر دارد.

عقیلی تعداد کتاب‌هایی را که درباره روحانیون شهید به صورت استانی آماده چاپ است حدود ۴۰ عنوان ذکر می‌کند که شامل سرگذشت پژوهی، جمع‌آوری خاطرات و وصایای آنان می‌شود.

وی درباره مراحل آماده‌سازی این گروه از کتاب‌ها می‌گوید: «در جمع‌آوری آثار که ۹۰ درصد آن انجام شده است، به صورت حضوری از خانواده، دوستان و هم‌زمان شهید مصاحبه‌هایی تهیه و از اسناد وی تصاویر لازم گرفته شد تا ضمن بررسی زندگینامه او سیر مراحل رشد تا شهادت او نوشته شود.»

به عقیده او اولین تأثیر این اقدام بر روی تولید آثار ادبی سایر نویسندگان و پژوهش‌های محققان خواهد

با دکتر سیدمحمدحسینی درباره کتاب فرهنگ لغات و اصطلاحات فقهی

برابر نگاشته های فقهی

در دوره‌ای که معمولاً به دلیل تغییر ساختارهای پژوهش و دسترسی به منابع اینترنتی، آن شیوه کهن کتابخانه‌ای کم کم دارد رنگ می‌بازد، وقتی خبر می‌رسد که مولفی برای یافتن معنای یک واژه، همه کتابفروشی‌ها و کتابخانه‌های معتبر را زیر پا گذاشته تا حداقل اطمینان قلب داشته باشد، کمی

تعجب‌زده می‌شوی. دکتر سیدمحمدحسینی در مورد کتاب فرهنگ لغات و اصطلاحات فقهی چنین رویکردی اتخاذ کرده است. وی دانش آموخته فقه و مبانی حقوق اسلامی از دانشگاه تهران است و هم‌اکنون در کرسی فقه و حقوق اسلامی همین دانشگاه تدریس می‌کند. علاوه بر این او مدتی راینز فرهنگی ایران در آفریقا بوده و همچنین نماینده مجلس شورای اسلامی و مدیرعامل انتشارات سروش، معاون سازمان صدا و سیما، عضو شورای سیاست‌گذاری خبرگزاری مهر و معاون پشتیبانی، حقوقی و پارلمانی وزارت علوم و ... نیز از دیگر سوابق و فعالیت‌های این مدرس فقه اسلامی است. او در این کتاب که دربرگیرنده بیش از پنج‌هزار واژه است، سعی کرده تا مجموعه‌ای فراتر از ترجمه لغت به لغت الفاظ گرد آورد که در عین حال به دلیل رعایت اختصار در ارائه توضیحات، فاصله خود را با دایرةالمعارف گسترده و جامع حفظ کند. حسینی در این گفت‌وگو سویه‌ها و رویکرد خود را در تدوین و نگارش این کتاب ششصد و هشتاد صفحه‌ای توضیح و تبیین می‌کند.

شاید بهتر باشد گفت وگویمان را پیرامون کتاب فرهنگ لغات و اصطلاحات فقهی با طرح سوالی درباره ضرورت‌های انتشار و پژوهش در این حوزه آغاز کنیم تا از این رهیافت بابتی باز شود برای بازخوانی سویه‌ها و رویکردهای تدوین این کتاب.

شاید بتوان به اجمال چنین پاسخ داد که اساساً این کتاب حاصل و برآیند نیاز و ضرورتی است که سال‌ها احساس می‌شد. به این معنا که علاوه بر طلاب و دانشجویان رشته‌های فقه و اصول، حقوق و الهیات، گاه حتی اساتید نیز نیاز دارند که بدون نیاز به منابع اصلی و متون دایرةالمعارف به راحتی بتوانند معناهای قصد شده از فلان واژه را تنها با مراجعه به یک فرهنگ استخراج و مورد استفاده قرار دهند. این کار تا جایی که من می‌دانم تا قبل از کتاب حاضر صورت نگرفته بود و البته هنوز اطلاع دقیقی نیز ندارم که آیا کسی بعد از این کتاب تلاشی در این حوزه داشته یا نه. البته تا جایی که من می‌دانم کارهایی در ابواب مختلف نظیر معاملات صورت گرفته است.

بله. اما منظور بنده این دسته از کارها نیست که فقط به یک یا چند باب فقهی پرداخته باشند کاری که در آن همه ابواب و واژه‌ها استخراج و معادل‌گذاری همراه با توضیح صورت گرفته باشد و وجود ندارد. دایرةالمعارف فقه تشیع ظاهراً چنین قصدی دارد. البته همان‌طور که از نام این اثر عظیم برمی‌آید، موضوع کار دایرةالمعارف است و طبعاً کار و تلاش

مبسوط به حساب می‌آید که ظاهراً هنوز هم ادامه دارد. بنابراین نمی‌توان این کتاب را با آن دایرةالمعارف مقایسه کرد چرا که هر کدام رهیافت و رویکرد خاص خودشان را دارند. من می‌خواستم که این اثر یک کتاب قابل حمل و پاسخگو باشد و چون سال‌های سال دروس مختلف فقهی موضوع تدریس بنده بود و این نیاز را احساس می‌کردم، تصورم بر این بود که می‌توان این واژه‌ها را که مورد استفاده هر دانشجو و مدرس است در کوتاه‌ترین و مفیدترین شکل ممکن توضیح داد تا مگر به این شیوه، هم واژه توضیح داده و هم احکام فقهی بر مبنای آن توضیحات بیان شود. از این حیث می‌توان گفت که کتاب حاضر چکیده و حاصل کتاب‌های دیگری است که در آن علاوه بر تدوین و دسته‌بندی واژه‌های مهم، به صورت تطبیقی و مقارنه‌ای برخی از واژه‌هایی که بین دو مذهب تشیع و تسنن مورد بحث است توضیح داده شده است، چرا که اساساً بخش عمده‌ای از آرای فقهی مورد اختلاف بین ما و مذاهب چهارگانه اهل سنت ناشی از همین تعریف‌هاست.

لطفاً مثالی بیاورید. ببینید یکی از واژه‌ها و اصطلاحات فقهی که ما معنایی از آن قصد می‌کنیم و اهل سنت معنای دیگری برای آن متصور هستند اصطلاح اهل بیت است که در کتاب به اجمال بدان پرداخته شده یا مفهوم اجماع و واژگانی از این دست.

پس می‌توان گفت که ریشه برخی اختلافات فقهی به نوع برداشت ما از واژگان فقهی برمی‌گردد. البته باید بگویم که اساساً این موارد اختلافی بسیار اندک و در عین حال کلیدی هستند برای نمونه می‌توان به همان اصطلاح اهل بیت اشاره کرد که مورد اختلاف است.

در مورد این اصطلاح، ابتدا نظر فقهای اهل سنت را آورده‌اید.

بعد از نقل همان واژه، بلافاصله تذکاری آمده و موارد اختلاف بین دو دیدگاه ذکر شده است. بگذارید از خود کتاب برایتان نقل کنم: در ذیل واژه اهل بیت اشاره می‌شود که در این واژه مقصود حضرت علی (ع)، حضرت فاطمه زهرا (س)، امام حسن (ع)، امام حسین (ع) و همسران پیامبر است و درست در ذیل همین قصدهای اهل سنت است اشاره می‌شود که همسران پیامبر اعظم (ص) در نزد فقهای امامیه در زمره اهل بیت (ع) به شمار نمی‌آیند و سپس ذکر دلایل به دیگر متون معتبر فقهای امامیه واگذار شده است.

آنچه لزوم این برابر نوشته‌ها را توضیح می‌دهد موج اسلام‌گرایی در جهان معاصر است، اما به لحاظ آکادمیک نیز به هر تقدیر این نیاز احساس می‌شود

به خلاصه‌ترین کلام در حدی که احساس می‌کردم نیاز هست مطالبی را به اجمال آورده‌ام و توضیحات بیشتر به متون اصلی فقه و اصول ارجاع شده است. پس به لحاظ مخاطب‌شناسی، این کتاب مخاطبان خاص خودش را دارد.

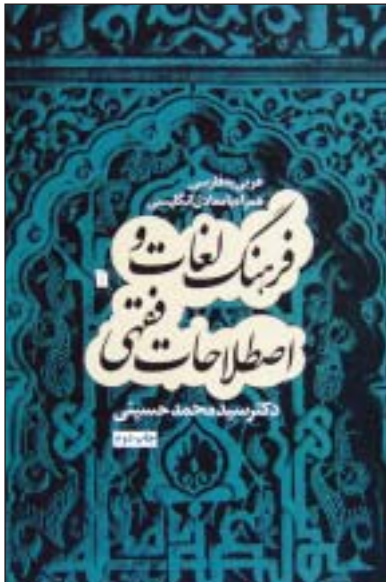
بر اساس همان مثل معروف العاقل یکفنی الاشارة، طبعاً مخاطبان این کتاب خاص هستند و کسانی که با مبانی فقه بیگانه‌اند شاید در استفاده از این کتاب نتوانند موفق باشند.

سوال دیگری که تصور می‌کنم در این مجال باید طرح شود ناظر بر منبع اصلی مورد استفاده است. چرا معجم الفقها را انتخاب کرده‌اید که از متون اهل سنت به شمار می‌آید؟

ببینید در مورد اهمیت این کتاب هر چه بگویم کم گفته‌ایم. اما شاید بتوان مدعی بود که این از افتخارات فقه امامیه و مکتب اهل بیت عصمت و طهارت به شمار می‌آید که سعه صدری مثال‌زدنی دارند و برخلاف سلفی‌ها و وهابیت که از مطالعه کتب و متون امامیه و تشیع اجتناب می‌ورزند برخوردارند و عقل‌ورزانه و نقدمحور به این متون اتخاذ می‌کنند. به این معنا که در ضمن بازخوانی این آثار، در جاهایی که اختلاف نظری وجود داشته یا نقدی بر آرای کتاب مورد بحث وارد بوده به شکلی علمی مطرح شده است. در مورد کتاب «معجم الفقها» نیز ترتیبی این‌گونه اتخاذ شده و در هر جایی که لازم بوده و ضرورت داشته حاشیه‌نگاری صورت گرفته و تعلیقه‌هایی بر آن افزوده شده است. طبعاً ما علاوه بر این حتی از غربی‌ها نیز علوم لازم را استفاده و ناهمخوانی‌های موجود و اختلاف نظر خودمان را با آنها عنوان می‌کنیم.

رویکرد اصلی بنده در این کتاب ناظر بر اشاره و بازخوانی و در صورت لزوم تحشیه‌نگاری بر برخی از مفاهیم و اصطلاحات بوده و بنای کار نیز از همان ابتدا مبتنی بر ایجاز است. طبعاً اگر قرار بود در این کتاب به توضیح برخی از اختلاف‌نظرها بپردازیم با کتابی چندجلدی - که بیشتر به دایرةالمعارف پهلو می‌زد تا فرهنگ لغات و اصطلاحات - مواجه می‌شدیم.

در مورد برابر نوشته‌های انگلیسی چه توضیحی دارید؟ علی‌الخصوص که اساساً این مفاهیم و واژگان ریشه در فرهنگ و تمدن اسلامی دارند و

گاه نمی‌توان بدیل و مترادفی را در دیگر زبان‌ها برای آنان یافت. اصلاً چه نیازی بود که این برابر نوشته‌ها در کتاب ذکر شود؟ ضمن این که این برابر نوشته‌ها در مورد همه واژه‌ها رعایت نشده است.

ببینید، آنچه لزوم این برابر نوشته‌ها را توضیح می‌دهد موج اسلام‌گرایی در جهان معاصر است. اما به لحاظ آکادمیک نیز به هر تقدیر این نیاز احساس می‌شود که دانشجویان معادل‌انگلیسی برخی از واژه‌های مصطلح را بدانند. البته چنان که شما نیز اشاره کردید برخی از این واژه‌ها برابر نوشت انگلیسی ندارند و دلیل اصلی این کاستی، ذکر و خوانش انگلیسی است به طوری که گاه مترجم به جای مترادف‌سازی و معادل‌گذاری، همان واژه را با دیکته انگلیسی ذکر می‌کند. من برای یافتن این برابر نهادها به متون بسیاری مراجعه کردم، از برگردان‌های معتبری که از قرآن صورت گرفته بود تا ترجمه انگلیسی تفاسیر و فرهنگ لغات و اصطلاحات عمومی و تخصصی؛ تا مگر از این رهیافت یک معادل‌گذاری دقیق صورت گیرد. البته طبعاً این کار نیاز به همتی دیگر و تلاشی مجدد دارد هر چند تلاش شده تا در حد امکان این مهم انجام شود.

دکتر و انبار کتاب آماده اجاره برای کار کتاب و مطبوعات

آدرس: خیابان انقلاب، بین چهار راه کرکان و چهار راه نظام آباد.
نیش کوچه امیر جاهد، پلاک ۱

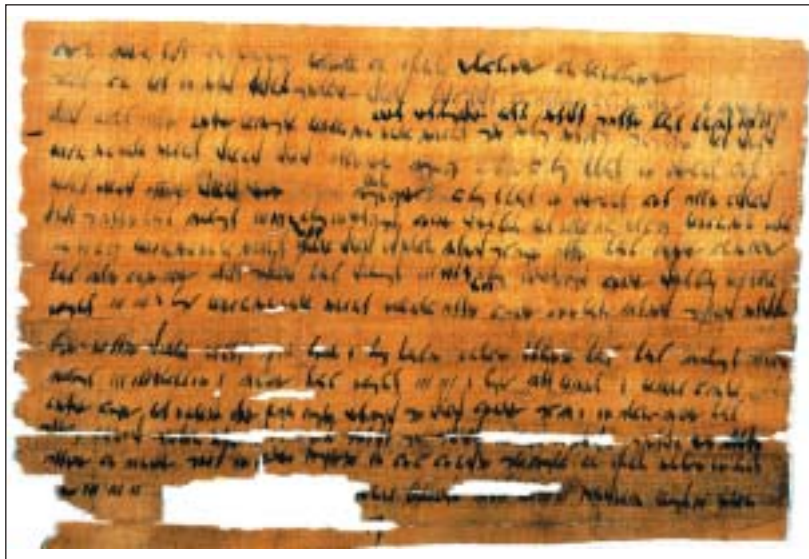
شماره تماس: ۷۷۶۵۳۰۰۷ محمود نصیرلو

تحلیل گفتمان انتقادی

رد پای زمان در کلمات

تحلیل گفتمان یکی از روش های تحقیق و تحلیل متداول در مطالعات رسانه ای، زبان شناختی کاربردی و علوم سیاسی است. روث وداک در توصیف از این روش در کتاب مشهور خود زبان، قدرت و ایدئولوژی آن را یک رویکرد بین رشته ای برای تحلیل انتقادی منش زبانی سخنگویان و سخنرانان در ارتباط با مضامین اجتماعی خوانده است. در این حوزه فکری تاکنون کتاب هایی به فارسی برگردانده شده است اما تا کنون کمتر کسی توانسته به شکلی منفرده به این حوزه از نگاهی درون وطنی بپردازد و دکتر فردوس آقا گل زاده (استاد زبانشناسی دانشگاه تربیت مدرس) از جمله همین معدود زبان شناسان ایرانی است.

بافت عبارت از چیزی است که بر یک شرایط گفتمانی محیط است یعنی بافت غیرزبانی و بازنمایی بافت را در سه سطح معنایی در زبان بررسی می کند. پس این مدل از بافت شروع می کند.

بافت، تصویری است که از جهان برمی داریم و ملکه ذهن ما می شود. وقتی این مفهوم قرار است تبدیل به مفاهیم زبانی شود، صحبت از چهار فرانش به میان می آید. پس این فرانش ها در واقع معناشناسی گفتمان بنیاد هستند.

این رویکرد می گوید هر جمله ای که متعلق به یک متن است حتی اگر ساده باشد، هم زمان سه لایه معنایی را بر دوش خود حمل می کند: محتوا گزاره ای (در مورد چه چیزی صحبت می شود)، در بیان این محتوا به چه صورتی تعامل برقرار می شود و لایه معنایی سوم این است که این جمله به عنوان سازه یک متن، چقدر به تشکیل متنی کمک می کند. این رویکرد و انقلاب چهارم به زبان، نگاهی گفتمان بنیاد دارد و هرگز جمله را به عنوان یک واحد مستقل بررسی نمی کند و همیشه در متن بررسی می کند. درست است که به عنوان نمونه اعلا و متعارف، واحد زبانی متن است اما این رویکرد معتقد است که حتی یک واژه هم می تواند متن باشد. یعنی متن اندازه مشخصی ندارد. در این سال ها سازه و کارهای زبانی تشکیل متن، بسیار در زبان شناسی کاویده شده است. تحلیل گفتمان

قرار داد، بنابراین زبان شناسی یک سیر تکوینی را طی کرد. منظر غالب چامسکی از سال ۱۹۵۷ تا امروز در آمریکای شمالی و رویکرد آن به نام زبان شناسی زایشی، تفکر غالب است. این یکی از پارادایم های مطرح در زبان شناسی امروز است. این رویکرد اولاً در سطح جمله باقیمانده است و به سطح فرای جمله نمی رود و ثانیاً به تفکر عقل گرایی دکارتی معتقد است. یعنی بخشی از دانش زبانی ما در بدو تولد با ما به عرصه جهان می آید. پس معتقد است برخی از ویژگی های زبان، ذاتی است. اما از حدود دهه شصت میلادی کسانی نظری را مطرح کردند که انقلاب چهارم در زبان شناسی شده است. آنها تفکر پراگ را احیا کردند که پارادایم رقیب زبان شناسی چامسکی است. اگر چامسکی به جمله بنیادی و منظر فلسفی عقل گرایی دکارتی معتقد است، این رویکرد چهارم رویکردی کارکردگرا و نقش گراست که معتقد است واحد مطالعه زبان باید گفتمان باشد. بنابراین این رویکرد به لحاظ فلسفی، تجربه گراست و معتقد است آنچه بالا قرار می گیرد، بافت است. این رویکرد، زبان شناسی را با جامعه شناسی عجین می داند. اما رویکرد چامسکی زبان شناسی را با روان شناسی و نهایتاً زیست شناسی مانوس می شمارد. بنابراین دو پارادایم زبان شناسی امروز به این دو خلاصه می شود. رویکرد آخر این است که در انگاره ساخته شده، بافت بالاترین است.

نشانه است. نشانه از نظر سوسور واژه است و به یک معنا زبان شناسی سوسوری، واژه بنیاد است. او از دال و مدلول که دو بخش عمده نشانه هستند، صحبت می کند. سوسور زبان را نظامی از نشانه های دانند. از این منظر سوسور به مدت پنجاه سال زبان شناسی را تحت تاثیر خود قرار داده بود. عمده فعالیت های زبان شناسی در دوره ساختگرایی که به نیمه اول قرن بیستم مربوط می شود به صرف یا ساخت واژه و نظام واجی و آوایی توجه داشت. البته در این دوره در مکتب پراگ زبان شناسی متن مطرح شد. پس طلا به ای از تحلیل گفتمان در مکتب پراگ دیده می شود. آن مکتب به نقش گرایی و کارکردگرایی اعتقاد داشت. اما از این مکتب که بگذریم توجه طیف غالب آن دوره به واژه معطوف بود. در سنت ساختگرایی آمریکایی، اصطلاح تحلیل گفتمان را در سال ۱۹۵۲، هریس وضع کرد. انگیزه تحلیل گفتمان در آن دوران کاری صرفاً ساختاری و مکانیکی بود. در سال ۱۹۵۷ سومین انقلاب در تاریخ زبان شناسی رخ می دهد که با آرا و افکار چامسکی مطرح می شود. انقلاب او از این نظر در خور توجه است که او زبان شناسی را نحو بنیاد کرد و جمله را واحد مطالعه برای زبان شناسی

آنچه به عنوان شروع انقلاب اول در تاریخ زبان شناسی ثبت و ضبط شده، به سال ۱۷۸۶ بازمی گردد و خطابه معروف حقوقدان انگلیسی، ویلیام جونز، که وقتی متون سانسکریت را با فارسی باستان و لاتین مقایسه کرد، شباهت های فراوانی بین این متون یافت و معتقد شد که این زبان ها از یک منشأ واحد که زبان هند و اروپایی مادر است، سرچشمه گرفته اند. این شروع انقلاب اول در تاریخ زبان شناسی است.

متعاقب آن بحث سر نوشت زبان ها، خانواده زبان ها و این که این زبان ها از چند گروه سرچشمه گرفتند، شروع شد. این نخستین انقلاب در تاریخ زبان شناسی، ذیل عنوان «تاریخ گرایی» مطرح شده است. در این دوره نگاه زبان شناسان معطوف به تحولات تاریخی و به اصطلاح در زمانی بود و تبیین هر پدیده زبانی را با توجه به گذشته می دیدند.

انقلاب دوم در تاریخ زبان شناسی با آرای سوسور آغاز می شود. زبان شناسی سوسور واکنشی به تاریخ گرایی و انقلاب نخست بود. سوسور پایه گذار ساختگرایی است. آنچه سوسور در این بحث مطرح می کرد، توجه به وضعیت هم زمانی است نه تبیین های تاریخی. اما جوهره بحث سوسور مبتنی بر مفهوم

معنای فراموش شده

دکتر محمدجواد غلامرضا کاشی

روش تحلیل گفتمان، یک حوزه میان رشته ای است و این میان رشته ای بودن، بحث را چنان پیچیده می کند که از هر حوزه ای که وارد این قلمرو شوید حاصل کار، حاصلی است که از جهات دیگر کاستی دارد. نگاه نقادانه من به این اثر مطلقاً نافی ارزش های این کتاب نیست. در واقع ادبیاتی که نویسنده در این کتاب در حوزه زبان شناسی جمع آوری کرده، در زبان فارسی کم نظیر و فوق العاده قابل استفاده است. اما نویسنده فقط به مباحث نظری بسنده نکرده است. دکتر آقاگل زاده در فصل آخر مدعی نظریه ای شده اند و نقدی بر این ایده ها زده و سنتز تازه ای وارد و مدلی را عرضه کرده اند. در آخر کتاب هم نمونه هایی از تحلیل گفتمان را ارائه کرده اند اما احساس می کنم که هم آن مدل و هم آن شیوه های تحلیل گفتمان باعث شده نویسنده از ابعاد دیگری از بحث غفلت کند. ایشان بیش از حد به حوزه زبان شناسی تکیه کرده اند اما واقعا تحلیل گفتمان انتقادی فقط یک بعد زبان شناسی دارد. اگر به حوزه زبان شناسی منحصر بشویم، این کاستی ها هم اتفاق می افتد که شاید ابعادی از آن گرافه گویی باشد. این مدلی که ساخته شده بیانگر آن است که نویسنده متوجه ابعاد دیگری از بحث نبوده اند که اگر توجه می کردند، آن

نظریات فوکو به نحوی سنتز جدیدی از این دو نوع تحول ارائه می شود. علوم انسانی در یک دوره تحت تاثیر فلسفه است. در واقع فلسفه هایی که ناظر به بحث و تشریح علوم انسانی بودند فکر می کردند همان طور که از یک منظر می توانند راجع به کل عالم و کائنات بحث کنند، می توانند راجع به کل علوم انسانی هم بحث کنند. اما از زمانی که قرار شد علوم انسانی شکل بگیرد، مدل خود را از علوم طبیعی گرفت. بنابراین آنچه علوم انسانی کم داشت - و علوم تجربی داشتند - مفهوم فکت بود. بنابراین به دنبال فکت ها در علوم انسانی گشتند و تک تک علوم انسانی در صدد یافتن فکت های خود شدند. مقصود از فکت این است که گویا همان طور که علوم تجربی موضوعی برای تحقیق دارد - که این موضوع کاملاً جنبه بیرون ذهنی دارد - علوم انسانی هم موضوعی برای تحقیق دارد که این موضوع بیرون ذهن است و فکر می کردند که می توان علوم انسانی را بر امری بیرون از ساختار ذهنی بنا کرد. اما تحت تاثیر انقلاب فلسفی، بین الادهانیت کل رشته های علوم انسانی را دچار بحران کرد. البته این بحران به علوم تجربی هم سرایت کرده است. معلوم شد که اصلاً در علوم انسانی فکتی وجود ندارد و هیچ علم انسانی را نمی توان بر مبنای چیزی که بیرون ذهن است بنا کرد و همواره در پرتو این بین الادهانیت ساخته شده است. این بود که مفهوم جدیدی جانشین فکت شد و تلاش شد که مبنای تازه ای برای علوم انسانی تاسیس شود و آن مبنای تازه، معنا بود. معنا یعنی اساساً هستی اجتماعی مبتنی بر منظومه ای از معانی

گفتمان افق های بسیار دورتری را دنبال می کند. اصولاً تحقیقات کیفی چنین است و تحلیل گفتمان هم به عنوان یکی از الگوهای تحلیل کیفی از این مشخصه بهره مند است. در این کتاب مسئله ای نیست که به آن اشاره نشده باشد اما اگر عمیقاً به آن ابعاد توجه می شد، آن مدل به آن نحو ساخته نمی شد.

دلالت فلسفی مفهوم زبان یعنی برای چیزی به نام بین الادهانیت، بعد وجود شناختی و انتولوژیک قابل باشیم. بعد وجود شناختی مفهوم بین الادهانیت، مفهومی بسیار جدی است و پیشاپیش انقلاب بزرگی است که با فرقه در حوزه انگلیسی و سوسور در حوزه فرانسوی اتفاق افتاد، حالا هم به نوعی در پراگماتیسم آمریکایی و پیرس یافت می شود. این نکته فوق العاده مهم است چون ما با چیزی به نام بین الادهانیت سروکار داریم. بنابراین فلسفه سوژه محور دکارتی به یک معنا در قرن بیستم دچار بحران است. وقتی فلسفه سوژه محور دکارتی را به حاشیه می بریم، مفاهیمی مثل حقیقت و عینیت و ذهنیت یا دیگر مطرح نمی شوند یا به یک معنای دیگر هستند و موضوعیت ندارند. نویسنده در مدلی که طرح کرده گفته است که این فلسفه ها اینها را نادیده گرفته و باید به آن توجه کرد. نوع برخورد با این دیدگاه بحث بسیار کلان و قدری است که در این کتاب به آن اشاره ای نشده است. به سادگی نمی توان از کنار انقلاب بزرگی که در پرتو دلالت فلسفی مفهوم زبان اتفاق افتاده است، گذشت.

بحث دیگری که در حوزه علوم انسانی اتفاق افتاده است، کاملاً متأثر از تحول فلسفی است و در

به ساز و کارهای زبانی تشکیل متن می پردازد و این که چه ابزاریهایی به جمله های زبان منتیب می بخشد. فوکو، خوانش دیگری را از بحث متن مطرح کرد. او معتقد بود که زبان شناسان تا کنون از ابزارهای زبان شناختی تشکیل متن صحبت کرده اند اما به خدمت گرفتن این ابزارها به طور کامل باعث می شود به لایه های معنایی دست یابیم اما لایه های معنایی دیگری هم در این متن هست که تاکنون از چشم آنها دور مانده است. این نظر فوکو به رویکردی در درون تحلیل گفتمان با عنوان CDA، زبان شناسی گفتمان انتقادی یا تحلیل گفتمان انتقادی مطرح شد. فوکو معتقد بود هیچ متنی عاری از القائات ارزشی، روابط قدرت و مولفه های فرهنگی نیست. اگر قرار است متنی تفسیر شود ما باید در صدد یافتن این لایه های معنایی نیز باشیم.

زبان شناسی زایشی چامسکی در سطح جمله متوقف مانده است. وقتی از معنا بحث می شود، منظور فقط معنای گزاره ای و تحت اللفظی است؛ معنایی که می توان صدق و کذب آن را تعیین کرد. رویکرد رقیب آن مبتنی بر فلسفه تجربه گرایی است که واحد مطالعه زبان را متن و گفتمان می داند. این تفکر داروینستی است و معتقد است که زبان محصول تکامل است اما رویکرد چامسکی معتقد است که زبان محصول پیدایش است. این رویکرد تحلیل گفتمان از جهان شروع می کند و با بازنمایی آن در زبان و گستره جامعه شناسی آن رایی می گیرد. این کتاب در حوزه تحلیل گفتمان انتقادی از جمله کارهای معدودی است که در این حوزه به زبان فارسی وجود دارد و به نظر کاری مغتنم و ارزشمند است. تحلیل گفتمان انتقادی معتقد است که رد پای تاریخ، جهان بینی، ارزش ها مولفه های اجتماعی - فرهنگی در جای جای زبان مشهود است. کارتحلیل گر متن این است که ورای این معانی - که تحلیل گفتمان متعارف می دهد - برود و این لایه های معنایی را نیز بگوید. یعنی کسی که در متون سیاسی و رسانه ای کار می کند باید به خواننده این آگاهی را بدهد که چه متنی را می خواند و لایه های معنایی آنچه می خواند را بر او آشکار کند. اگر به این ادعای تحلیل گفتمان انتقادی از منظر زبان شناسی نگاه کنیم، در این موضع گیری که زبان را به مولفه های تاریخی و اجتماعی و فرهنگی تقلیل بدیم، تردید دارم.

بنیادین و پیشینی که این معناها مطلقاً از جنس آگاهی نیستند. بلکه شرط تحقق آگاهی و امری پیشا آگاهی هستند. بنابراین هرگز حوزه آگاهی بشری نمی تواند آن معنا را فراچنگ بیاورد meaning یک معنای مقدم بر هستی انسان دارد بنابراین حیات اجتماعی و نوع سوژگی من همه در پرتو آن معناست.

فوکو، نشان می دهد بین الذهانیت که نسبتی با معنای بنیادین پیشینی دارد، جنس قدرت دارد. بنابراین قدرت یک مفهوم سیاسی یا ایدئولوژی نیست و به همین معنا مفهوم گفتمان را طرح می کند. او معتقد است که آن معنای بنیادین که شرط هستی، سوژگی و حیات جمعی ماست ریشه در سرشت بنیادین و جوهره مفهوم قدرت دارد. با این نگاه تحلیل گفتمان انتقادی تلاشی است مستمر برای این که ما به ساختارهای بنیادینی که شرط حیات اجتماعی و فردی ماست، نقبی بزیم و بصیرتی را نسبت به آنها بیابیم نه این که آنها را معلوم کنیم که چه هستند که این کار ناممکن است. در بحث ساختارگرایی در علوم اجتماعی مسئله این است که ساختارهای بنیادینی هست که صورت های متنوع حیات اجتماعی و فردی ما تحت تاثیر آنند اما بر حسب یک علیت پنهان. بنابراین تحلیل گفتمان و تحلیل گفتمان انتقادی به منزله یکی از روش های تحلیل کیفی، به ما نشان می دهند که چگونه از طرق مختلف می توان به یک صحنه تعامل اجتماعی رفت و بصیرتی نسبت به آن بنیادهایی یافت که شرط تحقق این سازها هستند.

کارشناسان از فراوانی ترجمه و خلأ تألیف در علوم سیاسی می گویند

سطرهای سپید سیاست

با وجود این که امروز دیگر کمتر کسی به نوشتن کتابی در حوزه علوم سیاسی، فلسفه سیاسی و یا تحلیل های سیاسی می پردازد اما هنوز بحث پیرامون این دسته از آثار ادامه دارد.

طبعاً بحث آشنایی ما ایرانیان با آرا و اندیشه های فیلسوفان سیاسی و طرح مباحثی در این حوزه، قدمتی به درازای تاریخ دارد و می توان آثار حکمای ایرانی نظیر خواجه نصیر یا ابوعلی سینا و ابن خلدون را به عنوان شاهدی بر این مدعا دانست اما به هر حال فلسفه سیاسی یا به عبارتی صحیح تر علوم سیاسی به معنایی که ما امروز آن را به کار می بریم، سابقه ای یکصد ساله و شاید کمتر دارد.

در طی این دوره بسیاری از پژوهشگران تلاش کرده اند که پدیده های سیاسی را بر اساس همان الگوها مورد نقد، بازبینی و ارزیابی قرار دهند و در این میان اغلب نقدها به دلیل بی ریشگی معرفتی، به نوعی دچار فراموشی می شوند. در این مجال تلاش اصلی ما پرداختن به این خلأ جدی است و یافتن پاسخی درباره ریشه های مشکل نظریه پردازی در کتاب های تألیفی علوم سیاسی.

کتاب سازی از نوع سیاسی

چند سال پیش باب بود که هر روزنامه نگاری که در گروه سیاسی کار می کرد، مجموعه تحلیل هایش را در کتابی گردآوری کند. این دسته از آثار در رده بندی دیوبی در رده کتاب های علوم سیاسی قرار می گرفت و طبعاً اهالی تحقیق نیز به کرات از کنار این دسته از کتاب ها گذشته اند و به نوعی این کتاب ها با وجود پر فروش بودن، جزو فراموش شده ترین آثار به شمار می آیند.

رویکرد اصلی این دسته از آثار به قول دکتر رضا جلالی، بحث زنده بادها و مرده بادهاست و اغلب نمی توان - جز در مواردی - حرفی در حوزه نظریه پردازی آنها یافت چرا که ماهیت و رویکرد این دسته از آثار بر تحلیل محتواست و معمولاً در کتاب هایی که رویکرد تحلیلی دارند، نمی توان مقاصد علمی یافت.

به گفته این عضو هیئت علمی دانشگاه علمی-کاربردی، کتاب هایی که با ماهیت ژورنالیستی نوشته می شوند مسبقاً به سابقه نیستند چرا که اساساً یک پدیده خاص را مورد بررسی قرار می دهند و نمی توان تحلیل های نویسندگان آن کتاب ها را به کل تعمیم داد.

البته جلالی از انتساب عنوان کتاب سازی اباداردا ما منکر این واقعیت هم نیست که در اغلب مواقع، این آثار به قصد کتاب سازی نوشته شده اند به طوری که نویسندگان بریده هایی از یک پدیده سیاسی را در کنار هم جمع می کنند و در پایان نیز تحلیلی مختصر به آن می افزایند.

ترجمه به جای تألیف

طبعاً کسانی که روند انتشار کتاب های مهم را دنبال می کنند، در جریان هستند که بخش عمده ای از آثار مهم حوزه علوم و فلسفه سیاسی، برگردان برخی از آثار غربی هاست؛ از این حیث شاید مهم ترین نقد بر جامعه فکری ما در این حوزه، نپرداختن به فلسفه سیاسی در جغرافیای فکری ایران باشد چرا که اگر قرار باشد نیم نگاهی جدی - و نه از سر تفتن - به روند انتشار کتاب های تألیفی طی این سال ها داشته باشیم به قول دکتر عباس منوچهری با یک مسئله مواجه خواهیم شد و آن مقاصد کاملاً آکادمیک است به طوری که برخی از اساتید برجسته این حوزه تنها به بازخوانی و گاه نقد درون متنی آرا و آثار متفکران

در نظر وی با وجود ضعف در این حوزه نمی توان مدعی شد که وجوه و سویه های معرفتی آن در ایران معرفی و مطرح نشده است.

منوچهری این دانش را مبتنی بر شرایط زمانی و مکانی می داند و بر این باور است که تا زمان شکل گیری زمینه های لازم نمی توان مدعی اندیشه سیاسی بود و متفکران را مورد انتقاد قرار داد که نظریه پردازی نمی کنند.

اما امکان انضمامی کردن نظریه های اندیشمندان دیگر کشورها که به واسطه ترجمه به دست ما رسیده است وجود دارد؟

این پرسشی است که هم جلالی و هم منوچهری آن را جزو مسائل مورد مناقشه اهل فکر و سیاست می دانند.

از سویی رضا جلالی سعی می کند تا این بحث را در بطن مسائل انضمامی مورد بررسی قرار دهد و بر این باور است که اساساً طی این سال ها، تلاش هایی از سوی برخی از تحلیلگران داخلی - که اتفاقاً تعداد آنها بسیار اندک است - صورت گرفته و ما گاه با آثار ارزشمندی در این حوزه مواجه هستیم؛ آثاری که به هر حال جزو کتب دانشگاهی در تحلیل مسائل خودمان است که از سوی اندیشمندان وطنی طرح شده اند.

از سوی دیگر دکتر عباس منوچهری بر این عقیده خود مصرّ است که اساساً اگر قرار باشد دانش و تفکر سیاسی را محدود به تاریخ و جغرافیای خاصی بدانیم و آن رویکردها و نظریه ها را معلول شرایط زمانی و مکانی نظریه پردازان فرض کنیم، این پرسش خودنمایی خواهد کرد که انتقال این نظریه ها چگونه می تواند جنبه کاربردی به خود بگیرد؟

او در اصل با طرح این پرسش می خواهد نظر مخاطب را به این نکته جلب کند که تمدن ها و زیرساخت های فرهنگی، رویکردهای سیاسی خود را می طلبند و طبعاً یک اندیشه از تمدن و جغرافیایی دیگر، جز یک تجربه کاربرد دیگری نخواهد داشت. در نظر این استاد علوم سیاسی دانشگاه تربیت مدرس، نمی توان اندیشه ای را بدون در نظر گرفتن زمینه های آن در جغرافیایی دیگر طرح کرد مگر آن که این زمینه ها جدی گرفته شوند. چرا که اساساً جنس مسائل و دغدغه های سیاسی با هم دیگر تفاوت های بنیادینی دارد.

از نقطه آغاز

دکتر جلالی، نظریه پردازی در حوزه سیاست و علوم سیاسی را معلول در نظر گرفتن فهم ما از این نظریه ها می داند و بر این باور است که اساساً باید فهمی دقیق از آنچه به نام فلسفه سیاسی، علوم سیاسی و زیرشاخه های آن از جمله کلام سیاسی، علم روابط بین الملل و... یاد می شود ایجاد کنیم و تا این اندوخته ها زیاد نشوند نمی توان نظریه پردازی کرد.

اما دکتر منوچهری تلاش می کند تا این موضوع را به شکلی انتقادی مورد بحث قرار دهد. به باور او در اغلب رویکردهای نظریه پردازان، گذشته فکری ما در حوزه سیاست به کلی نفی می شود در حالی که اساساً اندیشه سیاسی از یک سو به میراث فکری و فرهنگی وابسته است و از سوی دیگر موضوعی است معطوف به زمان. ما معمولاً در نظریه پردازی سیاسی از نقطه صفر شروع کرده ایم در حالی که غربی ها تلاش می کنند تا میراث به جای مانده از گذشتگان خود را مورد بازفهمی و بازاندیشی قرار داده و آن را احیا یا مورد بازنویسی و اصلاح قرار دهند.

غربی پرداخته اند. از سوی دیگر بخش عمده ای از این آثار، کتاب هایی هستند که بیش از هر چیز به تاریخ نگاری علوم سیاسی یا فلسفه سیاسی پرداخته اند.

اما این پرسش در میان دیگر پرسش ها نمود عینی بیشتری دارد: ما در نظریه پردازی تا چه حد روزآمد عمل کرده ایم؟ و شاید بهتر باشد پرسیم که: اساساً از همان نظریه های وارداتی چه استفاده ای کرده ایم؟ دکتر عباس منوچهری به این قضیه نگاهی تاریخی دارد به این معنی که او ابتدا سعی می کند ضمن تعریفی قابل قبول از این رشته و سویه های معرفت شناختی آن، بستر رشد آن را مورد واکاوی قرار دهد.

به گفته این استاد فلسفه سیاسی دانشگاه تربیت مدرس، اساساً علوم سیاسی به عنوان یک علم کلان با پیشینه ای به درازای تاریخ، سویه های معرفت شناختی و زیر مجموعه های خاصی دارد که باید در بازخوانی پیشرفت یا ایستایی این زیرمجموعه ها، پیشینه های آن را مورد مطالعه قرار داد.

او از رویکردی به نام هنجاری - اندیشه ای یاد می کند؛ رویکردی که به نوعی مورد توجه دکتر رضا جلالی نیز هست. اما این رویکرد هنجاری - اندیشه ای چه مقاصدی را دنبال می کند؟ به گفته منوچهری، این رویکرد از نظر کاربردی اتفاقاً با مقاصد عملی برای تحلیل و فهم مسائل دیپلماتیک خارجی و داخلی در ایران طرح شده است هر چند اغلب آثار در حوزه هنجاری اندیشه سیاسی، قالب ترجمه دارند.

استاد فلسفه سیاسی دانشگاه تربیت مدرس از علوم سیاسی به عنوان یکی از زیرمجموعه های دانش انسانی و اجتماعی تعریفی کاربردی، پاسخگو و تبیین گردار و البته راه حل عملی و الگوهای کاربردی ارائه می کند.

کتاب هایی که با ماهیت ژورنالیستی نوشته می شوند، اساساً یک پدیده خاص را مورد بررسی قرار می دهند و نمی توان تحلیل های نویسندگان آن ها را به کل تعمیم داد

نگاه مخاطب و ناشر به قطع های خاص کتاب

این کتاب در قفسه جانمی گیرد

قطع خاصی که یک کتاب دارد به خریدن آن ترغیب می شوند بدون آنکه به نام نویسنده و محتوای کتاب کار داشته باشند. این نشان می دهد که قطع کتاب ها چقدر در جذب مخاطب می تواند مفید باشد. او سپس درباره هزینه های بالای چاپ قطع های خاص می گوید: «تنها عاملی که موجب می شود از قطع های خاص استفاده نشود هزینه های بالای چاپ چنین کتاب هایی است که در شمارگان بالا برای نویسندگان و ناشران به صرفه نیست.»

کاغذ بسیار زیاد است و کار پرهزینه ای از آب در می آید که برای بسیاری از نویسندگان به صرفه نیست. وی می افزاید: «با توجه به این که مصرف کاغذ یکی از پرهزینه ترین هزینه ها در پروژه چاپ کتاب است در ایران اندازه های استاندارد در نظر گرفته شده است که با رعایت آن دورریز کاغذ به حداقل می رسد.»

بهجت قاسمی، نویسنده، با طرح این ادعا که کتاب هایی با قطع کوچک راحت تر خوانده می شوند می گوید: «من در سفری که به انگلستان داشتم دیدم مردم در مسافرت های داخل شهری کتاب می خوانند اما کتاب هایی که سبک و به اصطلاح جیبی هستند. به نظر من باید کتاب ها در اندازه هایی باشند که افراد بتوانند آنها را در جیب یا کیف خود بگذارند و در اتوبوس و مترو مطالعه کنند، اما سال گذشته که به نمایشگاه رفته بودم اعتراض ناشران به کتاب من این بود که کتاب ها کوچک اند و تعداد صفحه هایشان هم کم است چون خواننده ها دوست دارند وقتی پولی برای کتاب پرداخت می کنند تعداد صفحات آن زیاد باشد. این نشان می دهد خوانندگان ما هم به قطع های استاندارد عادت کرده اند.»

اما احمد سعیدی، نویسنده، عقیده دیگری دارد. او معتقد است قطع خاص کتاب ها می تواند موجب بالارفتن درصد خوانندگان شود: «در بسیاری از مواقع دیده می شود که خوانندگان به دلیل شکل و

هزینه چاپ را هم خودشان متحمل می شوند اصلا مناسب نیست.» افشار مهاجر با اشاره به قطع خاص کتاب های کودکان می گوید: «البته گاهی هم یک سری از قطعات حالت عرف پیدا می کند. به طور مثال کتاب های کودکان قطع کوچکی دارند که هیچ قانونی برای آن وجود ندارد و اگر مثلا این کتاب ها قطع بزرگتری هم داشته باشند باز هم برای کودکان قابل حمل است.»

بهرام عفاوی نویسنده کتاب «آنچه طراحان گرافیک و ناظران گرافیک می دانند» در این باره می گوید: «قطع ها و اندازه های مختلف کتاب در سراسر دنیا بر اساس ابعاد کاغذهای موجود ایجاد شده است و این مهم به دلیل کاهش پرت کاغذ و استفاده بهینه از حداکثر فضای موجود کاغذ ورقی است. در برخی از کشورهای دنیا، کتاب با قطعی متفاوت با آنچه در کشور ما چاپ می شود روانه بازار می شود اما چنانچه بخواهیم از این قطع ها برای چاپ کتاب هایمان استفاده کنیم بدون شک با مشکل مواجه می شویم، چرا که پرت کاغذ زیاد خواهد شد.»

او با اشاره به این نکته که روابط در خارج از ایران متفاوت است می گوید: «ظاهرا در خارج از کشور، بسیاری از ناشران با تولیدکنندگان کاغذ در تماس بوده و ابعاد و اندازه های کاغذ مورد نظرشان را سفارش می دهند، اما در ایران اگر بخواهیم قطعی خارج از استاندارد خودمان سفارش دهیم دورریز

برای چاپ کتاب ها در ایران از قطع های استاندارد استفاده می شود در حالی که برخی اوقات قطع های خاصی که برای کتاب ها در نظر گرفته می شود می تواند مخاطب بیشتری را جذب کند. اما آنچه مشخص است، نویسندگان و ناشران ما به دلیل هزینه های بالای که چاپ کتاب در قطعات خاص دارد تمایل کمتری برای استفاده از قطعات خاص دارند.

کامران افشار مهاجر، گرافیست، در این ارتباط معتقد است: «معمولا براساس نوع موضوع کتاب، شکل صفحات و قطع مجلات را تعیین می کنیم. ما در ایران یک سری قطع خاص داریم که تنها از آن استفاده می کنیم چرا که اگر بخواهیم از قطع های خاص استفاده کنیم دورریز کاغذمان بیشتر می شود.» او اضافه می کند: «گاهی یک نویسنده تصمیم می گیرد از قطع ویژه ای استفاده کند در این صورت معمولا سعی می کنند چند سانت از طول و عرض آن کم کنند تا به اندازه ویژه شان دست پیدا کنند.»

او سپس با اشاره به شمارگان کتاب ها می گوید: «اگر شمارگان کتابی پایین باشد دورریز کاغذ و هزینه چاپ کمتر می شود اما چنانچه بخواهیم در شمارگان بالا کتابی را به چاپ برسانیم استفاده از قطع های ویژه مقرون به صرفه نیست. طراحی قطع های غیرعادی و غیراقتصادی که فقط با انگیزه ارائه طرحی نو انتخاب می شوند برای نویسندگان جوانی که

مؤلفین عزیز، مترجمین گرامی و ناشرین محترم

طرح و نشر هامون با بیش از ده سال سابقه مفید در امر آماده سازی کتاب، با کادری مجرب و متعهد هم اکنون در خدمت شماست.

برخی از خدمات:

- دریافت دستنویست و تحویل کتاب
- حروفنگاری و صفحه آرایی حرفه ای کتاب، مجله و پایان نامه
- اسکن تصاویر سیاه و سفید و رنگی با دقت و کیفیت بالا (موره نیاز چاپ)
- بونت لیزری و رنگی از کلیه فایل های متنی (Word, Zangeneh) و گرافیکی
- طراحی و چاپ جلد کتاب، نوار، CD، کاتالوگ، بروشور، پوستر و ...
- کپی و تکثیر کتب و مقالات و انواع صحافی طلق و فنی، فخر دوبله، کالینتگر و ...
- تولید نرم افزارهای چندرسانه ای و خدمات رایت و چاپ آفست و دیجیتال پریمی (CD)

نرم افزارهای تولید شده:

- ۳۵۰۰ نرم افزار از ۳۵۰۰ نرم افزار طبقه بندی شده براساس نوع فعالیت شرکتها
- ۱۰۰۰ پوستر فیلم، مجموعه ای از ۱۰۰۰ پوستر حر گزیده فیلم های سینمایی
- بهترین فیلم های تبلیغاتی: بیش از ۹۰ فیلم تبلیغاتی برگزیده جهان، شامل دو CD

اگر از بدفولی های مکرر، غلط های تاپی فراوان، صفحه آرایی غیر حرفه ای، بی مسئولیتی و هزار و یک مشکل دیگر به سینه آمداید، یا ما تماس بگیرید و مطمئن باشید تمامی سعی های ما را می کنیم تا کار خوب و بی نقص تحویل شما بدهیم.

طرح و نشر هامون
تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر شمالی
کوچه رستم، پلاک ۲۳، طبقه همکف
۶۶ ۴۹ ۸۵ ۱۸ - ۶۶ ۴۹ ۳۹ ۱۱
www.HamoonCo.com

زود آموز انگلیسی کلمه

سریع ترین دوره خودآموز زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی (E.F.L)

تألیف: ساندرا استیونز
کارشناس کمبریج در آموزش زبان انگلیسی
به عنوان زبان خارجی (E.F.L)
مدیر زبان، پیمارک و الینور
شماره زبان، جان شپرد
ترجمه: آویشا المرفال کتایی

هدف:

- یادگیری انگلیسی برای موقعیت های روزمره
- برقراری آسان ارتباط
- پیشرفت سریع بدون نیاز به معلم
- حداقل تلاش، حداکثر نتیجه

اینم شامل: ۲۳۴ صفحه کتاب - ۴ عدد نوار - یک لوح فشرده
بها: ۱۳۰۰۰ تومان

فروش بیش از ۳۰ میلیون جلد از متن اصلی کتاب
«خود آموز زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی (E.F.L)» در جهان

مؤسسه نشر کلمه
تهران - خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، مجتمع تجاری فروزنده، شماره ۱۴۱۰، کد پستی: ۱۳۱۴۴۴۳۴۴
طبقه سوم، واحد ۶۱۰ - تلفن و دورنگار: ۶۶۴۰۸۶۰۶ - تهران - صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۳۴۶

شهاب وفايي

برای آشنایی با خبرنگاری و گزارشگری از دوران ابتدایی شکل گیری این حرفه تاکنون، مشقات و هیجانات خبرنگاری در سایر کشورهای جهان و خاطرات به یادماندنی از مصاحبه با افراد سرشناس و نامدار، کتاب «گفتنی‌ها» به قلم علی اکبر عبدالرشیدی می‌تواند یکی از منابع باشد. عبدالرشیدی کار خبرنگاری و گزارشگری را از ۴۲ سال پیش با نویسندگی و اجرای برنامه در رادیو کرمان شروع کرد. او پس از پایان تحصیلات دوران دبیرستان، به رادیو سراسری رفت و سپس در سال ۱۳۵۰ کار خود را در تلویزیون همزمان با شکل‌گیری واحد مرکزی خبر آغاز کرد. عبدالرشیدی کارهای خبری و گزارشی متعددی در کارنامه اش دارد که در میان آنها می‌توان به گزارش‌های او از رویدادهای بین‌المللی مثل اجلاس‌های اوپک و سازمان ملل اشاره کرد. انجام ۱۰۰ ماموریت خبری در ۳۵ کشور جهان، دست عبدالرشیدی را برای نوشتن ۹ کتاب از جمله کتاب «گفتنی‌ها» باز گذاشته است.

با علی اکبر عبدالرشیدی، نویسنده کتاب «گفتنی‌ها»

گفتگوهای خارج از مصاحبه

یا گزارشگر مهم می‌دانید؟

شک نکنید که برای موفقیت و دانستن رمز موفقیت دیگران در عرصه رسانه، باید کتاب خواند. استادان به من گفته‌اند که دو نوع مطالعه وجود دارد: یکی این که خواندن به عمق یک اقیانوس و به وسعت یک بند انگشت و دیگری خواندن به وسعت یک اقیانوس و به عمق یک بند انگشت که نوع دوم برای موفقیت در عرصه رسانه موثرتر است، چون یک خبرنگار یا گزارشگر باید از بسیاری از موضوعات مطلع باشد و آنگاه بنابر زمینه کاری خود، به صورت تخصصی و عمیق نیز مطالعه کند. من در طول ۴۲ سال سابقه کاری خودم، پیوسته و پیاپی مطالعه کردم. ما باید بدانیم که خبرنگاران و گزارشگران نامدار جهان چگونه پله‌های ترقی را طی کرده‌اند و این نیز فقط با مطالعه میسر می‌شود.

آیا کتاب جدیدی در دست انتشار دارید؟

بله، دو کتاب جدید در دست انتشار دارم که به زودی روانه بازار خواهد شد. «ظهور و سقوط فاشیسم» که نوشته پروفیسور بوزورت مورخ استرالیایی است را ترجمه کرده‌ام. همچنین کتاب ۲۲ مصاحبه با ۲۲ ایران‌شناس معروف را نیز نوشته‌ام که به زودی منتشر خواهد شد.

کار کردن در عرصه رسانه، این روزها ساده تر است یا آن روزها که وضعیت کاری، شکل و رنگی دیگر داشت؟

طبیعتاً با توجه به امکانات فراوانی که وجود دارد، الان کار کردن در عرصه رسانه، راحت تر و جذاب تر است. من در کتاب گفتنی‌ها نوشته‌ام که چطور و با چه مشقتی وارد این عرصه شدم. ضمن این که در آغاز

ترسیم چگونگی طی طریق شما برای موفقیت در کار رسانه را شاید بتوان یکی از نتایج مطالعه کتاب «گفتنی‌ها» دانست، این طور نیست؟

من همواره سعی داشتم این کتاب را به گونه‌ای بنویسم که برای خبرنگاران و گزارشگران عرصه رسانه مفید باشد و آنان با مطالعه این کتاب بتوانند دریابند که یک خبرنگار و گزارشگر چگونه وارد این عرصه شده، به عرصه گزارشگری بین‌المللی راه پیدا کرد و سپس وارد دنیای رسانه دیجیتالی شد. واقعیت این است که من جزو معدود افرادی هستم که از یک طرف گذشته‌مان به چاه آب و ابزارهای ابتدایی برمی‌گردد و از طرفی دیگر به امکاناتی نظیر ماهواره و اینترنت وصل هستیم. فکر می‌کنم مطالعه این کتاب به همراه پشت صحنه مصاحبه‌ها به ویژه با افراد معروف نظیر فیدل کاسترو، راجیو گاندی، دانیل اورتگا و ادوارد شواردناده می‌تواند برای خبرنگاران و گزارشگران بسیاری از ناگفته‌های عرصه رسانه را بازگو کند. آنها با خواندن این کتاب در می‌یابند که یک خبرنگار چطور در عرصه رسانه‌ای ایران و بین‌الملل فعالیت کرده، برای مصاحبه گرفتن از افراد سرشناس چه تلاش‌هایی کرده و چطور گلوله خورده، دستگیر شده و در آخر کار، جان سالم به در برده است.

انتشارات امیدواران

شماره تماس: ۰۷۱۱-۲۳۳۵۵۹۷ / ۰۷۱۱-۲۳۵۷۱۴۳

کتاب‌ها و قیمت‌ها:

- ۱۵۰۰۰ ریال
- ۳۸۰۰ ریال
- ۱۳۵۰۰ ریال
- ۱۸۰۰۰ ریال
- ۱۰۰۰۰ ریال
- ۱۱۰۰۰ ریال
- ۱۲۰۰۰ ریال

تا از مصرف کتاب خاطر جمع نشده‌اید

طلای سفید را سیاه نکنید

و هزینه انبارداری متحمل نشوید

ناشران محترم

برای چاپ کتابهای خود در تیراژ کم (بدون لیتوگرافی) و با هزینه‌ای پایین با انتشارات ثارالله تماس بگیرید.

شماره تماس: ۰۹۱۲-۳۲۷۵۷۰۰ / ۰۲۱-۲۲۴۴۹۷۴۳ / ۰۲۱-۲۲۴۵۰۴۵۱

سید ابراهیمی

انتشارات ثارالله

کارن هورنای از زمره معدود روان‌شناسانی است که برخی آثار او در ایران به چاپ‌های مکرر نیز رسیده است که در مقایسه با نوبت چاپ‌های دیگر آثار حوزه روان‌شناسی، قابل توجه به شمار می‌رود. به باور اغلب صاحب‌نظران، ویژگی مهم آثار هورنای علاوه بر داشتن رویکردی جدید به مسائل انسان، کاربردی بودن نظریه اوست. در فرصتی که دست داد به بهانه چاپ کتاب «خودکاوی» با اولین برگردان محمدجعفر مصفا، سراغ این مترجم نام‌آشنای کشورمان رفتیم تا از این رهگذر مروری بر دیگر آثار هورنای نیز داشته باشیم. مصفا تاکنون چهار اثر مهم هورنای از جمله «عصبیت و رشد آدمی»، «تضادهای درونی ما»، «شخصیت عصبی زمانه ما» و «خودکاوی» را به فارسی برگردانده و در حوزه تالیف نیز آثاری نظیر «تفکر زائد»، «آگاهی»، «با پیر بلخ» و ... را در کارنامه خود ثبت کرده است.

محمدجعفر مصفا از ترجمه آثار کارن هورنای می‌گوید

فرار از زندان درون

این تعارض به شکل دیگری هم رخ می‌دهد به این شکل که گاه افراد خود را علی‌رغم داشتن توانایی‌های زیادی که دارند، حقیر و ناچیز تصور می‌کنند. در نهایت این تعارض در افراد به شکل‌های مختلفی بروز می‌کند. هورنای تمام آن مفاهیم انتزاعی فروید را به طور عینی و با ارائه مصادیق به ما نشان می‌دهد. اما ایرادی که به نظر من به هورنای وارد است این است که او در عین این که زوایای زندان نفس را به ما نشان می‌دهد اما هیچ راهی برای بیرون رفتن از این زندان به ما ارائه نمی‌دهد به عبارتی ما را مدام در زندان «خود» حرکت می‌دهد. اما نفس بیش پیدا کردن نسبت به این به قول شما زندان، به خودی خود راهی بخش هم هست، به نظر می‌رسد اگر ایرادی به او وارد است این است که او در بیشتر آثارش به توصیف نشانه‌ها پرداخته تا علل ریشه‌ای شکل‌گیری آنها و این هم شاید به این دلیل بوده که به قول شما خواسته از انتزاعی‌گری پرهیزد.

نه؛ اگر انسان هوشیار نباشد اتفاق نمی‌افتد. برای روشن شدن منظوم مثالی می‌زنم. فرض کنید قرار بوده که من به مشهد بروم اما هورنای مرا به اصفهان برده ولی در عین حال اگر به اصفهان نمی‌رفتم هرگز متوجه نمی‌شدم که باید به مشهد بروم. من دوازده سال خیلی عمیق به خودم پرداختم و بعد از دوازده سال متوجه شدم که دارم در این زندان می‌چرخم و اگر به خودم نپرداخته بودم متوجه این موضوع نمی‌شدم. من در بین همه روان‌شناس‌ها، هورنای را اولین و آخرین می‌دانم یعنی او را برتر از همه روان‌شناسان از جمله فروید و آدلر و سالیوان و

هورنای جزو روان‌شناسانی محسوب می‌شود که نظریه جنسی فروید را درباره تشکیل عقده‌ها رد کرد و با طرح مسئله «اضطراب اساسی»، باب تازه‌ای در این عرصه گشود. شما نظریه او را در مقام کاربرد - با توجه به این که مهم‌ترین آثار او از جمله «خودکاوی» را به فارسی برگردانده‌اید - چگونه می‌بینید؟

من اولین بار در سال ۱۳۳۷ با آثار هورنای آشنا شدم. دیدم هورنای انصافاً از تمام روان‌شناس‌هایی که من تا آن زمان می‌شناختم، مسئله انسان را دقیق‌تر تشریح کرده است. این پدیده‌ای که ما به نام «من» یا «نفس» می‌شناسیم تا قبل از هورنای یک موضوع انتزاعی بود اما هورنای آن را خیلی دقیق تشریح کرد. یعنی گرچه پیش از او، فروید مفاهیم اید، ایگو و سوپرایگو (نهاد، من، فرامن) را مطرح کرده بود، اما طرح این مسئله توسط فروید آنچنان انتزاعی بود که در حیطه کاربرد، محلی از اعراب نداشت. هورنای شاگرد فروید بود که بعدها از او جدا شد و در کتابی با عنوان «راه‌های نو در روان‌کاوی» اصول نظریات فروید را خیلی منطقی آورد کرد.

مفاهیم انتزاعی - که به آن اشاره کردید - در نظریه هورنای چگونه نمود پیدا کرد؟

ماحصل تجربه خود من از خودکاوی با آثار هورنای این بود که مرا از انتزاعی‌گری بیرون آورد و روی مسئله قرارم داد؛ مسئله‌ای که هورنای آن را به این شکل مطرح می‌کند که مثلاً چرا ما احساس حقارت می‌کنیم، چرا احساس ترس یا ناتوانی می‌کنیم. هورنای خیلی دقیق تمام زوایای این «خود» را - که البته من از آن به عنوان زندان تعبیر می‌کنم - به ما نشان می‌دهد. او معتقد بود که انسان دارای سه تا خود است: یکی خود واقعی یا خودی است که مترادف فطرت انسان به کار برده می‌شود، یکی خود فعلی که این خود، همان واقعیت فعلی وجود ماست و دیگر، خود ایده‌آلی یا خودی است که می‌خواهد چیزی غیر از این خود فعلی باشد، می‌خواهد مشخص شود، می‌خواهد براساس آن ایده‌آل‌ها زندگی کند اما آنچه هورنای می‌گوید این است که این سه مقوله گاه دچار تعارض می‌شوند و تمام رنج انسان نیز ناشی از تعارض این سه است و نکته اصلی اینجاست که انسان اغلب نمی‌تواند واقعیت خود را آن گونه که هست بپذیرد بدین معنا که گاه به دنبال اهدافی است که به هیچ وجه منطبق با توانایی‌ها و قابلیت‌های واقعی او نیست اما او نمی‌تواند این را بپذیرد در نتیجه، آن «خود» ایده‌آلی را به جای «خود» فعلی می‌گیرد و از خودش انتظاراتی بیش از توانایی‌اش دارد.

خواهد بود؟

من فکر می‌کنم کتاب «عصبیت و رشد آدمی» قوی‌ترین کتاب اوست که هیچ چیزی را در این کتاب ننگذاشته نگذاشته است. من توصیه می‌کنم کسانی که می‌خواهند وارد خودکاوی شوند با این کتاب شروع کنند. جالب است بدانید که کتاب «خودکاوی» اولین اثر هورنای است اما در ایران بعد از «عصبیت و رشد آدمی» ترجمه شده است. کتاب‌های بعدی او مخصوصاً «عصبیت و رشد آدمی» و «شخصیت عصبی زمانه ما» پخته‌تر و دقیق‌ترند.

ظاهراً محور تمام آثار او طرح همان ایده «اضطراب اساسی» است، برای مثال بین کتاب «تضادهای درونی ما» و «عصبیت و رشد آدمی» و «شخصیت عصبی زمانه ما» تفاوت چندانی دیده نمی‌شود.

بله، تقریباً همین طور است، البته به جز کتاب «راه‌های نو در روان‌کاوی» که از آثار بسیار خوب هورنای محسوب می‌شود - که در آن به رد نظریات فروید پرداخته - آثار دیگر او کم و بیش مشابه هم هستند.

کتاب «خودکاوی» برای کسانی که زمینه مطالعات روان‌شناسی ندارند می‌تواند مفید باشد؟

من فکر می‌کنم کسی که می‌خواهد تازه شروع کند بهتر است اول کتاب «عصبیت و رشد آدمی» را بخواند چرا که مطالب این کتاب آن قدر ساده و ملموس است که افرادی که زمینه مطالعات روان‌شناسی ندارند به راحتی می‌توانند آن را درک کنند و عملاً از آن بهره ببرند.

... می‌دانم. کار هورنای انصافاً دقیق است و تنها این اشکال را دارد که راهی برای بیرون رفتن از این زندان نفس ارائه نمی‌دهد. اما جامعیت نظریه او حتی در حدی است که فراتر از تفاوت‌های فرهنگی قرار می‌گیرد.

از میان چهار اثری که از هورنای به فارسی برگردانده‌اید یعنی کتاب‌های «شخصیت عصبی زمانه ما»، «تضادهای درونی ما»، «عصبیت و رشد آدمی» و «خودکاوی» کدامیک را کاربردپذیری برای می‌دانید به عبارتی اگر بخواهید ترتیبی برای مطالعه این چهار اثر توصیه کنید این ترتیب چگونه

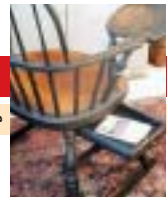
گامی برای خودشناسی

فرید براتی سده: کارن هورنای روان‌کاو مشهور آلمانی و یکی از شاگردان فروید بود که درباره مسائلی چون تأثیر عوامل فرهنگی اجتماعی راهی مخالف استاد خویش پیمود.

از این بانوی روان‌کاو آثار چندی بر جای مانده است که طی سال‌های گذشته بسیاری از آثار او به فارسی ترجمه و در اختیار خوانندگان فارسی زبان قرار گرفته است. یکی از آثار معروف خانم هورنای که تا به حال چندین ترجمه از آن به فارسی در دست است، کتاب خودکاوی اوست. این کتاب در سال ۱۹۴۲ نگارش شده است و از جمله ترجمه‌های اخیر آن به زبان فارسی، برگردان محمدجعفر مصفاست.

کتاب تلاش دارد به زبانی ساده، مفهوم خودکاوی را برای خواننده روشن سازد. این کتاب در یازده فصل و یک مقدمه مولف و البته با توضیحی چند سطری از مترجم - که قابل نقد هم می‌تواند باشد - منتشر شده است. هورنای در مقدمه، منظور از خودکاوی را چنین توضیح می‌دهد «خودکاوی کمک اساسی می‌کند به شناخت کلی ساختار شخصیت خویش». در فصول دیگر کتاب، هورنای بر اساس تحلیل روانی مراجعانش، فرآیند خودکاوی را با زبانی همه فهم شرح داده و بر این نکته تأکید دارد که نفس تلاش در این مورد (حتی بی توجه به توفیق ظاهری) خود ارزشمند است. نویسنده در همین زمینه کتاب را با این جملات به پایان می‌برد «اگر ما معنای زندگی را کوشش و تلاش بدانیم نفس هر قدمی که شخص برمی‌دارد، یعنی نفس کوشش و تلاش و ارزش مخصوص به خودش را دارد.»

با حجت الاسلام سیدمحمد تقی سجادی درباره «پیدایش صهیونیسم»

کالبدشکافی یک غده سرطانی

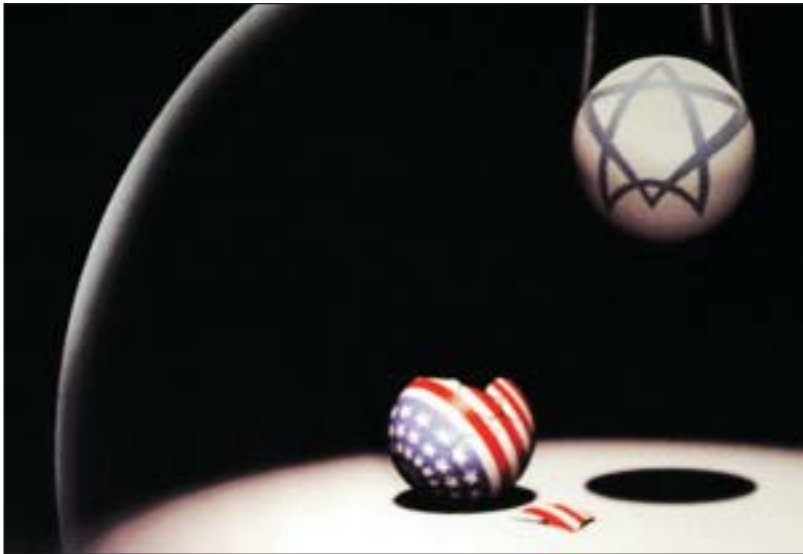
اساسا جنبشی یهودی، سکولار و اروپایی بوده که از همان آغاز زبان و نمادهای مذهب یهودیت را به خدمت گرفته و از آن به عنوان ابزاری برای اهداف خود بهره گرفت و سعی داشت جامعه یهودی را به مهاجرت به فلسطین و تاسیس دولت اسرائیل سوق دهد. در این میان یک انشعاب کاملا غیرقابل اجتناب پدید آمد که شاخام های یهودی (به عنوان رهبران دینی) را به دو گروه مخالف و موافق صهیونیسم تقسیم می کرد. از سویی برخی از شاخام های برجسته نظیر عاشر کینز برگ خود را کنار کشیدند و در مقام دفاع از دین آبا و اجدادی خود برآمدند که داشت به خاطر اهداف کاملا سیاسی رهبران صهیونیست به بیراهه می رفت و از سوی دیگر برخی از این شاخام ها در جهت دفاع از رویکرد های صهیونیسم ضمن توجیه این رویکرد، به تئوریزه سازی صهیونیسم دست زدند.

من با ورود به این بحث، نوع برخورد تاریخی یهودیان را در متون تاریخی - دینی مورد اشاره قرار داده ام.

اما در مرحله دوم، رویکرد دیگری وجود داشت که در رأس آن سیاستمداران و قطب های اقتصادی یهودیان مانند نازی ها سخن از برتری نژادی به میان می آوردند.

یعنی میان این دو تشابهی وجود دارد؟ فراموش نکنید که نازی ها مخالف یهودیان بوده اند و قضیه هولوکاست هم به عنوان داعیه ای در جهت احقاق حقوق یهودیان در قرن بیستم مطرح شده است.

نکته اینجاست که در طول قرون گذشته حامیان تفکر صهیونیستی در صدد بوده اند که نشان دهند این مکتب برخاسته از آیین یهود است و ویژگی های خاص خودش را دارد در حالی که صهیونیسم سیاسی حاصل تعامل بین رهبرانی است که کمترین اعتقادی به دین یهود نداشتند. از سوی دیگر در پاسخ به این سوال شما باید بگویم که اساسا ریشه های مشترک بین ناسیونال سوسیالیسم آلمان در دهه های بیست و سی که میان نژاد ژرمن و دیگر نژادها تفاوت قائل بود و مهم تر از همه نژاد یهود را به عنوان پست ترین نژاد معرفی می کرد با صهیونیسم که خود را قربانی این رویکرد می داند غیرقابل انکار است. یعنی صهیونیست هانیز در دست همان راهی رامی روند که نازی ها پیش تر رفته بودند.

شده تا علاوه بر نقد صهیونیسم، نمایی کلی از این نخله یکسونگر که به بلای سیاسی قرن مشهور شده به دست دهد.

از سوی دیگر باید بگویم که این کتاب در اصل حاصل پاسخگویی به ندایی درونی است که در آموزه های دین شریف اسلام مطرح است: لیبک گفتن به مظلوم در مقابل ظالم. این موضوع وادارم می کرد تا به این احساس و ندای درونی خود پاسخ دهم.

در بخش ابتدایی و مدخل کتاب اشاره ای ضمنی داشته اید به واژه شناسی یهود اما منابع چندانی ارائه نشده است. چه توضیحی بر این نقد دارید؟

فراموش نکنید که اساسا بحث ما در این کتاب متمرکز است بر یک رویکرد نژادپرستانه که هیچ سختی بادیان ابراهیمی ندارد. در اصل من خواسته ام تا با ورود به این بحث و موجودیت تاریخی یهودیان، نقبی به دو رویکرد عمده در صهیونیسم بزنم.

این دو رویکرد کدامند؟
صهیونیسم در اصل دو شاخه عمده داشته، شاخه اول، صهیونیسم سیاسی و شاخه دوم، مذهبی است. به طوری که آبشخور این دو شاخه صهیونیسم در معنای کلی آن است. فراموش نکنید که صهیونیسم

دوگانه این تفکر در دو ساحت سیاسی و مذهبی را مورد بررسی قرار دهد.

تاکنون کتاب های زیادی درباره صهیونیسم و مسئله هولوکاست توسط تاریخ پژوهان نوشته شده است و طبعاً با وجود منابع بسیاری که در این حوزه وجود دارد، پرسشی که در بادی امر ذهن را به خود مشغول می کند، مسئله انگیزه شما از نگارش این کتاب است. آیا حرف جدیدی در این کتاب مطرح شده؟

من هیچ ادعای جدیدی ندارم، چرا که گفته ها تا به امروز آن قدر واضح و شفاف بوده اند که نمی توان از کنار آنها به راحتی گذشت. این کتاب نیز تلاش می کند تا به جای طرح مسائل به شکل جزء به جزء، یک نمای کلی از آنچه که ما از آن به عنوان صهیونیسم و افسانه هولوکاست یاد می کنیم به دست دهد. اما آنچه که واضح است، این که تلاش و رهیافت اصلی این کتاب ناظر بر داده های تاریخی، دینی و مهم تر از همه منابع خود صهیونیست هاست. چرا که در جای جای کتاب، شماری توانید پانوشت هایی که مخاطب را به متون تحقیقی یهودیان نظیر دولت یهود نوشته تئودور هرزل یا متونی که به هر تقدیر در استناد تاریخی و دینی بر آنها شبهه ای وارد نیست، نظیر قرآن کریم ارجاع می دهد، ببینید. از این حیث تلاش

بنا به گواه منابع و فرهنگ های سیاسی، صهیونیسم به عنوان یک مکتب سیاسی در قرن نوزدهم به صورت اساسی و بنیادین در کتاب «دولت یهود» نوشته تئودور هرزل، روزنامه نگار یهودی متولد مجارستان مطرح شد. هر چند پیش از او ترکیب صهیونیسم در مقالات و نوشته های کسانی چون ناتان برنباوم (۱۸۹۰) و لئوپینسکر (۱۸۹۲) به کار رفته بود اما کتاب هرزل به نوعی در قوام بخشیدن و طرح صهیونیسم به معنای سیاسی آن، نقشی غیرقابل انکاری داشت.

هر چند طی قرون گذشته حامیان این نخله در صدد نسبت دادن آن به آموزه های دین یهود بودند اما با جدشدن یهودیان از ابتدای مسیر و مخالفت با این تفکر مخرب، این آرزو بر باد رفت به طوری که تقریباً همه شاخام های مومن و قائل به آموزه های تورات خود را از ابتدای طرح این تفکر مخرب کنار کشیدند و در مقام مقابله با این رویکرد برآمدند.

جالب تر این که این رویکرد سیاسی نژادپرستانه خود در مقام مقابله با نژادپرستی برآمده بود؛ نژادپرستی خاصی که موجب بی حرمتی به قوم یهود طی جنگ جهانی دوم توسط نازی ها شده بود در حالی که ریشه های مشترکی با نازیسیم دارد و به جرئت می توان گفت صهیونیسم که خود را قربانی نازیسم می داند، معلول ناسیونال سوسیالیسم آن است و اصول مشترک غیرقابل انکاری با آن دارد.

باری شاید در مورد کمتر موضوعی چون بحث صهیونیسم و نژادپرستی این سیستم سیاسی افشاگری صورت گرفته است و اگر بخواهیم نام این آثار و نظرات را بر شماریم راه به بیراهه برده ایم چرا که اغلب این آثار سعی کرده اند تا زاویه ای از تفکر یکسونگر صهیونیسم را بنمایانند. در این میان کتاب پیدایش و تداوم صهیونیسم به قلم حجت الاسلام سیدمحمد تقی سجادی تلاش می کند تا ضمن بازخوانی ریشه های این بلای سیاسی قرن، رویکردهای یکسونگر متولیان صهیونیسم را از لایه لای متون دینی، سیاسی، فلسفی، تاریخی و مطبوعات به مخاطب نشان دهد. کتاب حاضر را شاید بتوان یکی از آثاری معرفی کرد که در مقام دفاع از اندیشه های روشنگر و افشاکننده افسانه تاریخی هولوکاست برآمده اند. سجادی در این گفت و گو تلاش می کند تا سویه های شبهه برانگیز اندیشه یهودستیزی صهیونیسم و مهم تر از آن رویکردهای

دیوان مازنی
کتابخانه دیجیتال
نویسنده: دکتر مصطفی بادکوبه ای
مترجم: دکتر محمد عالمگیر تهرانی
خط استاد سید احمد میرخانی
همراه با تصاویر رنگی مینیاتور و خطی
شامل روح غزل، رهنمود فلک، واژه نامه کشف الایان
دفتر فروش: ناصر خسرو کوچه حاج تائب پلاک ۲۰
تلفن: ۳۳۱۹۹۲۹ - ۳۳۹۳۳۸۹
www.mohammadbook.com
SMS: ۱۰۰۰۳۳۱۹۹۹

نشر محمد
برای اولین بار در ایران
تطبیق آیات قرآن با غزلیات حافظ
در کتاب دیوان حافظ آیات نور در سفینه غزل
اثر دکتر مصطفی بادکوبه ای هزاوه ای
به گوشش استاد محمد عالمگیر تهرانی
خط استاد سید احمد میرخانی
همراه با تصاویر رنگی مینیاتور و خطی
شامل روح غزل، رهنمود فلک، واژه نامه کشف الایان
دفتر فروش: ناصر خسرو کوچه حاج تائب پلاک ۲۰
تلفن: ۳۳۱۹۹۲۹ - ۳۳۹۳۳۸۹
www.mohammadbook.com
SMS: ۱۰۰۰۳۳۱۹۹۹

انتشار آبرخ
تلفن: ۰۲۳۱ - ۳۳ ۳۲ ۱۹۶
سرودهای ملی
کشورهای جهان
سرودهای ملی کشورهای جهان
به همراه نت و متن سرودها به دوربان
فارسی و انگلیسی، همراه با cd صوتی
قطع رحلی، ۵۴۰ صفحه
فرهنگ جامع ضرب المثل های سمندی
بیش از ۲۰۰۰ ضرب المثل و اصطلاح به
گویش سمندی، همراه با cd صوتی
قطع وزیری، ۵۷۰ صفحه

جان تازه در کالبد دانشنامه‌ها

«SAGE» ناشری بین‌المللی است که از چهل سال پیش فعالیتش را در زمینه تولید کتاب‌های مرجع، تخصصی و انواع محصولات الکترونیکی آغاز کرده است.

شروع کار این ناشر در سال‌های حدود ۱۹۶۵ همزمان با سرعت گرفتن تولید علم و دانش در جهان بوده و در آن زمان بیشتر به تولید و نشر آثار در زمینه‌های علوم اجتماعی متمرکز بوده ولی امروزه در زمینه‌های مختلف علوم و تخصص‌های گوناگون کتاب و مجله منتشر می‌کند.

نکته قابل توجه در انتشار کتاب‌های مرجع این ناشر، استفاده از متخصصان برای تولید و ویراستاران خبره برای ویرایش و هماهنگی و ارائه آنها در قالب متون ساده و روان است. این ویژگی باعث شده که دانشنامه‌های تولیدی این ناشر طیف وسیعی از خوانندگان را پوشش دهند و علاوه بر قابل استفاده بودن برای افراد متخصص هر رشته، برای سایر افرادی که نیاز به کسب اطلاعات در زمینه‌های مختلف نیز دارند مفید باشند.

بعضی از این دایرة المعارف‌ها به موضوع‌های جالبی اختصاص دارد که تا به حال کمتر در قالب دانشنامه منتشر شده‌اند. این موضوع‌های تخصصی وقتی با نگاهی جامع و فراگیر بررسی می‌شوند با بسیاری مسائل و موضوعات جامعه‌ارتباط‌پیدامی‌کنند. به عنوان مثال یکی از دایرة‌المعارف‌هایی که در سال ۲۰۰۷ توسط این ناشر منتشر شده «سرطان و جامعه» نام دارد. به نظر نمی‌رسد کسی باشد که نام این بیماری را نشنیده باشد یا حداقل یکی دو نفر از دوستان و آشنایان خود را ندیده باشد که چگونه با این بیماری دست و پنجه نرم می‌کنند اما سرطان تنها به عنوان یک بیماری در جوامع امروز مطرح نیست. یکی از مهم‌ترین جنبه‌هایی که در مورد آن قابل بررسی است آثاری است که این بیماری بر روی اقتصاد خانواده و در نهایت جامعه می‌گذارد زیرا در همه مناطق دنیا درمان این بیماری هزینه‌های بالایی دارد. این دایرة‌المعارف هم جزو منابع معدودی است که در سه جلد به شرح و تفصیل موضوع‌های مرتبط با سرطان و آثار آن بر روی جامعه پرداخته است. این دایرة‌المعارف بیش از ۸۰۰ مدخل دارد و توسط «کولدیتز» از دانشکده پزشکی هاروارد ویرایش شده است.

یکی دیگر از جدیدترین دایرة‌المعارف‌های منتشر شده توسط «SAGE» که در ارتباط با موضوع پزشکی است «دایرة‌المعارف بیماری‌های واگیر» نام دارد. موضوع انتخاب شده برای این دانشنامه نیز از جمله موضوع‌هایی است که ارتباط تنگاتنگی با سایر علوم دارد. در این کتاب جوانب مختلفی از بیماری‌های واگیر بررسی شده است و خواننده علاوه بر آشنایی با این بیماری‌ها، راه‌های انتقال و آسیب‌های این گونه بیماری‌ها به جوامع را نیز می‌شناسد.

۶۰۰ مدخل این دانشنامه بر حسب موضوع سازماندهی شده‌اند و علاوه بر آن خواننده می‌تواند با استفاده از راهنما بر حسب منطقه جغرافیایی مورد نظرش، اطلاعات لازم در مورد بیماری‌های واگیر مربوط به آن منطقه را نیز به دست آورد. ویراستار این کتاب سارا بوسلاف است که در زمینه مدیریت اطلاعات و آنالیز آماری بیش از بیست سال تجربه دارد و در مراکز مختلف دانشگاهی

بهداشتی دولتی در زمینه برنامه‌ریزی آماری فعالیت داشته است.

دایرة‌المعارف محیط زیست و جامعه چهار جلد است و ۱۲۰۰ مدخل آن توسط کارشناسان و متخصصان رشته‌های مختلفی مانند جغرافیا، شیمی، انسان‌شناسی، پزشکی، جامعه‌شناسی و حتی علوم سیاسی نوشته شده‌اند که همین مسئله نشان دهنده نگاه بین‌رشته‌ای و ارتباط علوم مختلف است که در این مجموعه مورد مذاقه قرار گرفته است. در این دانشنامه علاوه بر مطرح شدن مفاهیم، تئوری‌ها، مشکلات محیط زیست و فعالیت‌های مورد توجه در این بخش، تعداد زیادی از نظریه‌های جدید درباره محیط زیست و چگونگی به وجود آمدن آنها نیز بررسی شده است.

همچنین مشکلات زیست محیطی که بشر در قرن آینده با آنها روبه‌رو می‌شود نیز از دیگر مطالب این مجموعه است. پل رویینز ویراستار این مجموعه است

جغرافیای دانشگاه آریزونا است و به علت مطالعاتی که بر روی ارتباط جغرافیا و سایر علوم دارد معروف است. او پیش از این در تالیف و ویراستاری کتاب‌های مختلفی که در زمینه علوم بین‌رشته‌ای مطرح هستند فعالیت داشته که از آن جمله می‌توان به کتاب «اکولوژی سیاسی» اشاره کرد.

«تندرستی و پیری» عنوان یکی دیگر از دانشنامه‌هایی است که امسال این ناشر روانه بازار کرده است. نویسندگان مختلفی در این دایرة‌المعارف تک‌جلدی همکاری داشته‌اند و از زوایای مختلفی مانند بیولوژی، روان‌شناسی، اجتماع، پیری و ارتباط آن با تندرستی افراد بررسی کرده‌اند.

ویرایش این دایرة‌المعارف را دکتر مارکدیس برعهده داشته که اخیراً موسسه «ISI» او را در فهرست دانشمندان خود قرار داده است. دکتر مارکدیس تجربه ویرایش و همکاری با مجله‌ای با نام «تندرستی و پیری» را نیز دارد.

همه زنگهای فیزیک در یک تاریخ

شاهرخ لقایی

تاریخ آموزش فیزیک در ایران (دوره متوسطه)
تالیف: اسفندیار معتمدی
ویرایش: دکتر نعمت‌الله گلستانیان
ناشر: لوح زرین
با همکاری اتحادیه معلمان فیزیک ایران.

کتاب «تاریخ آموزش فیزیک در ایران» با مقدمه دکتر غلامعلی حدادعادل در ۲۷۰ صفحه شامل پیشگفتار، مقدمه و هشت فصل، دارای تصاویر بسیار با جلد رنگی است. فصل اول به معرفی علم فیزیک پرداخته و از موضوع، هدف، روش، آموزش و شاخه‌های آن سخن گفته است.

فصل دوم، برنامه‌ریزی درسی و سابقه آن را شرح داده و از برنامه‌ریزی در ایران بحث کرده است. فصل سوم، تربیت معلم فیزیک و علوم در ایران است. در این فصل از نخستین معلمان خارجی و نخستین معلمان ایرانی یاد شده و آن‌گاه تاسیس دارالمعلمین مرکزی، دانشسرای عالی،

دانشگاه تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت را معرفی کرده است. فصل چهارم به معرفی کتاب‌های درسی فیزیک از سال تاسیس دارالفنون ۱۲۳۰ شمسی تاکنون پرداخته و فهرستی از مولفان آنها را درج کرده است. در این فصل مسائل و مشکلاتی که تالیف، چاپ و توزیع کتاب‌های درسی در ایران داشته به طور مفصل شرح داده شده است. فصل پنجم به بحث درباره کتاب‌های آموزش فیزیک و انواع آنها (کتاب کنکور، کار، حل المسائل و...) اختصاص دارد.

در فصل ششم، ناموران عرصه آموزش فیزیک در ایران معرفی شده‌اند. در این فصل جایگاه معلم و نخستین استادان آموزش و پرورش ایران شرح داده شده سپس زندگینامه ۱۳ نفر از اثرگذاران بر آموزش فیزیک در ایران آمده است.

فصل هفتم، ویژه‌نهادها و بنیادها در ارتباط با آموزش فیزیک مانند آزمایشگاه، انجمن، اتحادیه، فیزیک‌سراها، صنایع آموزشی و... است. فصل هشتم «در جست‌وجوی ترقی»، عنوان مقاله‌ای است که آقای مرتضی مجدفر درباره اثر یک معلم فیزیک در مرکز تربیت معلم -که استاد او بوده- نوشته است. مقاله‌های دیگر به موضوع دشواری‌های تالیف کتاب‌های فیزیک در ایران، قانون تربیت معلم و سال جهانی فیزیک اختصاص دارد.

کتاب تاریخ آموزش فیزیک یکی از کتاب‌های خواندنی برای هر

معلم به‌ویژه معلمان فیزیک کشور است. در این کتاب از استادانی یاد شده که در آموزش و ترویج این علم در ایران نقش داشته‌اند. زندگینامه علمی استاد احمد آرام، دکتر محمود حسابدی، رضا روزبه و... بسیار آموزنده است. جوانان ایرانی لازم است با خواندن این گونه کتاب‌ها دریابند که برای رسیدن به همین وضع موجود چه رنج‌ها کشیده شده و چه خون دل‌ها خورده شده است. نویسنده محترم که برای دانش‌آموزان و معلمان کشور و به‌ویژه معلمان علوم و فیزیک چهره‌ای آشناست و سال‌ها در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی به کار تالیف و برنامه‌ریزی مشغول بوده کوشش کرده که ارزش تفکر علمی و روش تجربی را بنمایاند و از افرادی که در این راه کوشش کرده‌اند یاد خیر کند ولی فراموش نکرده است که هنوز ما در نیمه راه هستیم و به تولید علم نرسیده‌ایم و باید کوشش بسیار کنیم. او روش بعضی از معلمان را که فقط به انتقال دانش آن‌ها در پایین‌ترین سطح مشغول هستند، مورد انتقاد قرار می‌دهد و نامه آقای اسدالله ذکری، دبیر فیزیک اصفهانی را در فصل پایانی کتاب درج می‌کند تا زنگی را به صدا درآورد و به همگان بگوید که برای آموزش فیزیک باید روش فعال را برگزینند و به انتقال دانستن‌ها اکتفا نکنند. موفقیت مولف محترم کتاب تاریخ آموزش فیزیک را در تالیف این گونه کتاب‌های سودمند خوستاریم و امید است همکاران عزیز نیز به لذت و آگاهی‌ای دست یابند که نصیب من از خواندن این کتاب شد.

بعضی‌ها هنوز یارانه می‌خواهند!

حذف آن را نمی‌یافتند. اما آنچه اکنون از سوی برخی به درستی مورد نقد قرار می‌گیرد این است که چرا هنوز فکری به حال این یارانه نشده است.

توجه عزیزان را به این نکته جلب می‌کنم که اگر طیب برای بیمار خود تشخیص ضرر در مصرف دارویی داده باشد حتی پیش از این که داروی شغابخش بر وی معلوم شده باشد، دستور قطع مصرف داروی مضر را خواهد داد و حتی یک روز نیز نباید در این خصوص تعلل صورت بگیرد. به باور من اگر دولت قصد حمایت از کتاب و کتابخوانی و صرف یارانه در این مهم را دارد، می‌تواند به گونه‌های مختلف آن را در اختیار مصرف‌کننده قرار دهد.

اگر دولت بتواند ترتیبی بدهد که ذهن ناشر به عنوان تولیدکننده کالای فرهنگی، به جای پاسخگویی به تامین اجتماعی، دارایی، شهرداری و اختطاریه‌های آنها، به برنامه‌ریزی در تولید کتاب و ایده‌های جدید معطوف شود و بی‌دغدغه به فعالیت خود بپردازد، کاری کرده است کارستان.

اطمینان می‌دهم که هیچ ناشر پرکاری در این حالت نیاز به یارانه و حمایت مالی نخواهد داشت. آنچه بیش و پیش از هر کمک مالی و اقتصادی برای یک تولیدکننده ضروری است، داشتن آرامش فکری برای فعالیت و برنامه‌ریزی‌های روزانه کار و تولید است که متأسفانه در شرایط فعلی نه فقط جامعه نشر کشور بلکه تولیدکننده‌های کالاهای صنعتی نیز از داشتن آن محروم هستند و قوانین سخت و پیچ‌درپیچ و اساساً نوع نگاه سازمان‌های کار و بیمه به تولیدکنندگان (کارفرمایان) مهم‌ترین معضل آنان محسوب می‌شود.

خود واجد ارزش و قابل احترام است، همانا جسارت و شهامت ایجاد تغییر است که در سالیان پیشین و دوره‌های گذشته به بهانه‌های متفاوت از مسئولان امر سر نزد تا دوره فعلی و وزارت برادر ارجمند جناب آقای صفارهرندی و معاون محترم فرهنگی ایشان جناب آقای دکتر پرویز که انصافاً شایسته تقدیر است. اعتقاد من این است که گذشتگان نیز نیک می‌دانستند که اعطای یارانه در قالب کاغذ، یعنی تریق سم به تن بیمار و خسته نشر؛ چرا که آنان نیز به خوبی می‌دیدند چه بلایی به سر این یارانه می‌آید، اما جرئت و جسارت

نگاه ویژه به کاغذ یارانه‌ای و خرید کتاب به وسیله ارشاد، این فعالیت را از نظر اقتصادی نیز مطلوب ارزیابی می‌کردند، سبب تشتت در بازار کتاب شده بود. تولید و عرضه عناوین زیاد کتاب بدون ارزیابی نیاز مخاطب، بدون لحاظ کردن دقیق محتوای کتاب، بدون رعایت اصول نگارش و ویرایش و بدون در نظر گرفتن اصول زیباسازی کتاب، تبدیل کاغذ (این سرمایه ملی) را به کتاب‌هایی که بسیاری از آنها فقط می‌توانستند در انبارهای این ناشران نوپا و متأسفانه کم تجربه، جا خوش کنند و حتی راه به بازار کتاب نیز نیابند، به دنبال داشت؛ کتاب‌هایی غالباً بدون مخاطب که حتی اگر مرکز پخش نیز توزیع آنها را با تخفیف‌های بالا و امانی می‌پذیرفت، اغلب در فروش آنها ناکام بود.

اما آنچه اکنون مرا واداشته است تا این مطلب را بنگارم، این است که می‌بینم سازهای مخالف حذف یارانه کاغذ، دوباره کوک شده‌اند.

بدیهی است که گذار از باورها و دیدگاه‌ها، همواره تضارب آرا و اندیشه‌های صاحبان آنها را نیز به دنبال داشته است اما به جز آنان که دلسوزانه و از سر اخلاص، نگران آینده کتاب و کتابخوانی بوده و بنا به دلایلی - که به طور قطع قابل اعتنا و مذاقه است - مخالف حذف یارانه کاغذ هستند، طبیعی است تمامی آنانی که از این رهگذر کم و بیش به منفعتی دست پیدا کرده‌اند، در کسوت حمایت از کتاب و مصرف‌کننده و کاهش قیمت کتاب به مخالفت برخیزند و اگر غیر از این بود جای تعجب داشت. از این روست که نباید هراس از این مخالفت‌ها به دل راه داد.

و هم از این روست که آنچه در این مقوله در نفس

سال‌هاست که بحث حذف یارانه کاغذ در محافل فرهنگی و به خصوص جامعه نشر کشور دنبال می‌شود. شاید در ابتدا به باور بسیاری نمی‌گنجید که ناشران فعال نیز به جای توجه به نیاز نشر و کتاب به حمایت‌های یارانه‌ای دولت؛ همگی خواستار یارانه کاغذ باشند. چه شده است؟ آیا صنعت نشر آن سان قوت گرفته است که برای افزایش تولید، دیگر به این حمایت‌ها نیاز ندارد یا کتابخوانی و تقاضای کتاب در جامعه ایرانی آنچنان رشد فراینده‌ای پیدا کرده که این نیاز را کم‌رنگ‌تر کرده و یا حتی از بین برده است؟

به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران این عرصه، اساساً سمت و سوی این یارانه‌ها باید از تولیدکننده به سوی مصرف‌کننده تغییر یابد، چرا که بارها به تجربه دیده شده است که هر جا یارانه باشد، رانت، فساد و ارتشا نیز به تلخی خود را می‌نمایاند و در مورد کاغذ نیز به همین ترتیب، تا آن جا که در گذشته حتی اگر تولیدکننده‌های واقعی را بهره‌ای از آن بود، در انتهای صف دریافت قرار داشتند و این شاید مهم‌ترین انگیزه ناشران حرفه‌ای در این اجماع بود که عطای کاغذ یارانه‌ای را به لقایش بخشیدند. چهره نازیبایی که در سال‌های گذشته از ناشران ترسیم می‌شد، به مصداق آتش نخورده و دهان سوخته، آنانی را نیز که با زحمت و مرامت و دست و پنجه نرم کردن با مشکلات فراوان، این امانت مردم را از بیت‌المال دریافت می‌کردند و به زیور طبع می‌آراستند شامل می‌شد، بنابراین حق بود که این نگاه سنگین را در این شرایط برنتابند.

از منظری دیگر، هجوم عده زیادی به عرصه نشر کتاب که شرایط تولید آن را تسهیل شده می‌دیدند و با

با ارائه آگهی از ۲۰٪ تخفیف برخوردار شوید

بسته‌های زبان آموز پیشرو آریان پور

فروش اقساطی
ویژه اساتید و معلمان
دانشجویان و دانش‌آموزان ممتاز

نمایشگاه و فروشگاه دائمی: خیابان ولیعصر، روبروی پارک ملت
خیابان سایه، بن بست صوفی، پلاک ۱۷

تلفن سفارشات: ۰۳-۲۲۰۲۴۸۵۰ دورنگار: ۰۲۴۸۵۴-۲۲۰

نشانی اینترنتی: www.cwshop.ir

فرهاد تیمورزاده

«گام اول» به شهرستان‌ها می‌رود

در طول سالیان سال، هر بار که بنا به مناسبت‌های مختلف برای تدریس، سخنرانی و یا نقد آثار این و آن نویسنده ایرانی و خارجی به شهرستان‌ها می‌رفتیم همیشه در گفت‌وگو با اهل

قلم به یک سوال همه گیر گلابه آمیز برمی‌خوردم و آن این‌که: چرا همه امکانات چاپ و نشر در مرکز گردآمده است و چگونه است که اگر احیانا کاری در خور در شهرستان‌ها و یا سایر نقاط دورافتاده به چاپ می‌رسد کماکان مهجور می‌ماند و هیچ کس هم نیست که به این آثار اعتنا کند؟ مگر ما نویسندگان این مملکت نیستیم؟ و آیا نباید جایی متولی شناسایی این دست از کارهای در محاق افتاده باشد؟ روراست گلابه‌هایی از این دست - حال به هر بهانه - همیشه بوده و هست و طبعاً پاسخ من هم بدان‌ها، بیشتر به نوعی رفع و رجوع شبیه‌تر بود و غالباً رنگ دلنوازی داشت و دعوت به صبر و این‌که: «اگر چراغی در دل یک اثر روشن باشد روز و روزگاری رخ می‌نماید!» و برایشان گفته جلال‌آل احمد را دلیل می‌آوردم که «برای شناسایی یک اثر در خور صد سال وقت لازم است!» و می‌گفتم که بالاخره این طورها هم نمی‌ماند و درست می‌شود!

باین اوصاف قضیه وقتی مشکل و حادثه می‌شود که به‌گواه آثار منتشر شده می‌دیدم حرفشان طورهایی حرف به قاعده و درستی است، چرا که گاه به آثاری در بین آثار نویسندگان و به اصطلاح نوقلمان شهرستانی برمی‌خوردم که بسیار قابل اعتنا بودند و حتی به انصاف می‌شد گفت که یک سر و گردن از آثار فلان نویسنده مرکز نشین هم بالاتر و شاخص‌تر بودند و راستش این جور وقت‌ها بهشان بسیار احسنت می‌گفتم و حق می‌دادم که گلابه‌هایی از این دست داشته باشند. از این مثلا نازوایی‌ها!

بعدها خود این حرف بلکه ذهنم شد، این‌که چرا نباید جایی باشد که به نوعی کانون توجهش را معطوف به همه نویسندگان کشور کند به خصوص این دست از نویسندگان محروم شهرستانی؟ و چرا نباید مسئولان فرهنگی مانگرشی فراخ‌منظرتر داشته باشند و در سطحی بسیار گسترده‌تر از این‌که هست به داور آثاری از این دست بپردازند؟

خوب می‌دانستم که اعتنای ویژه به نویسندگان نوقلم شهرستانی از مهمات کار است و نباید بسنده کرد به این‌که مثلا این نویسنده شهرستانی حتماً کارش باید همپای آن نویسنده مطرح کشور باشد و یا کار او مورد داور قرار گیرد چرا که اینها گرچه هر دو سر در آبشخور ادبیات دارند ولی دو جنس جدا از هم‌اند و حق نیست اولین اثر نویسنده‌ای نوپا را با چندمین اثر فلان نویسنده توانمند سنجید که این در جای خود عین بی‌انصافی است. به خصوص این‌که اکثر قریب به اتفاق نویسندگان این آثار جوان بودند - و هستند - و شور و شوقی وافر داشتند - و دارند - تا اولین کارشان در محک داور و قضاوت شایسته‌ای قرار گیرد. که اگر این مهم صورت نگیرد دیر نیست به زودی و ازده شوند و یکسره دفتر و قلم را برای همیشه بیوسند و بگذارند کنار که حق نبود - و نیست - و فکر می‌کردم بالاخره باید یک جایی احساس مسئولیت کند و سبب خیر شود و یک طورهایی مشخصاً به داور این دست از آثار بپردازد که چنین کاری باعث دلگرمی بر رویچه‌های شهرستانی می‌شود و این پرسش و درد مکرر ظاهراً بی‌علاج در ذهن بود تا همین چندی قبل که «خانه‌کتاب» طرح اولیه جایزه «گام اول» را پیشنهاد کرد و دیدم معاونت فرهنگی آن، حرف از فراگیر

بودن آن می‌زند و دیدم که عجب! انگار این طرح انصافاً همان طرح درخوری است که باید و شاید و همانی است که اگر به مرحله عمل درآید و با ظرافت‌های بایسته و شایسته انجام پذیرد، هم حق مطلب در مورد آن نویسندگان معترض شهرستانی ادا می‌شود و هم این‌که بالاخره آنها هم وارد گود می‌شوند و اگر نویسندگان نوقلم شهرستانی حقی هم دارند لابد با این حساب معقول به حقیقتان می‌رسند و از این‌که می‌بینند بالاخره یک جایی قرار است به داور آثاری بپردازد، بی‌گمان دیگر خالی از آن همه اماواگر و شک و تردید و آن همه دغدغه‌های مهجور ماندن در شهر و شهرستان نشینی، می‌توانند با شور و شوق بیشتری به کارشان بپردازند؛ حال چه ساکن مرکز و تهران باشند یا نباشند و فکر کنند یا نکنند حالا که مثلا امکانات چاپ و نشر آثار دیگران فراهم‌تر است لابد کارشان هم بهتر است و کسی نیست که کارشان را در ترازوی داور قرار دهد و باقی قضایا.

خانه کتاب و معاونت فرهنگی آن با زیر عنوانی به نام «جایزه گام اول» چنین اهدافی را پیش رو دارد: جایزه گام اول با این هدف ایجاد شده است که در طیفی وسیع، به دور از این دست دغدغه‌های محلّ مرکز و شهرستان نشینی، با یک نگاه سالم به دور از غرض و مرض، تمام آثاری را که در سال‌های ۸۴ و ۸۵ به چاپ رسیده و جزو اولین آثار نویسندگان است در چهار عرصه داستان کوتاه بزرگسال و کودک و نوجوان و همچنین شعر بزرگسال و کودک و نوجوان توسط داوران صاحب نام کشور مورد بررسی و ارزشیابی قرار داده و به بهترین آثار این رشته‌ها جوایزی در خور اهدا و برگزیدگان را به جامعه ادبی معرفی کند. قدر مسلم بر داوران جایزه گام اول پوشیده نیست که اهمیت چنین انتخابی در مرحله اول منوط به بررسی دقیق و موشکافانه آثار رسیده نوقلمان است چرا که ماهیت این جایزه ایجاب می‌کند بیشتر با نویسندگانی گمنام و ناآشنا طرف باشیم؛ آنان که برای اولین بار در یکی از عرصه‌های مورد نظر اثری را به چاپ سپرده‌اند.

بدیهی است داور آثاری از این دست - نسبت به سایر داورها - دشواری‌های ویژه و خاص خود را دارد. از این رو هیئت علمی جایزه گام اول کوشیده

است داورانی شایسته و آگاه در رشته‌های گوناگون را به کار گیرد تا از ضریب خطاهای احتمالی بکاهد. و اما ترتیب کار چنین است که کارشناسی آثار رسیده را سرداوران به اتفاق دو نفر کارشناس دیگر در مرحله نخست، داور می‌خواهند کرد و کارهای در خور اعتنایی که گزینش می‌شوند به مرحله بعدی راه خواهند یافت.

در مرحله بعد دو داور و کارشناس، آثار راه یافته به مرحله نیمه‌نهایی را شناسایی و به هر کدام از آثار - برابر فرم‌های تدوین شده - امتیاز خواهند داد. کلیه آثاری که در این مرحله حداکثر ۷۵ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز را کسب کنند به مرحله نهایی راه یافته و سرانجام جمع هیئت داوران نسبت به گزینش بهترین اثر جایزه گام اول اقدام خواهند کرد.

هیئت علمی گام اول با گماردن چند تن از اعضای ذی صلاح خود در بین گروه‌های کارشناسی و نظارت دقیق بر عملکرد آنان امیدوار است آثار در خور دریافت اولین دوره جایزه گام اول را حداکثر تا اوایل مهرماه سال جاری به معاونت خانه کتاب معرفی کند تا در اواسط مهرماه برگزیدگان نخستین دوره جایزه گام اول طی مراسمی به جامعه ادبی کشور معرفی شوند.

به جهت برگزاری هرچه بهتر و شایسته‌تر این جایزه، دبیرخانه جایزه گام اول تاکنون علاوه بر فراخوان عمومی از کلیه نویسندگان و شاعران عرصه‌های مورد نظر، از کلیه ناشران این دست از آثار نیز درخواست کرده است حداکثر تا ۱۵ شهریورماه سال جاری پنج نسخه از آثار منتشر شده را به نشانی تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان فلسطین و ولیعصر، پلاک ۱۱۷۸، دبیرخانه جایزه گام اول ارسال کنند.

معاونت فرهنگی گام اول امیدوار است که نویسندگان و شاعران موصوف و نیز ناشران آثاری از این دست طوری نسبت به ارسال آثار خود اقدام کنند که حقی از نویسندگان و شاعران ضایع نگردد. باشد که جایزه گام اول بهانه‌ای باشد بر این‌که نویسندگان نوقلم به دور از دغدغه‌های پیشین و از این پس احساس راحتی خیال کنند و بدانند که جایی مانند خانه کتاب ناظر بر کارهایشان هست و از این پس نیز قرار است هر سال تحت عنوان جایزه گام اول به بهترین آثار در خور در رشته‌های مختلف جوایزی اهدا کند.

کوتاه با فرح رشیدی نویسنده رمان «راز با آینه» هیچ وقت دیر نیست

فرح رشیدی متولد ۱۳۳۳ اکنون شصت و سه ساله است و اولین کتابش را در سن پنجاه و هشت سالگی چاپ کرده است. او که این روزها اشتیاق عجیبی به نوشتن پیدا کرده حرف‌های جالبی برای هم سن و سالان خودش دارد.

خانم رشیدی! نکته جالب در مورد شما این است که در سن پنجاه و هشت سالگی شروع به نوشتن کرده‌اید، برای ما بگویید که چه عاملی باعث این حرکت شد؟

در درجه اول تشویق‌های همسرم باعث این کار شد. هنگامی که ایشان از دنیا رفتند خواستم که جای خالی‌شان را با نوشتن پر کنم؛ همان کاری که او همواره مرا به آن ترغیب می‌کرد.

تا قبل از کتاب «راز با آینه» نوشته چاپ شده یا نشده‌ای داشتید؟

خیر، میل به نوشتن یک باره در من به وجود آمد، البته در تمام طول عمرم مرتب مطالعه می‌کردم اما هیچ تلاشی برای نوشتن نکرده بودم.

معمولاً چه کتاب‌هایی می‌خواندید؟

هر نوع کتابی می‌خواندم، اعم از ایرانی و خارجی.

چرا زودتر شروع به نوشتن نکردید؟

بارها دلم می‌خواست دست به این کار بزنم اما مشغولیات زندگی اجازه نمی‌داد. همیشه قصد داشتم نیروم را روزی به کار بگیرم که خوشبختانه در سن پنجاه و هشت سالگی محقق شد.

اگر در این سن چیزی به نام نوشتن وجود نداشت که شما ذهنیتان را به وسیله آن با دیگران تقسیم کنید چه می‌کردید؟

مطمئناً از پی‌اف‌اچم و غم و غصه کارم را یکسره می‌کردم، من با این کار خواستم ثابت کنم که هیچ وقت دیر نیست خصوصاً برای خانم‌ها که خیلی زود خودشان را از کار افتاده و ناتوان تصور می‌کنند. هدف دیگرم این بود که ثابت کنم زمانی که تنهایی انسان را احاطه می‌کند هیچ گریزگاهی بهتر از نوشتن نیست.

بازتاب اولین کتابتان چطور بود؟

خوب بود. خیلی‌ها خواندند و نظراتشان را هم گفتند. خیلی از خوانندگان هم لطف کردند و از من خواستند که ماجرای داستان را در جلدی دیگر ادامه بدهم.

ظاهراً همسر شما دستی در سرودن شعر و نوشتن داستان داشته، لطفاً از تأثیراتی که روی هم داشتید بگویید.

همسرم از نوجوانی شعر می‌گفت و داستان می‌نوشت و من اولین کسی بودم که آنها را می‌خواندم. به هر حال او تأثیر کارهایش را به همین ترتیب در من ایجاد کرد.

هم‌اکنون مشغول چه کاری هستید و آیا باز هم می‌نویسید یا خیر؟

در حال نوشتن هستم و تا می‌توانم قلم را بر زمین نمی‌گذارم. تنها کارهایی که به من آرامش می‌دهند، اول نوشتن و دوم حضور در بنیاد خیریه‌ای به نام بهنام دهش است.

روایت اول شخصی

دین و دولت

دکتر علی میراحمدی؛ استاد علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

چندی است که کتاب «نقدی بر نظریه سکولاریسم اسلامی در اندیشه روشنفکران مسلمان» را برای انتشار به پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم سپرده‌ام و تصور می‌کنم در آینده‌ای نه چندان دور از سوی این موسسه روانه بازار شود.

در این کتاب دیدگاهی را که سعی می‌کند با در انداختن طرحی، بحث دولت و رابطه آن را با دین تبیین کند، مورد بحث و بررسی قرار داده‌ام. این دیدگاه البته در ایران نمایندگان دارد و در جهان اسلام کسانی چون محمد عبدالجباری، محمد سعید الشماقی، فیلالی انصاری و... داعیه دار آن هستند. در کتاب حاضر آرای این دسته از متفکران که به نظریه سکولاریسم اسلامی قائل هستند به نقد کشیده می‌شود.

کتاب بعدی من در اصل یک طرح پژوهشی برای انتشارات دانشگاه شهید بهشتی است تحت عنوان «مردم سالاری دینی؛ مفهوم، مبانی و نظام سیاسی».

این کتاب در اصل نظریه مردم سالاری دینی را که چندی است به گفتمان رایج در اندیشه سیاسی و دینی ایران و دیگر جوامع مسلمان بدل شده، مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد و سعی می‌کند ضمن استیفای این مفهوم در ساختارهای سیاسی دین محور، سویه‌ها، ادله و مبانی این رویکرد را بررسی کند.

البته تلاش هم شده تا نظامی سیاسی و الگویی بر همین اساس طراحی و نظریه پردازی شود و ضمن آن این مدل با ساختارهای نظام جمهوری اسلامی ایران در یک بحث تطبیقی مطالعه می‌شود. این کتاب را چنان که پیش تر نیز عنوان کردم انتشارات دانشگاه شهید بهشتی منتشر خواهد کرد.

مراحل تحقیق این پژوهش در حال اتمام است و تصور می‌کنم بتوانم آن را تا پایان سال جاری تحویل ناشر بدهم.

پرسش‌ها و آرزوها

محمدجعفر محمدزاده؛ پژوهشگر

مجموعه مقالاتی را که طی این سال‌ها با محوریت متون ادبی کهن به رشته تحریر درآمده و در برخی از نشریات علمی-فرهنگی و ادبی منتشر شده بود در قالب کتابی با عنوان «نوبتی دیگر» و زیر عنوان تاملای در ادبیات کلاسیک گردآورده و در دست ویرایش و نمونه خوانی نهایی دارم. البته عنوان کتاب هنوز قطعی نیست و باید روی نام این مجموعه مقالات تا مرحله انتشار آن بیشتر فکر کنم.

من در این کتاب به مباحثی نظیر شناخت تطبیقی شاهنامه فردوسی، تأثیر قرآن و حدیث در اندیشه‌های خیام، معرفی باربد (مهرتر رودسازان)، نگاهی جدید به حماسه رستم و سهراب (با عنوان فعلی پهلوان در کمند مکافات) و... پرداخته‌ام.

درباره این کتاب صحبت‌هایی با برخی از ناشران دوست صورت گرفته است اما هنوز این صحبت‌ها جنبه قطعی به خود نگرفته بنابراین بهتر است از بردن نام خاصی اجتناب ورزم.

اما کتاب بعدی من که تقریباً انتشار آن از سوی انتشارات افلاک قطعی شده پژوهشی مردم شناختی در حوزه جغرافیایی لرستان است که در آن بخشی از محدوده جغرافیایی تمدنی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

این کتاب که عنوان کوه‌دشت شناسی را بر روی جلد خواهد داشت، در اصل پژوهشی است درباره این محدوده تمدنی - جغرافیایی که در جنوب غربی استان لرستان واقع

می‌شود و در آن ابعاد مختلف تاریخی، مولفه‌های جغرافیایی و تأثیرات سیاسی منطقه طرحان (حد فاصل دو رودخانه کشکان و سیمره) بر کل لرستان و ایران مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

البته باید بگویم که این کتاب مجلدات دیگری نیز خواهد داشت و فعلاً در اثر حاضر به کوه‌دشت جنوبی پرداخته شده است.

موضوع پژوهش بعدی من که کار فیش برداری آن تقریباً به اتمام رسیده به خیام نیشابوری اختصاص دارد و شاید بتوان گفت این پژوهش، کامل شده مقاله‌ای است که در کتاب پیشینم آمده بود.

من در این پژوهش سعی کرده‌ام ابعادی از تفکر خیام را که سال‌هاست مورد اتفاق خیام پژوهان بوده نقد و بررسی کنم چراکه اساساً با استناد به آثار و اشعار او به خوبی می‌توان دریافت که محور اصلی تفکر این شاعر - فیلسوف ایرانی پرسش و آرزوست؛ پرسش‌هایی که در قرآن کریم نیز بدان اشاره‌هایی شده و آرزوی خلود و جاودانگی که اساساً دغدغه‌ای بشری شمرده می‌شود.

کار فیش برداری اولیه کتاب حاضر چنان که گفتم تمام شده و مترصد فرصتی هستم تا آن را سامانی شایسته و بایسته این نام بزرگ بدهم و آن را به یکی از ناشران دوست تحویل دهم. تا چه پیش آید...

بازی، شعر، نمایش

افسانه شعبان نژاد؛ شاعر کودک و نوجوان

پس از تحویل مجموعه شعر «بزرگراه» به تصویرگری خانم نازلی تحویلی به نشر توکا که قرار شده به صورت دوزبانه منتشر شود، چندی است که مجموعه‌ای از برگردان آزاد شعرهای یک شاعر کانادایی را برای انتشار به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان سپرده‌ام که عنوان «چشم‌های زمستانی» را بر خود دارد.

این مجموعه چنان که عنوان کردم، در اصل حاصل یک برگردان آزاد از شعرهای یک شاعر کانادایی است که در آن، زمستان، محور سرایش بوده است. کار تصویرگری این مجموعه را خانم هدی حدادی بر عهده دارد.

«پرنده گفت شاعرم» عنوان یک مجموعه شعر دیگر است که برای نوجوانان سروده شده و هم‌اکنون سرکار خانم احدی در حال تصویرگری آن است.

علاوه بر این سه کتابی که برای نوجوانان آماده می‌شود چند کار نیز برای گروه سنی خردسال آماده کرده‌ام که هم‌اکنون در حال تصویرگری هستند.

اولین کار عنوان «هاجستم و واجستم» را بر روی جلد دارد و خانم فرشته نجفی در حال تصویرنگاری آن است.

کتاب دوم در قالب بازی، شعر و نمایش با عنوان «گرگم و گله می‌برم» توسط جناب علیرضا گلدوزیان در دست تصویرگری است و کار سوم که آن هم به سیاق کتاب قبلی به صورت بازی، شعر، نمایش نگاشته شده «ارنگ، ارنگ، بگو چه رنگ» نام دارد. این کتاب هم توسط جناب رامتین خیریه در دست تصویرگری است.

نوستالژی نیما

محمد رضا عبدالملکیان؛ شاعر

هم‌اکنون دارم حاصل نوستالژی سفر به یوش را در قالبی نیمایی سامان می‌دهم تا در هیئت یک کتاب (با به تعبیری درست‌تر، یک شعر بلند) برای بنیادگذار ساختار شکن شعر نیمایی به یکی از ناشران دوست تحویل دهم.

این منظومه در اصل حاصل سفری است که چندی پیش به اتفاق برخی از شاعران معاصر به روستای یوش و مزار نیمای

بزرگ داشتیم و حال و هوایی که هوش از سر می‌ریاید. باری جز این، چندی است که دغدغه شعرهای منتشر نشده و مکتوم در دفتر و اوراق این سال‌ها ذهنم را آماده ساخته تا سرانجام آنها را با سامانی شایسته و بایسته در هیئت کتابی در بیاورم و مترصد فرصتی هستم تا این دغدغه حداقل تا پایان سال جاری به فرجام درست و درمانی بینجامد.

از این گذشته انتشارات دارینوش در تدارک است تا مجموعه شعری را که پیش‌تر (دو سال پیش) در قطع خشتی با عنوان «حالا که آمده‌ای» منتشر شده بود برای دومین بار چاپ کند.

مقدمه‌هایی نیز برای چند مجموعه از شعر شاعران جوان نوشته‌ام که به احتمال زیاد یکی از آنها در مهرماه امسال از سوی دفتر شعر جوان برای یادبود یازدهمین کنگره سراسری شعر جوان منتشر خواهد شد. این یازدهمین اثر از این دوره کتاب‌هاست که هر سال با عضوگیری و پایان یافتن ادوار شعری این دفتر منتشر می‌شود.

دو مجموعه دیگر نیز از مجموعه شعر جوان استان‌ها با بازنگری و مقدمه‌بندی توسط دفتر شعر جوان منتشر می‌شود که پیش‌تر دوستان شاعرم جناب عباس باقری و سرکار خانم سالاروند خبر آنها را در همین صفحه به اطلاع رسانیده بودند. بنده با مقدمه‌ای در حد و وسع و تلاش‌هایی سعی داشته‌ام تا این مجموعه‌ها در هیئتی شایسته

برای معرفی بیشتر استعدادهای استان‌ها روانه بازار شوند. این دو مجموعه دربرگیرنده شعرهایی از دو استان بزرگ سیستان و بلوچستان و همدان است.

سویه‌های آموزش در ایران

دکتر کورش فتحی؛ استاد علوم تربیتی دانشگاه شهید بهشتی

نشر آبیژ در تدارک است تا در آینده‌ای نه چندان دور دو کتاب در حوزه علوم تربیتی به پژوهش و نگارش بنده روانه بازار کند. اولین کتاب در اصل یک متن کاربردی است درباره طرح ریزی کتب درسی از حیث ظاهری، متنی، علمی و کلیاتی که می‌بایست در نگارش متون درسی مورد توجه نویسندگان باشد. کتاب البته روی سن خاصی تمرکز ندارد و سعی شده ضمن طرح این بحث، موضوع به شکلی کلان و در کلیه مقاطع تحصیلی مورد بررسی قرار گیرد. این کتاب عنوان «نحوه طراحی کتب درسی» را بر روی جلد خواهد داشت.

کتاب بعدی با عنوان «آموزش شهروندی در مدارس» به اهمیت آموزش، الگوها و روش‌های موجود برای نهادینه سازی شهروندی در میان دانش‌آموزان، نقش برنامه‌های درسی پنهان در آموزش شهروندی از مقاطع تحصیلی ابتدایی و مباحثی از این دست می‌پردازد. این کتاب را نیز برای انتشار به نشر آبیژ سپرده‌ام.

از این دو کتاب که بگذریم، چندی است که دو کتاب به دو ناشر دولتی و خصوصی سپرده‌ام تا برای انتشار مورد بررسی قرار گیرند. این دو کتاب نیز به سیاق آثار پیشینم با محوریت علوم تربیتی به رشته تحریر درآمده‌اند.

اولین اثر به معرفی و تحلیل سویه‌های فکری و آموزش و پرورش هفت مکتب عمده در حوزه برنامه‌ریزی آموزشی می‌پردازد و عنوان «نظریه‌های جدید برنامه‌ریزی درسی» را بر جبین دارد. من در این کتاب ضمن معرفی مکاتب مهم و جدید علوم تربیتی در حوزه برنامه‌ریزی درسی نظیر پدیدارشناسی، پست مدرنیسم، نظریه‌های انتقادی، ساختارگرا، پسا ساختارگرا و... به بررسی سویه‌های فکری این نحله‌ها و نحوه نگرش آنها به برنامه‌ریزی درسی پرداخته‌ام. این کتاب هم‌اکنون در موسسه پژوهشی برنامه‌ریزی درسی است.

«برنامه‌ریزی مدرسه محور» عنوان کتاب بعدی بنده است که در آن سعی می‌شود بر اساس طراحی مدلی، نقش مدیران مدارس، دبیران و معلمان و حتی خود دانش‌آموزان در روند طراحی برنامه‌های درسی مورد مطالعه قرار گیرد و طی این مطالعه به این پرسش پرداخته شده که آیا می‌توان برای عناصر اولیه تشکیل دهنده مدرسه (به عنوان مبنای آموزش) نقش بیشتری در روند طراحی برنامه‌های آموزش قائل بود.

درباره این کتاب البته با یکی از ناشران دوست صحبت‌هایی کرده‌ام اما تا زمان قطعی نشدن انتشار این اثر، بهتر است از معرفی ناشر اجتناب شود.

محمدجعفر محمدزاده

افسانه شعبان نژاد

محمد رضا عبدالملکیان

کورش فتحی